

Return address:
 TYPINTS COMPANY
 28 SPENCER DRIVE
 GLEN COVE, NY 11542

Nezávislý český a slovenský čtrnáctideník ♦ Independent Czech and Slovak bi-weekly

Americké Listy

ZALOŽENÉ 1874 JAKO NEW YORKSKÉ LISTY, V LETECH 1990–1996 ČESKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK

ROČNÍK 20, ČÍSLO 19

ČTVRTEK, 8. ŘÍJNA 2009

\$2.00

Sudcovia sa zobudili

ZITA SUJOVÁ
 Pre Americké listy

Na Slovensku je asi 1200 sudcov. Stopať z nich podpísalo dokument s názvom Pať viet, ktorým upozorňujú na atmosféru strachu v súdnictve, na zasahovanie do nezávislosti sudcov a na šikanu. „Nikdy sme nemali taký pocit ohrozenia ako dnes,“ priznala bratislavská krajská sudkyňa Katarína Javorčíková. Sudcovia vyzývajú na verejnú diskusiu o justícii a žiadajú systémové zmeny, bez mocenskej pomstyčlivosti a svojvôle.

Tito sudcovia sa kriticky vyjadrili aj k niektorým disciplinárnym konaniam proti ich kolegom sudcom. Ide napríklad o prípad hankobystričkej sudkyne Jany Dubovcovej, ktorú takmer vyzliekli z talára, pretože sa odvážila verejne kritizovať predsedu Najvyššieho súdu Štefana Harabina. Disciplinárny návrh na potrestanie čaká aj sudcu Najvyššieho súdu SR Petra Paľudu za to, že na jeho istého Harabina podal trestné oznámenie. Troch ďalších sudcov Najvyššieho súdu Harabin bez logiky preložil z odboru, na ktorý sa roky špecializovali, do iného odboru, v ktorom sa tak neorientujú. Tito sudcovia patria k Harabinovým otvoreným oponentom.

Zdá sa, že všetky cesty vedú k Harabinovi.

Vrchnosť mlčí

Na otvorené kritické vystúpenia sudcov zatiaľ nereagoval ani jeden z troch najvyšších ústavných činiteľov. Premiér Robert Fico (Smer-SD) dokonca naznačil, že sa ho to netýka: „Ja nemám žiadny dôvod komentovať to, čo sa deje medzi sudcami. Je to ich vnútorná vec, musia si to jednoducho vyriešiť sami.“ Samotné

perzekvovanie sudcov za vyslovenie kritického názoru však označil za nezmyselné. Podľa Fica by nikto nemal byť posilňovaný za slobodné vyjadrenie názoru.

Zodpovednosť za riešenie situácie teda presunul na ministerku spravodlivosti Vieru Petrikovú, ktorá nahradila v kresle Štefana Harabina, keď sa stal predsedom Najvyššieho súdu. Oboch delegovalo Hnutie za demokratické Slovensko. Predseda HZDS Vladimír Mečiar sa teraz snaží nespokojných sudcov obviníť z politikárčenia a tvrdí, že ide o „organizovaný útok na tretí pilier moci“ a o predčasnú volebnú kampaň SDKÚ a KDH.

Jediný, kto túto vec politizuje je však on sám.

na strane 5

KŘIVOKLÁT — Původně lovecký hrad českých králů z počátku 12. století. Za vlády Vladislava II. Jagellonského se dočkal velkorysé přestavby — pozoruhodná je zejména kaple a gotický Rytířský sál, po Vladislavském na Pražském hradě v českých zemích nejrozsáhlejší. Najdeme zde expozici gotického a raně renesančního umění, knihovnu a sbírky posledních majitelů.

POLITICI SE SHODLI NA STÁTNÍM ROZPOČTU

Česko navštívil papež Benedikt XVI., nadchnul jen věřící

JAROSLAV NOVÝ
 Americké listy

Česko má rozpočet na rok 2010! To je v rozhádaných poměrech české politické scény velice pozitivní zpráva. Původní schodek měl být ve výši katastrofických 230 miliard, nekompromisní strážce státní pokladny Eduard Janota za podpory premiéra Jana Fischera ale ve vládě prosadil deficit „pouze“ 155,3 miliardy korun. Tento návrh se pochopitelně nelíbil rozhazovačným sociálním demokratům, připomínky inčeli i politici z ostatních stran. Podle ODS balíček není úsporný ani protikrizový, nelíbí se jí růst daní. ČSSD zase volala po vyšším zdanění bohatých a odmítala snižování rodičovského příspěvku, porodného i zvýšení daně za benzín.

Samotné projednávání vládního návrhu státního rozpočtu vyvolalo v Parlamentu vlnu urážek a nadávek. Rath označil nepřímo Kalouska za opilce, ten mu odpověděl, že se chová jako debil. Paroubek si vysloužil nálepku „zbyt-nělého ega z kolotočářsko-veks-láckého prostředí“. Šéf ODS Mirek

Topolánek sledoval pokleslé divadlo z galerie jako divák, už není poslancem.

Rozpočet se nakonec podařilo schválit, premiér Jan Fischer mu seť pohrozil demisi své vlády, čehož se politici rivalové ve Sněmovně lekli. Rozpočet byl schválen ve výši 162,8 miliardy korun a úsporná opatření pocítil každý občan České republiky.

Kvůli nárůstu DPH o jedno procento zdrazí prakticky veškeré zboží, vyšší spotřební daň zdrazí i cigarety, alkohol a benzín. Stát ušetří i na platech, státní zaměstnanci budou mít mzdy o čtyři procenta nižší. Stejně si pohorší také politici – i když původní návrh měl snížit jejich mzdy o 20 procent.

Janotův schválený deficit činí 5,2 procenta hrubého domácího produktu, což je hranice akceptovatelná pro investory a finanční instituce, aby Česku ještě půjčovaly.

Papež v ateistickém Česku přišel neoslň

Po dvanácti letech navštívil Česko Svatý otec z Vatikánu a

jeho cesta měla mít misijní charakter: katolická církev v zemi má slabou pozici a návštěva papeže Benedikta XVI. ji měla posílit. V Česku strávil tři dny a i když media sledovala každý jeho krok, nevěřící Čechy nechala jeho návštěva chladnými – spíše je rozladily úzavěry a omezení provázející návštěvu hlavy katolické církve. Papežovu mši na brněnském letišti sledovalo přes 100 000 lidí, velká řada z nich přicestovala z Polska a Slovenska, což potvrzovaly vlajky nad jejich hlavami. Druhou mši u Staré Boleslavi navštívilo 50 tisíc věřících a i zde bylo hodně cizinců.

V podstatě lze říci, že misijní úloha se minula účinkem, papež hovořil k přesvědčeným katolíkům, ateisty jeho návštěva nezajímala. Překvapením byla třídenní přítomnost prezidenta republiky Václava Klause, Benediktu XVI. byl doslova v patách na všech jeho akcích.

Papež požehnal rodinám a dětem, ve Staré Boleslavi jeho slova směřovala především k mladým lidem. Zdůrazňoval, že smyslem života není bohatství a ateisté by měli přemýšlet o víře.

Trochu hořkou příchutí měla papežova návštěva pro kardinála Miloslava Vlk, i když to měl být vrchol jeho kariéry. Vlk sám vystoupil se sebekritikou, že jako šéf české katolické církve selhal. Nepodařilo se mu naplnit kostely, zlepšit pověst katolíku, nepodepsal na je nadále státní smlouva s Vatikánem a majetkové vyrovnání státu s církví se stále odkládá.

Novináři nacyhtali politiky

Byl to test poctivosti politiků, stran a výsledkem asi ani nepřekvapil. Redaktor *MF Dnes* testoval politiky, zda jsou za milion korun ochotni přispět ke změně zákona ve prospěch

Irové řekli „ano“ pro LS

Priznivci lisabonské smlouvy mezi českými politiky doufají v rychlé dokončení ratifikace dokumentu v ČR. Kladný výsledek opakovaného irského referenda přivítali. „Výsledek ukázal, že demagogické a bludné argumenty pana Declana Ganleyho a českého prezidenta Václava Klause nemohou obstát před veřejností,“ řekl předseda zelených Ondřej Liška. Jakékoliv odkládání dokončení ratifikace v Česku podle něj poškodí Českou republiku i celou EU, proto by podle něj měl Klaus smlouvu podepsat ihned po té, co ústavní soud potvrdí její konformitu s českým ústavním pořádkem.

„Teď je Černý Petr v republice. Prezident by měl ratifikovat smlouvu, protože mu v tom nic nebrání,“ řekl šéf KDU-ČSL Cyril Svoboda. Problém nevidí ani v tom, že na žádost části

Pokračování na str. 12

Kandidáti na eurokomisaře

Jediným kandidátem občanských demokratů na post českého zástupce v Evropské komisi je někdejší vicepremiér pro evropské záležitosti Alexandr Vondra. Jak ukončila spekulace, že by chtěla do komise prosazovat svého předsedu Mirka Topolánka.

Alexandr Vondra byl vicepremiérem v koaličním kabinetu, který padl letos na jaře v polovině českého předsednictví unie. V diplomatických kruzích se pohybuje už od listopadu 1989.

Favoritem je kromě Alexandra Vondry také současný eurokomisař Vladimír Špidla, kterého nominuje „jeho“ ČSSD. Komunisté prosazují na post komisaře jediného československého kosmonauta a europoslanca Vladimíra Rensk. Zelení podporují ekonoma Jana Švejnara. Lidovci nominovali svého místopředsedu Pavla Svobodu.

Mandát současně komise vyprší na konci října, i když je možné, že stávající komisaři zůstanou v úřadu o něco déle.

Lotéria o přistáhovalecké víza do USA sa začala

Od piatka 2. októbra do 30. novembra môžu záujemcovia elektronicky podávať žiadosti do programu DV-2011, ktorý je lotériou o prístáhovalecké víza. Podľa Prístáhovaleckého zákona Spojených štátov amerických vláda USA každoročne vyhlasuje program prístáhovaleckých víz, ktorý náhodným výberom umožňuje uchádzačom z krajín s nízkym počtom prístáhovalcov získať 50 000 pobytových víz v USA.

Vybraní žiadatelia budú informovaní poštou od mája do júla 2010. (sta)

Príští číslo vyjde 22. října, uzávěrka v pátek, 16. října.

OBSAH TOHOTO ČÍSLA

Politici se shodli na státním rozpočtu (Nový)	1
Sudcovia sa zobudili (Sujová)	1
Pohľad z USA (Povolný)	3
Kocáb: Radikáli majú dobrých právnikov (Szalai)	6
Francouzzi a Mnichov (Hauer)	8
Závod už jen ve dvojskifu – se synem (Jakoubek)	9
Český ateismus a bible (Fajmon)	10
Osud mi nepřál (Štráfeldová)	11
Až naplno vybuchne lisabonská bomba (Pehe)	12
Na dva dny v Partyšlavě (Blahovcová)	13
Prokletí štěstí (RDV)	15
Sport	16

Prohlášení arcibiskupa Miloslava Vlk o svém působení

Pražský arcibiskup Miloslav Vlk, jemuž v prosinci skončí mandát, nepovažuje svoje skoro dvacetileté působení ve funkci za úspěšné. „De facto za těch 20 let jsem na rovině církevně-politické nedosáhl vlastně téměř nic,“ řekl.

Zmínil odklad majetkového vyrovnání státu s církví, nepřijetí novely církevního zákona i to, že svatovítská katedrála patří stále státu a že nebyla ratifikována česko-vatikánská smlouva.

Můj úspěch, nebo neúspěch vyrůstá z politické situace. Na naší straně – církve – byla vždycky ochota, ale nebyla dostatečná vůle

na druhé straně – na straně politiků,“ vysvětlil důvody toho, proč nebyly problémy dosud vyřešeny. Uvedl, že „tyto dluhy“ předá svému nástupci.

Současné ale Vlk vyjádřil optimismus, že nyní by při jejich řešení mohly nastat změny. Odvolával se přitom na výroky prezidenta Václava Klause mimo jiné o tom, že křesťanské hodnoty musí být základem našeho života.

Prezident je pronesl při setkání představitelů českého a společenství života s papežem Benediktem XVI., který byl v Česku republiky na třídenní návštěvě.

ZPRÁVY Z DOMOVA

České zprávy bez označení zdroje
jsou převzaty z Radio Praha.
<http://www.radio.cz/cz/>

Vyhrozané miliony korun

České politické strany za zastavenou předvolební kampaň dosud zaplatily desítky milionů korun. Na jarní kampaň si budou muset některé z nich půjčit další peníze. Nebo budou šetřit. Lidovci ze své kasy na volby vydali již zhruba 25 milionů korun. TOP 09 téměř 20 milionů korun. Občanští ani sociální demokraté ještě částky nevyčíslili. U ODS přesáhne 70 milionů korun. ČSSD již uvedla, že kdyby strana musela přerušit kampaň, znamenalo by to pro ni ztrátu 100 milionů korun.

Vo Vysokých Tatrách
zemřel český horolezec

Vo Vysokých Tatrách koncem septembra zemřel český horolezec. Tridsátivěťročný muž nepřežil pád ze západní stěny Lomnického štítu. Na místo nešťastí letecký vrtulník polských záchranářů, když se slovenským kolegům vyjel z nebezpečného místa. Horolezci však už nemohli pomoci. „Při pádu utrpěl více vážné poranění nezlučitelné se životem,“ uvedla horská služba.

Při horské turistice zemřelo tento rok na Slovensku vícero českých občanů než Slováků.

Slovensko bude muset
vrátit asi 40 milionů eur

Slovensko přijde o část prostředků z eurofondů, protože Evropská komise při auditu vykonaných v letech 2005-2008 zjistila nedostatky týkající se pravidel veřejného obstarávání. Potvrdil to v Bruseli mluvčí komise pro regionální rozvoj Denis Abbott. Podle informací by malo íst o 40 milionů eur.

Druhý úsporný balíček pro 2011

Ministr financí ČR Eduard Janota přijde na jaře s tzv. druhým úsporným balíčkem pro rok 2011 a další léta. Podle ministra je nutné snížit např. povinné sociální výdaje státu a přispěvek na slavnostní společenství. Otevřel by se měla také debata o větší progresi zdanění.

Agenti ŠtB už mají tváře

Ludia, ktorí mali po auguste 1968 problémy s komunistickou tajnou policiou, už poznajú identitu príslušníkov ŠtB, ktorí im v čase normalizácie strpčovali život. Ústav pamäti národa (ÚPN) zverejnil mená 235 pracovníkov Hlavnéj správy ŠtB ministerstva vnútra SSR z rokov 1969-1974.

FOTOGALERIE

Časopis *Global Finance* zařadil guvernera České národní banky Zdenka Tůmu mezi sedm nejlepších centrálních bankéřů světa za uplynulý rok. Tůma podle měsíčníku reagoval na hrozící zpomalení ekonomiky a v srpnu 2008 začal snižovat úrokové sazby.

Global Finance kladl při hodnocení důraz na výsledky, s jakými jednotlivci centrální bankéři dokázali provést své země nejhorší finanční krizí od 30. let. Hodnocení sleduje parametry jako je inflace, ekonomický růst, stabilita měny či nastavení úrokových sazeb.

„Je určitě potěšující, že si naši práce všimli v zahraničí, nicméně je nutno dodat, že základy pro kvalitní fungování centrální banky se pokládají delší dobu. Takže to vnímám jako ocenění nikoli jen osoby, která je nejvíce vidět, to je guvernera, ale i ostatních členů bankovní rady, jak těch současných, tak minulých, a také všech zaměstnanců ČNB,“ uvedl Tůma.

Mezi nejvíce oceněnými centrálními bankéři jsou vedle Tůmy Jean-Claude Trichet (Evropská centrální banka), Glenn Stevens (Austrálie), Zeu Akhtar Aziz (Malajsie), I Song-tche (Jižní Korea), Faj-nan Perng (Čína, Tchaj-wan) a Stanley Fischer (Izrael).

\$ KURS DOLARU S

Za \$1 americký vyplácela dne 6. října 2009 ČNB 17,50 Kč, za kanadský 16,22. Národní banka SR za \$1 americký 0,687 Euro, za kanadský 0,630 Euro.

VYSVĚTLENÍ

V 16-17 čísle *Amerických listů* bylo na straně 6 zveřejněno prohlášení „Několik vět 2009“ s tím, že autorkou je socioložka Jiřina Šiklová. Do redakce AL přišlo od Dr. Šiklové vysvětlení, že Dr. Šiklová toto prohlášení nenapsala, ale iniciovala a podepsala Česká média ho odmítla zveřejnit.

AMERICKÉ LISTY

26 Gruber Drive, Glen Cove, NY 11542
Phone: (516) 674-9438

(USPS 015-179)

Periodical postage paid at Glen Cove, NY 11542 and additional mailing offices. Published bi-weekly. Annual subscription: United States \$55, Canada \$55, others \$55.

POSTMASTER: Send address changes to: Typrints, 26 Gruber Drive, Glen Cove, NY 11542.

Prvá slovenská pilotka

Ozbrojené síly SR mají historicky první pilotku, stala se ňou 24-ročná Michalovčanka Mária Štefaničová. Podľa vedúceho lektora pilotského kurzu Tomáša Baňasa aj tento príklad potvrdzuje, že ženy môžu bez problémov zastávať na prvý pohľad výsostne mužské profesie. „Najmä v teoretickej ale aj v praktickej časti prípravy bola dokonca lepšia ako jej kolegovia,“ dodal.

(tasr)

Příspěvek k důchodu

Příspěvek k důchodu, který český stát vyplácí někdejšímu účastníkům odboje z druhé světové války a některým pozůstalým po zesnulých bojovnících, se od příštího roku zvýší o 88 korun, respektive o 176 korun. O zvýšení příspěvku rozhodla vláda v polovině září.

Klaus stále vede

Z vrcholných politiků lidé v ČR nejvíce věří prezidentovi Václavu Klausovi, který je důvěryhodný pro 59% dotázaných. S 58% ho následuje ombudsman Otakar Motejl. Na třetí příčce je premiér Jan Fischer (56%). Šéfovi ČSSD Jirmu Paroubkovi věří 28% a předsedovi ODS Mirku Topolánkovi 24% lidí.

Ruzyňské letiště zůstane státu

Vláda ČR zřejmě nebude moci prodat pražské ruzyňské letiště. Zmnožnit to má zákon sepsaný ČSSD, který poslanci schválili. Pro zákon hlasovali poslanci KSČM, ČSSD i pět poslanců KDU-ČSL. Zákon nyní zamíří do Senátu, pokud ten ho schválí, dostane ho k podpisu prezident.

Slovenskí včeláři
prevalcovali konkurencii

Výrazný úspěch dosáhli slovenskí včeláři na světové výstavě včelářstva Apimondia 2009 vo francúzskom meste Montpellier. Producenti medu a medových výrobkov zo Slovenska na nej za med a medoviny získali jedenást medailí, z toho päť zlatých.

Česku hrozí ztráta eurokomisaře

Předseda ODS Mirek Topolánek chce znovu spojit svou politickou kariéru s osudem lisabonské smlouvy o reformě EU. Podle něj ČR hrozí, že přijde o komisaře, pokud prezident Václav Klaus dokument nepodepíše a český senátor si na něj budou stěžovat u ústavního soudu. Topolánek to řekl v Bruselu po jednání s předsedou Evropské komise José Barrosem.

STRUČNĚ ★ STRUČNĚ

ČESKÁ REPUBLIKA – Lidovcům kandidátem na českého zástupce v Evropské komisi je někdejší ministr Pavel Svoboda. ★ České zemědělské podniky podle odhadu Zemědělského svazu ČR letos zřejmě poprvé od vstupu země do EU skončí ztrátou. ★ Proměně malobiznisových ploch v pražské ulici Na Příkopě je nejdražší ve střední Evropě. ★ Mezi cizinci, kteří se předem ohlásili na mši papeže Benedikta XVI. v Brně, jednoznačně převažovali Slováci. ★ Prezident Klaus veval zákon regulující obchodní řetězce. ★ Česko bude mít k dispozici před koncem roku milion vakcín proti prasečí chřipce. ★ Nové studio ČT Brno bude slát v Lišni na pozemcích odkoupených od firmy Zetor za 40 milionů korun. ★ Osmadvacet skautských týmů z ČR se sjelo do Nového Města na Moravě na letošní ročník Svojskova závodu. ★ Němci postaví na Tachovsku největší solární elektrárnu na západě Čech. ★ Česká armáda převzala od rakouské firmy Steyr první 17 kolových obrněných transportérů Pandur II. ★ Generálním ředitelem Českého rozhlasu se stal Richard Medek. ★ V Jablonci nad Nisou skončila výroba bižuterie, více než stovka zaměstnanců přišla o práci. ★ Podíl domácností, které v roce 2010 nebudou schopné splácet úvěr, vzroste na 6 až 7 procent. ★ Očkovaní proti prasečí chřipce začne v Česku na počátku listopadu. ★ Čeští vinaři by letos mohli na předvánoční trh dodat 800.000 až milion láhví mladých vín pod značkou Svatomartinské. ★ Problémy s placením nájemného na až 171.000 českých domácnostech, což je přibližně pětina z celkového počtu nájemníků bytů v České republice. ★ Hřebeny Krkonoš pokryl msty poprask prvního letošního sněhu

SLOVENSKO – Minister obrany SR Jaroslav Baška nie je spokojný s návrhom štátneho rozpočtu na rok 2010, má dostať o 20% menej. ★ Slovensko politicky podporí projekt výstavby plynovodu Nabucco, spájajúceho Európsku úniu s krajinami Kaspického regiónu a strednej Ázie, bohatými na zdroje palív. ★ Časť obchodov s výrazným predstihom odštartovala sviatočnú ponuku a na pulty vložila prvé vianočné potravinárske výrobky. ★ Deväť mesiacov po zavedení eura Slováci naďalej počítajú ceny v obchodoch skôr v korunách ako v novej mene. ★ Slovenskí farmári tento rok zozbierajú z polí viac ton slnečnice aj cukrovej repy než vlni. ★ Za každú jednu sekundu sa vrah dlh Slovenska zvyšuje o 147,3 eura. ★ Počas uplynulého roku sa v dôsledku hospodárskej krízy zvýšila v SR nezamestnanosť o 4,5%, úrady práce v septembri evidovali viac ako 350 tisíc nezamestnaných. ★ Vo veku 61 rokov zomrel uznávaný chirurg, primár František Fabián, ktorý v roku 2000 operoval prezidenta Rudolfa Schustera. Fabián bol sedem rokov v kóme po operácii srdca. ★ Riaditeľom štátnych Lesov sa stal Alojz Riško, vystrieda Jana Beňu, ktorý bol poverený vedením Lesov po odvolaní Jozefa Mindáša. ★ Vo veku 87 rokov zomrel bývalý politický väzeň, expredseda Svetového združenia bývalých československých politických väzňov a papežský prelát Antonín Huvar. ★ Skupina slovenských turistov prezila potopenie výletnej lode pri brehoch egyptského letoviska Hurghada. ★ Rómske osady v Košickom, Prešovskom a Banskobystrickom samosprávnom kraji si prezrela delegácia EK. ★ Za prvých deväť mesiacov roka zahynulo na cestách SR 264 ľudí, o 126 menej ako vlni.

Malý dopis z Prahy

JIŘINA RYBÁČKOVÁ

Čínské momentky

O Číně jsem dlouho věděla naprosté minimum, v mládí mě tato země nikdy zvlášť nepřitahovala. Možná poprvé jsem o ní trochu přemýšlela, když mi bylo asi jedenáct let a s velkým gustem jsem četla neuvěřitelně škvárovitý čtyřdílný román z dvacátých let s názvem *V soumraku lidstva*. Je to neumělá science fiction odehrávající se někdy kolem roku 3000 a pak ještě o nějakých tisících letech později. Autor dobře předpověděl pár věcí, například mobily a obrazovkou a využívání sluneční energie, ale vesměs byl ve svých předpovědích zcela vedle.

Před chvílí jsem si ale na tuhle knihu vzpomněla při sledování oslav čínského státního svátku – v posledním díle románu totiž zaplaví Evropu krutí Číňané, kteří jsou podle tehdejšího „politicky nekorektního“ vidění světa líčení jako čiré ztělesnění dýbla. Nakonec na ně ovšem vlastenečtí Evropané vyzrají a vyženou je pryč.

Číňané na dnešním videu dábelsky nevypadali, většinou se usmívali komunisticky povinnými veřejnými úsměvy, ale zdálo se mi, že na mnoha tvářích je opravdová spontánnost. Ostatně, mají se z čeho radovat. V jistém smyslu ovšem autor onoho škváru správně odhadl, že obyvatelé „Říše Středu“ dorazí do Evropy – Číňanů všude přibývá. Nechovají se ale krutě, spíš se usmívají, jako třeba syn majitele čínské restaurace v našem domě Tomáš, který mluví velmi dobře

česky – jen si pořád ještě trochu pleť vykáni a tykáni. Je ze *Song-haje* a v Praze se mu moc líbí.

Když dávno jsem samozřejmě s mnoha svými vrstevníky milovala Mathesiovy *Zpěvy staré Číny*, ale dnes už si z nich prakticky nic nevybavuji. Před několika lety mě nadchl film *Tygr a drak*, byla jsem na něm dokonce dvakrát, což dělám jen málokdy. Taky jsem si předloni s velkým zájemem přečetla světově populární novellu *Balzac a malá čínská svadbenka* od čínského autora Dai Sijie, který žije od roku 1984 ve Francii a dnes už píše francouzsky.

Dvě moje kamarádky mi v posledních letech podávaly dlouhé zprávy o Číně – jedna tam měla rok dceru na stipendiu a druhá kamarádka tam pracuje od loňského léta na českém velvyslanectví. Z jejich vyprávění se Čína jeví jako normální, docela příjemná země.

Přesto jsem z té včerejší obrovské přehlídky, z těch desítek tisíc mladých lidí pochodujičích v přesném zákrytu jako roboty, cítila jisté rozpaky. Ne že by to vypadalo hrozně – jako ty dávné velkolepé nacistické nebo sovětské oslavy. Nicméně mi to velmi intenzivně připomnělo, že každý pátý člověk na světě je dnes Číňan nebo Číňanka a že je před námi čínské století. A že se s tím naše euroatlantická civilizace bude muset vypořádat.

Babi léto už končí, začíná chladný podzim. Moc zdravím!

2. října 2009

Nezávislé *Americké listy* vycházejí jednou za čtrnáct dní. Šéfredaktor Petr Bisek. Vydává Typrints Company, 26 Gruber Drive, Glen Cove, New York 11542, USA, tel. 516/674-9438, fax 516/671-3147, e-mail: americkelisty@optonline.net. Redakce nezodpovídá za přesnost podepsaných článků a nemusí se ztotožňovat s jejich obsahem. Rukopisy se nevracejí, pokud autor nepřiloží oznamovanou obálku se zpětnou adresou. Veškerá práva vyhrazena. Copyright © Typrints Company. Žádný vytištěný materiál, ani jeho část, nesmí být otiskán bez svolení redakce. Příští číslo vyjde 22. října, uzávěrka je 16. října.

The independent *Americké listy* is published bi-weekly. Editor-in-chief Peter M. Bisek. Published by Typrints Company, 26 Gruber Drive, Glen Cove, NY 11542, USA, tel. 516/674-9438, fax 516/671-3147, e-mail: americkelisty@optonline.net. Publisher is not responsible for accuracy and content of signed articles. Furthermore, publisher might not agree with the content of signed articles. Manuscripts are not returned unless accompanied by stamped, self-addressed envelope. Copyright © Typrints Co. No material may be reprinted without a permission. Next issue due October 22nd, deadline is October 16th.

Mojmír Povolný

Pohled z USA

Chvála Ústavního soudu

Český Ústavní soud prošel v září, jak jsme napsali v posledním POHLEDU, nejtěžší zkouškou od svého ustavení v roce 1953. V jeho předchozí krátké historii mezi stovkami rozhodnutí vynikají tři body pilíře českého ústavního soudnictví: rozhodnutí o platnosti tzv. Benešových dekretů, rozhodnutí o neústavnosti pokusu ODS a ČSSD změnit volební zákon, který by býval vedl k duopolu těchto dvou stran, a nedávne odmítnutí stížnosti prezidenta Václava Klause o souladu Lisabonské smlouvy s Ústavou České republiky.

K nim nyní přistoupilo rozhodnutí o neústavnosti „ústavního“ zákona o rozpuštění Poslanecké sněmovny, na němž se Parlament usnesl, protože nesplnil ani jednu ze čtyř podmínek, jež Ústava v čl. 35 (1) specifikuje jako podmínky, za kterých může prezident Poslaneckou sněmovnu rozpustit. Toto rozhodnutí a tento pokus změnit Ústavu oním „ústavním“ zákonem – jednorázovým, ušitým na danou politickou krizi, a retroaktivním, se zpětnou platností na dané politické rozhodnutí – a odmítavá reakce prezidentova a většiny politických stran ohánějících se mandátem lidu proti patnácti nevolným soudcům Ústavního soudu, jsou klasickým příkladem dělby moci v novověké demokracii a střetu mezi právem a politikou, který je do ní vepsán.

Toto rozhodné vítězství Ústavního soudu nad Parlamentem a

prezidentem je historické a pozoruhodné z toho důvodu, že až do roku 1993 československé a po něm následující české ústavní soudnictví má poměrně mlhou základnu v ústavním zakotvení a soudní praxi. Lockova a Montesquieuova teorie dělby moci, její historicky průkopnické vtělení do Ústavy Spojených států a ustavení Nejvyššího soudu jako jejího strážce spolu s modelem Francouzské republiky sloužily za vzor pro Ústavu první Republiky. V Zákoně, který Ústavu uváděl, byl v čl. II a III stipulován Ústavní soud, který byl pak zřízen v roce 1921 a fungoval po první funkční období do roku 1931 bez zvláštního významu a dopadu na právní řád v Republice a byl obnoven jen nakrátko až v roce 1938. V krátkém mezidobí 1945-1948 se zápas mezi demokracií a komunisty odehrával mimo ústavu a bez nejvyššího a nezávislého orgánu soudní moci. Tento stav bez dělby moci a bez ústavního soudu byl na začátku hláti, který trval až do roku 1991, kdy byl po listopadové revoluci ustaven Ústavní soud ČSFR, v českých zemích předchůdce Ústavního soudu České republiky z roku 1993.

V době komunistické diktatury 1948-1989 bylo dělbě moci a ústavnímu soudnictví na čtyřicet let odzvoněno. První komunistická Ústava z roku 1948 a další z roku 1960 instituci Ústavního soudu neznaly. Teprve v ústavním zákoně o československé federaci z ro-

ku 1968 byly koncipovány federální Ústavní soud a separátní Ústavní soudy český a slovenský. Avšak ustanovení o nich, jak poznamenal sám komunistický pořadatel příslušných dokumentů v roce 1989, „nebyla provedena“ – soudy nebyly nikdy zřízeny.

Naposled se komunisté pokusili nakousnout mezi jiným i otázku ústavního soudnictví na XVII. sjezdu KSČ v roce 1986, když ustavili komisi k vypracování nové ústavy a do čela ji postavili Mariána Čalfu. Avšak, zaplať Pán Bůh, žádnou další Ústavu už nestačili napsat.

Celé toto období o dělbě moci, která vždy v sobě nese nejen shodu, nýbrž nevyhnutelně i konflikt, vystihli autoři statě „Ústavní právo“ Vojtěch Šimíček a Jan Kysela v právě publikované knize Michal Bobek, Pavel Molek. Vojtěch Šimíček, Komunistické právo v Československu: Kapitoly z dějin bezpráví (Brno: Masarykova univerzita: Mezinárodní politologický ústav, 2009): „Spory v mocenském systému... nebyly řešeny prostředky právními, nýbrž politickými“ (str. 268). Nikoli Ústavní soud, nýbrž Politbyro.

Toto závěrečné konstatování o nedávne české historii dělby moci a roli Ústavy a ústavního soudnictví je zároveň varováním pro politiku, prezidentem počínaje až po stranické vůdce, před pokusem v Republice vztah mezi politikou a právem zvrátit.

29. září 2009

Genscher: Važme si dědictví roku 1989

Před dvaceti lety, kdy se zboril komunismus, si byly evropské národy vzácně blízko, řekl v Praze bývalý šéf německé diplomacie Hans-Dietrich Genscher. Podle něj jsou události roku 1989 dědictvím, kterého si „musíme vážit“.

Genscher se na německém velvyslanectví v Praze zúčastnil oslav znovusjednocení Německa. Přesně před dvaceti lety tehdejší východoněmeckým uprchlíkům na západoněmeckém velvyslanectví v Praze tehdejší německý velvyslanec Genscher oznámil, že mohou vycestovat do někdejšího západního Německa.

V září 1989 se na půdě německého velvyslanectví začali shromažďovat východní Němci, kteří chtěli odejít do západní části Německa. Celkem z NDR odešlo podle německého zastupitelského úřadu na 20.000 lidí, kteří přes velvyslanectví v Praze mířili na Západ.

Odškodnění Rusínů

V ČR začne platit zákon, který dá českým občanům Podkarpatské Rusy možnost na odškodnění za nemovitý majetek, jenž na tomto území museli nechat v období kolem druhé světové války. Norma se týká poškozených a jejich dětí. Žádost o finanční náhradu mohou podat do konce roku 2012. Maximální částka by měla činit dva miliony korun za jeden majetek, první odškodné může být vyplaceno počátkem ledna. Celkem by odškodnění nemělo převýšit jednu miliardu korun.

Návrh se týká lidí, kteří museli někdejší Podkarpatskou Rus opustit po jejím zabrání maďarskou armádou v letech 1938 a 1939 nebo po postoupení území Sovětskému svazu v roce 1945. Majetek sice po válce dostali formálně nazpět, kvůli předání území Sovětskému svazu v roce 1945 jej ale nestihli převzít.

O Slovensku zo Slovenska

Doterajší velvyslanec Slovenska pri Európskej únii Maroš Šefčovič sa stal novým eurokomisárom. Šefčovič vystriedal na poste komisára pre vzdelávanie a kultúru Jána Figela, ktorý sa po zvolení za predsedu opozičného KDH vzdal kresla v Európskej komisii (EK). Očakáva sa, že Šefčovič bude funkciu vykonávať aj v novej EK, v ktorej by Slovenská republika chcela obsadiť post eurokomisára zodpovedného za energetiku alebo dopravu. Mandát súčasnej komisie by sa mal skončiť v závere mesiaca. EK je najvyšším výkonným orgánom Európskej únie, každý štát má v nej jedného komisára.

Slovensko sa stalo súčasťou najnovšej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach, ktorú prijalo Valné zhromaždenie Organizácie spojených národov (OSN). Minister zahraničných vecí Miroslav Lajčák na podo OSN v New Yorku podpísal Opčný protokol k Medzinárodnému paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach. Protokol umožní občanom podávať oznámenia v prípade porušenia ich hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv obsiahnutých v tomto pakte.

Očakávané oživenie slovenskej ekonomiky v budúcom roku neprinesie pokles nezamestnanosti, ktorá v lete už prekročila úroveň 12%, povedal pre TASR hlavný analytik Volksbank Slovensko Vladimír Vaňo. Na základe doterajších makroekonomických statistik sa dá odvodiť miera hospodárskeho rastu, ktorá je potrebná na to, aby ekonomika dokázala opäť produkovať nové pracovné miesta, a tým znížiť nezamestnanosť. „V zlepšení možno dúfať pri medziročnom reálnom raste prinajmenšom prevyšujúcom aspoň 3%“, konštatuje Vaňo.

Zahraničným investorom, ktorí pôsobia na Slovensku, výrazne prekáža korupcia. Z prieskumu

medzi zástupcami firmami vyplynulo, že až 81 percent vníma korupciu ako bariéru podnikania. Takmer tri štvrtiny oslovených považuje pridelenie verejných tendrov a finančných zdrojov za netransparentné. Podľa investorov sa to prejavuje napríklad v neprehľadnom rozdeľovaní stimulov a peňazi z fondov Európskej únie. Prieskum medzi zahraničnými investormi, ktorý novinárom poskytla Americká obchodná komora, sa uskutočnil od marca do júna tohto roku.

Firmy, združené vo Zväze stavebných podnikateľov Slovenska (ZSPS), v dôsledku ekonomickej krízy a poklesu produkcie zatiaľ vo väčšom neznižujú počet pracovníkov. Skôr sa ich snažia udržať na období pre očakávané budúce oživenie. Ako v rozhovore pre agentúru SITA povedal prezident zväzu ZSPS Zsolt Lukáč, v dôsledku krízy sa zo zahraničia vrátili viaceri stavební robotníci a technici. Z nich si firmy môžu vybrať kvalitu. „Z tohto hľadiska kríza zapôsobila skôr pozitívne“, konštatoval Lukáč.

Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť vyzýva predsedníčku Štatistického úradu Ľudmilu Benkovičovou, aby odstúpila zo svojej funkcie. Podľa predsedu správnej rady inštitútu Miroslava Beblavého „v práci úradu pod jej vedením dochádza k politizácii“. Štatistický úrad SR pod vedením Benkovičovej za posledný polrok zrušil prieskumy verejnej mienky po tom, čo začali ukazovať pokles preferencií strany Smer, zaoberajúci čísla o miere chudoby pozitívnejšie pre vládu, skreslil vývoj inflácie a nesprávne vykázal údaje o zamestnanosti a nezamestnanosti v SR.

„Za posledných 15 rokov sme sa v práci Štatistického úradu SR nestretli s takou koncentráciou chýb a politických zásahov, ako je tomu v poslednom roku“, povedal Beblavý.

Američané zamítnú do ČR usmířovat Čechy kvůli radaru

Washington pošle během několika týdnů do Česka „usmířovací“ delegaci vedenou šéfkou diplomacie Hillary Clintonovou nebo viceprezidentem Joem Bidenem. Mise se má prý snažit „zmírnit pachuť“, kterou ve vztazích s Českem zanechalo rozhodnutí administrativy prezidenta Baracka Obamy zrušit dosavadní plány na instalaci částí svého středoevropského protiraketového deštníku v ČR. Značná část české veřejnosti si to totiž vyložila jako potupný ústupek Moskvě.

Nejpravděpodobnější šéfkou delegace bude Clintonová, uvažuje se ale prý i o muži číslo dvě v USA –

viceprezidentovi Bidenovi. Delegace by měla dorazit koncem října nebo v listopadu. Kromě Prahy má navštívit i Varšavu a Berlín. V Polsku mělo být podle původních plánů sílo s antiraketami, zatímco v Česku měl stát radar. Spojené státy však chtějí nově vytvořit jiný systém protiraketové obrany, který by bral víc v úvahu hrozbu z Íránu nebo z jiných nepřátelských zemí.

Američané zvažují, že v Praze ČR nabídnou „nové bezpečnostní garance do budoucna“. Mohlo by jít o přednostní rozmístění mobilních obranných střel a řeč by se mohla vést o případné dodávce stíhaček.

PS podpořila návrh na přímou volbu prezidenta

Čeští poslanci podpořili v prvním čtení dva roky starý návrh ČSSD na přímou volbu prezidenta. Předlohou se nyní bude zabývat sněmovní ústavní právní výbor. Poslanci by měli na nynější schůzi projednat i návrh Strany zelených, která chce uspořádat referendum o tom, zda si občané přejí volit prezidenta přímo.

Podle návrhu ČSSD by mohli prezidenta volit občané starší 18 let. Právo být volen by měl každý občan, který dosáhl 40 let věku. Nominovat kandidáta by mohlo 20 poslanců nebo deset senátorů a každý občan starší 18 let, který by pro svůj návrh získal podpisy alespoň 10.000 občanů s volebním právem.

Návrh rovněž mění a upřesňuje pasáže ústavy týkající se hlavy státu. Přímou volený prezident by mohl jmenovat představitele Ústavního a Nejvyššího soudu pouze ze členů těchto soudů. Spolupodpisu premiéra by podlehl prezidentovo jme-

nování členů Bankovní rady České národní banky. Prezidentovo rozhodnutí zastavit trestní stíhání nebo nařídí, aby nebylo zahájeno, by musel rovněž podepsat premiér. Nově by bylo zavedeno zastoupení prezidenta, který nevyhlásí volby v ústavou stanovených termínech, předsedou Poslanecké sněmovny pro volby sněmovní, obecní a krajské a předsedou Senátu pro volby senátní. Vyhlášení voleb by podlehl rovněž podpisu premiéra.

Sociální demokraté rovněž navrhuji, aby byla dosavadní doživotní beztrestnost prezidenta za činy, jichž se dopustil ve své funkci, omezena pouze na dobu jejího výkonu. Návrh nově zavádí možnost odsouzení prezidenta na návrh Poslanecké sněmovny Ústavním soudem v případě, že by závažným způsobem porušil ústavní pořádek. Ve sněmovně leží i vládní návrh na přímou volbu prezidenta.

LEVNÉ LETENKY

Rezervujte si letenku online

www.tatratravel.com

za zvýhodněné ceny

 Prague Budapest Vienna
 Bratislava Kosice Brno Ostrava

Austrian Airlines

SLOVAK AIRLINES

DELTA

1 800 321 2999

www.tatratravel.com
reservations@tatratravel.com

Semafor slaví 50 let od první premiéry

VILÉM FALTÝNEK

Slavné pražské divadlo Semafor oslaví brzy 50 let existence. První semaforová hra Člověk z pudy měla premiéru 30. října 1959 a na den přesně po 50 letech proběhne v Obecním domě v Praze velký oslavný koncert.

■ V jakém duchu se oslava ponese?

Divadlo si výročí připomínalo už celou uplynulou jubilejní sezónu, nyní vstoupilo do jednapadesáté premiérou dalšího obnoveného nastudování Kytičky Jiřího Suchého a Ferdinanda Havlíka. Na leden příštího roku pak chystá pásmo nejúspěšnějších scének a písniček z historie divadla nazvané Uteklo to jako H2O. Jádrem oslav ale bude koncert ve Smetanově síni Obecního domu. Scenáři vytvářel společně s Jirím Suchým publicista

a hudebník Radan Dolejš. Jaký náš klíč k připomínání něčeho, co už bylo popsáno ze všech možných úhlů a kde se už asi sotva skrývá nějaké překvapení? Podle Dolejše je potřeba uspokojit očekávání fanoušků Semaforu:

„Aby se objevila spousta těch starých známých písní, starých poetik Jonášů, tlingtangů a Zuzan, všech těch představení 60. let, ale chtěli jsme taky tvorbu Ferdinanda Havlíka, který už tak mediálně známý nebyl, to je ta Kytička a spousta dalších věcí ze 70. a 80. let, taky Vla-

dimira Franze a Pokušení sv. Antónia. Tím pádem pracujeme i s věcmi, které budou mnohokrát pro diváky překvapením.“ říká Dolejš.

■ Ferdinand Havlík ze zdravotních důvodů na koncertě nevystoupí. Prvním, kdo vkročil na jeviště Semaforu před diváky byl v roce 1959 Karel Štědrý. Ten tento svůj „malý krok pro lidstvo, ale velký krok pro Semafor“ zopakuje i 30. října 2009. Jaké další zajímavosti autou připravili?

„Těším se na klasickou scénu vyprávění vtipů, jaké dělal Štír se Suchým, ale je nově napsaná, budeme ji zkoušet i tady v divadle před publikem, než ji přeneseme tam. Objeví se i typická semaforská drzá holčička, která byla v těch představeních 60. let. Těch Zuzanůch, i Jitka bude moderovat jinak, než jsme zvyklí. A taky tam bude moderace Radima Švába zpívající jako moderní árie. Není to číslo za číslem, pracovali jsme na tom od ledna.“ říká Dolejš.

■ Tak si budou připomínat Semafor a své mládí s ním spojené diváci v Obecním domě. Jak rekapituluje uplynulé padesátiletí zakladatel divadla Jiří Suchý?

„Mělo střídavý charakter. Byly tam momenty krásné, třeba když jsme po několikaletém tvrdém úsilí získali od téhož ústředního výboru, který nás tyrar, divadlo na Václavském náměstí. Ale pak nás z divadla zase vyhnali restituenti, tak jsme to měli těžší období, prostě jednou jsi dole, jednou nahoře. My jsme s tím smířeni, já jsem si nikdy nezoufal a myslím, že i ty těžší chvíle měly pro mě veliký význam a vůbec, vůbec jich nelituji.“

■ Jaká bude budoucnost?

„Poněvadž jsem optimista, tak vím přesně, že to bude zase nádherná, že nás diváci neopustí. Fakt je, že dneska už nejsem, abych tak řekl, výkřik módy. Byly doby, kdy se slušelo jít do Semaforu, a kdo tam nešel, byl společensky nemožný. To už dneska není, dneska máme okruh diváků podstatně menší, už to nejsou miliony, ale statisíce lidí, které zajímá Semafor, ale to je taky dobře.“

ČESKÉ RÁDIO

Světová premiéra díla Bohuslava Martinů

V pražské Státní opeře zazněla světová premiéra orchestrálního Nokturna č. 1 fis moll Bohuslava Martinů. Jako součást slavnostního koncertu Bohuslav Martinů Gala k 50. výročí úmrtí významného českého skladatele ji uvedl Orchestr Státní opery Praha pod vedením dirigenta Charlese Olivieri - Munroa. Ten po uvedení díla ukázal posluchačům šestnáctistránkovou partituru, která zůstala uchována v Centru Bohuslava Martinů v Poličce a tiskem vyšla až letos v září.

Ojedinelý koncert, který byl součástí projektu Martinů Revisited, představil tvorbu Martinů od roku 1915 do roku 1958. Martinů letos díky výročí patří k nejčastěji uváděným skladatelům, a to nejen v Česku, ale v celém světě. Akce na různých místech zastřešuje projekt Martinů Revisited, který vyvrcholí v roce 2010, kdy uplyne 120 let od skladatelova narození.

Padesát let od úmrtí jednoho z nejvýznamnějších českých komponistů a představitelů meziválečné avantgardy uplynulo 28. srpna.

Předplatte si Americké listy

Objednávací kupon na páté straně vpravo dole

Z kulturního světa

Kubistické dílo Emila Filly Zátíší s mandolinou bylo na aukci společnosti Galerie Art Praha v pražském hotelu Hilton vydraženo za 9,1 milionu korun. Fillovo zátíší, které autor vystavoval i na Benátském bienále a také v roce 1934 v Pittsbuřu, bylo ve slavné sbírce klasik české moderní malby bývalého ředitele Kunsthalu v Düsseldorfu Jaroslava Borovičky. Kolekce byla v 50. letech zabavena státní bezpečností a zátíší se tak dostalo do Pražské národní galerie a pak do Oblastní galerie v Olomouci. Majiteli byla navrátna až po listopadu 1989.

Premiér Jan Fischer převzal křestní kříž od zastupců firem Granát Turnov a Moser. Dar předal pepeží Benediktu XVI. při jeho oficiální návštěvě ČR. Kříž je vysoký 49 centimetrů a váží čtyři kilogramy, zdobí ho dvě kovové lišty posázené 636 českými granáty. Kříž symbolizuje moderní podobu kostela, sdružujícího všechny věřící. „Kompozice granátů a skla je něco tak bytostně českého, že jsem velice rád, že můžu takový dar předat svatému otci.“ řekl Fischer.

Památkáři magistrátu odmítají některé plány Národní knihovny na rekonstrukci pražského Klementina. Nelíbí se jim zbourání haly služeb, zastřešení Hospodářského dvora nebo podzemní parkoviště pod Technickým nádvořím. Klementinum by při opravě mělo dostat nové fasády a okna, ale zbourána by měla být také hala služeb, místo které by vyrostla několikapatrová budova.

Slavnostní provedení Smetanovy Prodané nevěsty bylo v Národním divadle oslavou 100. české státnosti a svátku zemského patrona, svatého Václava. Během dne si také lidé mohli prohlédnout výstavu originálních rukopisů slavné opery a další cenné dokumenty s ní spojené. Prodaná nevěsta zaznívá z jeviště Národního divadla téměř nepřetržitě od samotného počátku dodnes. V posledních letech se již stalo tradicí, že každé nové umělecké vedení opery vytváří vlastní inscenaci Prodané nevěsty, do níž vtěluje své divadelní víze a myšlenky.

Skupina Plastic People Of The Universe si vyzkoušela „skutečný underground“. Vystoupila pod zemí, konkrétně v jeskyni Výpustek v Moravském krasu. Hudebníky přilákala do jeskyně tamní skvělá akustika. Unikátní prostředí zase nabízelo 300 diváků. Plastic People prezentovali za komunismu underground, tedy kulturní sféru, která nebyla oficiálními místy podporována a byla spojena s disidentem.

Nové muzeum umění se otevírá v Nerudově ulici v Praze. Navazuje na činnost Galerie Montanelli, která na stejném místě působí od roku 2003 a věnuje se prezentaci zavedených českých autorů i výstavami současných zahraničních umělců. Muzeum, jehož patrovou je bývalý český prezident Václav Havel, chce do budoucna prezentovat veřejnosti své sbírky a představovat současné mezinárodní umění. Muzeum zahajuje svou činnost výstavou s názvem Opening.

MILOŠ FORMAN: Co tě nezabije...

FILMOVÝ REŽISÉR MILOŠ FORMAN

PRAHA, 29. září, ČTK - Už dva dokumenty věnoval oscarovému filmaři Miloši Formanovi v letech 1990 a 1996 režisér, scenárista a producent Miloslav Šmídmaier. Dnes představil v Praze další, tentokrát celovečerní. Pod názvem Milos Forman: Co tě nezabije... se objeví v kině od 8. října ve třech kopiích a na DVD. Režisér sestíhal už jeho rozšířenou čtyřdílnou verzi pro televizi.

„Dokument vznikl v posledních pěti letech tam, kde se Forman nacházel - tedy v New Yorku, Los Angeles, Connecticutu, Madridu, Valencii, Paříži, ale i v Praze. S naším malým štábem navštívil i místa svého dětství Náchod, Poděbrady a Staré Splavy.“ řekl Šmídmaier po projekci. Před kamerou tak měl už potřeť člověka, který zažil obě totality, ztratil rodiče, emigroval, vždy toužil uspět a být svobodný. Slavný filmař mu vyšel vsíci a poprvé otevřeně hovořil o svém soukromí i filmové kariéře.

Z plátna promlouvají i scenárista Jean-Claude Carrière, producent Paul Rassam a Saul Zaentz, herec a producent Michael Douglas, Formanovi příbuzní a přátelé včetně slavných

herců z neméně slavných filmů včetně Annette Beningové, Woodyho Harrelsona, Natalie Portmanové, Javieru Bardem a Luisi Fletcherové.

Formanovými vzpomínkami prolínají záběry z filmů. Zajímavé jsou jeho postřehy, jak se rodily. Vysvětluje i to, proč k realizaci dalších nedošlo. Například zrušit ten ve spolupráci s Japonci přišlo na tři miliony dolarů a Formana stálo půl roku života.

„Musím se vždy vybičovat, abych vstal z postele. Scenáři mě musí zaujmout.“ komentuje Forman svou nechuť k práci.

Zajímavé jsou i záběry z jeho rodinného zázemi v Connecticutu. „Svůj jsem si užil, je to nádherný kus mého života.“ poznamenává Forman. Stejně tak se prý cítil při společné práci s prvorozenými syny Petrem a Matějem, když v pražském Národním divadle zkoušeli inscenaci Dobře placené procházky a opět se dali dohromady „jako skutečná rodina“.

Nitky k tomuto projektu začal Šmídmaier spřádat už v roce 2002, kdy ve Stavovském divadle v Praze měla premiéru režisérská verze Amadea. Formanovy filmy miluje; právě získal práva na vydání DVD s prvním jeho americkým snímkem Taking off.

Po letošním režijním debutu pohádky Peklo s princeznou Šmídmaier připravuje scénář k romantické komedii Jedním slovem tě miluji modře. Mezi jeho filmové sny patří adaptace slavného románu Viktora Fischla Dvorní šašci - právě k této látce ho přivedl Forman. www.ctk.cz

Začátky Semaforu byly spojeny s dvojicí Štír a Suchý. Na snímku v představení Jonáš a tlingtangl.

Realitní poradna

JUDr. JAROSLAV HORKÝ
č/o HORRÉN, spol. s r.o.
Pobřežní 58/6
186 00 Praha, Czech Republic
tel. +420 221 719 041
e-mail: info@horren.cz • <http://www.horren.cz>

Tyto řádky jsou generalizované odpovědi na jednoduché realitní otázky čtenářů. Prosím, nepovažujte následující stručné odpovědi za vyčerpávající, zahrnující všechny podrobnosti. Individuální případy vyžadují odbornou reprezentaci. Pokud máte nějaké otázky týkající se vlastnictví nemovitosti, prosím, zašlete je do redakce tohoto listu s označením „Realitní poradna“.

OTÁZKA ČTENÁŘE: Můj 87letý otec daroval mému bratru před 15 lety domek a nyní chce jeho dětem, protože bratr již zemřel, darovat družstevní byt. Před tímto rozhodnutím sepsal závět, podle které mám být děditel. Změnu rozhodnutí odůvodňuje sociální potřebou svých vnuků. Jak já mohu v budoucnu postupovat, když jeho rozhodnutí vnímám jako nespravedlivé? Děkuji za odpověď.

ODPOVĚď JH: Záleží pouze na otci, jak ještě ze svého života se svým majetkem naloží. Jestliže ho chce převést na jiné osoby, je to jeho volba a Vy proti tomu nic nezmůžete bez ohledu na to, že se cítíte dotčeni. Vy k jeho věcem a jiným majetkovým hodnotám žádná práva nemáte a tudíž neexistují právní nástroje, jak byste mu mohla v jeho rozhodnutí zabránit. To, co otec uvedl v závěti, ho nijak neomezuje v dispozici s majetkem a Vám z ní do doby jeho úmrtí neplynou žádné nároky. V praxi sice dochází k tomu, že dědici, kteří se cítí zkráceni na svých právech, se pokoušejí zneplatnit převody majetku, které zůstavitel za života učinil, ale to není nic jednoduchého. Je-li otec v dobré duševní kondici, ale to není k právním úkonům, a smlouva o převodu členských práv a povinností bude dobře sepsaná, pak převod nijak účinně nenapadnete. Váš po-cit křivdy v tom žádnou roli nehraje a na věci nic nezmění. © J.H. 19/2009

ORPEN
Realitní kancelář

Už víte, jak se to obrátí?

Kompletní realitní činnost na území České republiky a Slovenské republiky včetně poradenství v právní oblasti

Analýza majetku vlastnickým nemovitostí či dědicům na území České a Slovenské republiky, vyhledání těchto majetků v ČR a SR

Vyhledávání vlastnických nemovitostí na území ČR a SR ve světě

Publikováno 58/11
186 00 Praha 6
Czech Republic

tel. +420 224 253 105
+420 221 719 041
fax. +420 222 514 628

<http://www.horren.cz>
e-mail: info@horren.cz

Papeže Benedikta XVI. přivítal a během jeho třídní návštěvy České republiky doprovázel prezident ČR Václav Klaus.

POLITICI SE SHODLI NA . . .

Ze strany 1
sponzora. Nachytat se nechať komunisté a TOP 09, jediné Strana zelených okamžitě návrh odmítla. Představitel ODS, KDU-ČSL a ČSSD couvli až po určité době. Člověk, vydávající se za majitele sítě heren, nabízel zástupcům šesti stran milion korun za to, že v parlamentu zabráni přijetí novely k omezení hazardu, kterou připravuje šéf KDU-ČSL Cyril Svoboda. KSČM a nová strana TOP 09 byly ochotné za peníze slíbit, že se pokusí změnit chystanou novelu zákona o loteriích ve prospěch svého sponzora. Navíc slíbily dárce peněz skrytí jeho identity, čímž by porušily zákon.

Poslanec Ladislav Šustr z kandidátní listiny TOP 09, muž proslulý dravým „porcováním parlamentního medvěda“ a převodem státních desetimilionů korun do tělovýchovné jednoty Orel, s nímž je úzce propojena jeho rodina, se po provalení kauzy rozhodl rezignovat na posty ve Sněmovně a dozorčí radě Sazky. Podle zakladatele TOP 09 Kalouska Šustr nebyl členem strany a jednal na vlastní pěst. *MIDnes* tvrdí, že vyjednávala právě s Šustrem proto, že na něj jako na nejvhodnější osobu odkázal stranický manažer TOP 09 Luděk Kudláček. Podle Kalouska Kudláček selhal a strana s ním dále spolupracovat nebude.

Nejhůře podle *MIDnes* dopadli v testu komunisté, nabídli skrytí identitu dárce a lobbovat za nepříteli Svobodova návrhu. Za komunisty dohadovali obchod mistopředsedové Čeněk Milota a Jiří Dolejš, oba už byli zbaveni funkce mistopředsedů. Rezignoval na post poslance Dolejš odmítnut. Oba komunisté poradili domnělému majiteli heren, že má milion poslat přes komunistický list *Halté noviny* a nikde se jako dárce neobjeví.

V KDU-ČSL aféru odnesl generální sekretář strany Jiří Stodůlka, který novináři řekl, že ty peníze se straně určitě hodi a dokonce kritizoval svého šefa Cyrila Svobodu, že novelu zákona, který má omezit hazard, prosazuje. Už není generálním sekretářem.

Bohuslav Sobotka z ČSSD ihned přispíchal s návrhem, aby politici museli hlásit každé setkání s lobbistou. To je ale spíše úsměvné: v Lidovém domě se denně vyskytují lobbisté Jaroslav Tvrdík a Petr Dimun, stejně tak v sídle ODS je jako dona Marek Dalík.

Přišlo po uzavěrce

My vám to oplatíme!

Česká diplomacie hodlá zrušit generální konzulát v kanadském Montrealu. Za zrušením konzulátu je kromě snahy oplácet Kanadánům zavedení viz také hledání úspor v rozpočtu ministerstva zahraničí. Také mají být zrušeny ambasády v angolské Luandě a v zimbabwském Harare.

Zrušení konzulátu v Montrealu, přestože to má ve své kompetenci ministr zahraničí, brzy projedná vláda. Ministr zahraničí Jan Kohout se k rušení úřadů nevyjádřil. Zároveň ale potvrdil, že rušení některých úřadů se skutečně připravuje. „Při původních rozpočtových škrtech se uvažovalo o zrušení až 20 úřadů. Pak to kleslo asi na deset míst a nakonec jich bude jen několik.“ řekl ministr Kohout.

Česko už letos v květnu zrušilo honorární konzulát ve Vancouveru. Nová velvyslankyně Kanady v Praze Valerie Raymondová oznámila, že Kanada teď zrušení viz pro Čechy neplánuje. Ottawa zavedla vízovou povinnost v červenci polí, co v Kanadě požádaly o azyl tisíce Čechů – byli mezi nimi hlavně Romové.

Juraj George Braun, M.D.
Board Certified

CHOROBY UŠNÉ, NOSNÉ A KRČNÉ

Otolaryngologické operácie, operácie hlavy a krku, tvár a rekonštrukčné operácie.
Operácie sú možné v ordinácii alebo v nemocnici.
Hovoríme slovensky, česky a ďalšími európskymi jazykmi.

121 E 60th Street New York, NY 10022 (blízko Bloomingdale's)
(212) 754-0884

158 Noble Street Brooklyn, NY 11222
Utorok a piatok 2-7, sobota 9-1
(718) 349-9599

Prijímame všetky hlavné poisťovne.

Sudcovia sa zobudili

Ze strany 1

Zasahovanie do nezávislosti

Popri medializovaných disciplinárnych konaniach voči kritickým sudcom vyšlo najavo aj niekoľko pokusov o zasahovanie do nezávislosti a slobodného rozhodovania niektorých sudcov. Jedným z nich je prípad trestnej sudkyne Marty Laukovej, ktorá počas pojednávania dostala papierik s odkazom, aby prepustila z väzby jedného muža, obvineného z prevádzkárstva. Lauková to neurobila. Podozrenie z autorstva odkazu padlo na predsedníčku Okresného súdu Bratislava I Gabrielu Bulubášovú. Tá onedlho po „nesplnenom odkaze“ preradila sudkyňu Laukovú z trestného úseku na civilný „z dôvodu jej nekalitného a slabého výkonu v trestnom úseku“. Lauková sa obrátila na prokuratúru. Ministerka spravodlivosti Viera Petríková na základe podozrenia a v záujme objektívneho vyšetrovania medializovaného prípadu odvolala predsedníčku súdu z funkcie. Čaká ju vyšetrovanie a ak palica vystreli, tak aj trest.

Tento prípad akoby z oka vypadol prípadu sudkyne krajského súdu Anny Benešovej. Aj tej vraj vedenie naznačovalo, ako má rozhodnúť o žalobách vtedajšieho ministra spravodlivosti Štefana Harabina (voči médiám), a aj ona odmietla. Začalo sa proti nej disciplinárne konanie a už vyše roka nemôže súdiť.

Štátni rozkrádači?

Podpredseda SDKÚ-DS Ivan Mikloš tvrdo zaútočil na predsedu Smeru-SD Roberta Fica a vyhlásil, že je zodpovedný za rozkrádanie verejných zdrojov. Na stránke www.ukradli.sk uverejnila SDKÚ zoznam všetkých kauz, v ktorých štát vinou koalícnych strán prišiel o miliardy korún. „Rezorty, ktoré spadajú do politickej zodpovednosti strany Smer, ktorej predsedom je Robert Fico, sa podieľajú na korupcii, rozkrádaní a plytvaní verejnými zdrojmi výrazne najviac“, poznamenal Mikloš. Podľa neho sa Smer na kauzách podieľal 82,1 percenta, SNS 16,2 percenta a HZDS 1,7%. Najviac peňazí „sa stratilo“ na ministerstve dopravy, napríklad v tendri na elektronické myto, a to 36,6 miliardy korún. Ministerstvo životného prostredia vďaka kauze emisných kvót skončilo druhú s 13,5 miliardy a ministerstvo práce s dôchodkovými prechmatmi tretie s 12,5 miliardy. Suma, ktorá zmizla v pochybných tendroch, obstarávaníach a ďalších kauzách, sa podľa SDKÚ-DS vyšplhala na 88 miliárd korún, čo je takmer tri miliardy eur.

SDKÚ-DS oznámilo, že bude naďalej sledovať plytvanie vlády a priniesť aj dosiaľ nezverejnené kauzy, ktoré teraz preveruje.

Dve strany mince

Premiér Robert Fico a minister financií Ján Počiatek predstavili „šetrný a sociálny“ návrh štátneho rozpočtu na budúci rok, ktorý počíta s celkovými príjmami na úrovni 12,531 mld. eur a výdavkami v sume 16,277 mld. eur. Štát by tak mal hospodáriť v budúcom roku s rozpočtovaným deficitom v objeme 3,746 mld. eur. Schodok je rozpočtovaný na avizovanej úrovni 5,5% hrubého domáceho produktu. Prioritami budúročného rozpočtu sú podľa Fica rezorty zdravotníctva, práce a školstva. Naopak, najväčšie škrti čakajú ministerstvá obrany či dopravy.

Podľa podpredsedu SDKÚ-DS, bývalého ministra financií Ivana Mikloša je návrh rozpočtu „jasnou ukážkou toho, že hlavnou charakteristikou vlády Roberta Fica sa stalo zadlžovanie, klamanie a zavádzanie a kradnutie a plytvanie“. Zadlžovanie Slovenska podľa Mikloša narastie za dva roky (2008-2010) z 27,6% na 40,8% HDP. „V skutočnosti to bude dokonca viac, pretože do dlhu ešte nie sú započítané budúce výdavky štátu vyplývajúce z predražených a zle pripravených PPP projektov, najmä na diaľnice“, dodal Mikloš.

Geriatrický HUMOR

Reportér hovorí se stočtyľetou dámcou: „A čo je podľa vás nejlepší na tom dožiť se věku 104 let?“ „Ze už nepodléháte nátlaku svých vrstevníků.“

simply
hypotéky jednoduše

Koupit nemovitost v České republice je jednoduché a výhodné.
Hypoték je celá řada.

Se Simply snadno vyberete tu pravou.

Pro podrobné informace kontaktujte

Oľly Kaluz

hypoteční makléř - mortgage broker

Toll free: +1.866.613.3404

Office: +1.775.588.5570

Cell: +1.949.300.7310

E-mail: okaluz@simply.cz

Simply, P.O. Box 1992

Zephyr Cove, NV 89448, USA

Francouzi a Mnichov

dokončení ze strany 8

dokonce třikrát během dvou týdnů, proč by čtyřiapadesátiletý Beneš, který byl stejně starý jako Daladier, nemohl nasledovat do letadla a letět do Paříže na urgentní poradu jak vzpružit spojenecký, které už bylo pouhou fasádou? Namísto toho se nám dostává od Benamou – v podání Daladierova přízraku – matného Benešova portréty, založeného na špatně vybraných a místy pokřivených citátech. Zesměšňuje jeho image „mučedníka demokracie“, nazývá ho „pěkným paličkem, rozmazleným dítětem versailleské smlouvy“. Dokonce – s odkazem na výroky Gustáva Husáka! – „novodobým Machiavellim“ – to vše v rozhořčené sebeobhajobě před americkou novinářkou, že přece nemohl být v Mnichově protiněmečtější než Beneš, který tajně souhlasil s územními ústupky už před Mnichovem (narážka na tzv. Nečasovou misi“ z 15. 9. 1938).

Benamou by mohl být spravedlivější, když dotvářel portrét Daladiera jako člověka, který „nakonec bezděčně nenávidí obě Beneše víc než katana Hitlera“. Nebere vůbec v úvahu, že se tu během sudetské krize nicméně vyskytl kritický moment, a to hned po československé mobilizaci 23. září, kdy byl Beneš připraven bojovat včele zmobilizované armády – ovšem jen za podmínky, že Francie přijde na pomoc. Pokud by se Němcům povedlo uskutečnit bleskové tažení, Československo bezpochyby riskovalo, že všechno ztratí, protože nemělo kam ustoupit.

Co by býval vyvolal německý útok na Československo? Francie mohla vyhrát jen v tom případě, pokud by během čtyřnadvaceti hodin po vyhlášení války překročila Rýn a obsadila Saarbrücken, Karlsruhe a Freiburg. Víme, že to nebylo v plánech generála Gamelina. Nicméně v situaci, kdy na východních hranicích stálo čtyřicet dobře vyzbrojených československých divízií a na západních hranicích nejméně stovka divízií francouzských, by se byl Hitler musel opravdu rozhodnout, zda se pustí do boje na dvou frontách. Přiliš často se zapomíná, že wehrmacht z podzimu 1938 nebyla ještě tím, kterou známe z jara 1940.

S posledními stránkami knihy se tak vtírá pocit, zdá se – když už má být v titulní roli přízrak – by jím vsutku neměl být spíše . . . v Mnichově nepřítomný Beneš? Ten by nabízel českému spisovateli jistě více vzrušující příležitosti než Daladier na odpověď. Jak v červenci 1941 vytvořil svůj blízkému spolupracovníkovi Janu Opočenskému, zvažoval v září 1938 ve svém střetnutí s Hitlerem volbu mezi třemi možnostmi. Má-li se postavit včelo vojska a s ním padnout, či má-li spáchat sebevraždu, aby vyburcoval své západní spojence. Anebo abdikovat, odejít do exilu a tam pokračovat v boji „na správné straně“ – což také udělal, jsa přesvědčen, že válka určitě brzy vypukne.

* Když Chamberlain odletěl 15. září vyjednat s Hitlerem jak zabránit válce odstoupením Sudet Němcům, zůstal Beneš poslat ministra Jaromíra Nečase do Paříže s tajným plánem odstupu pohraničí s většinou německého obyvatelstva (maximálně 2 miliony), který měl předjet Chamberlainovu nabídku. Byl to právě Daladier, který tento plán o dva dny později přivezl do Londýna na schůzku s Chamberlainem. Ten jej však odmítl, protože už se s Hitlerem právě v Berchtesgardeně dohodl, a protože „československá“ nabídka (de facto Benešova) byla nedostatečnou a přišla už pozdě. Tato opožděná Benešova iniciativa nicméně posloužila anglické a francouzské vládě vyžadovat 19. září ultimativní formou na pražské vládě odstoupení pohraničí Němcům, což bylo zprvu zamítnuto, ale 21. září přijato.

Milan Hauner je český historik, který od r. 1968 žije v Anglii a USA. Teprve po r. 1990 směl opět pracovat v českých archívech a připravil kritická vydání Benešových rukopisů, např. *Benešovy Paměti 1938-43. I – III* (Praha:Academia, 2007)

Dary na tiskový fond Amerických listů

od 22. září do 6. října 2009

L. Kyn, Winchester, MA	\$ 150	J. Sulz, St. Louis, MO	\$ 5
V. Cigera, Clayton, CA	5	M. Vavakova, New York, NY	15
M. Fryszak, Yonkers, NY	20	P. Niederle, Denton, WA	5
S. Kostka, E. Haddam, CT	5	V. Slack, Bellevue, WA	5
L. Kletechka, Tucson, AZ	15	M. Stadnik, Clifton Park, NY	15
H. Husak, Sonoma, CA	100	V. Konecny, Mechanicsville, MD	5

Děkujeme všem dárčům a také i těm, kteří věnovali *HLASU*, kterou si mohli jako senior citizens odečíst. Díky vám jsou Americké listy tu, co jsou

REDAKCE

OBJEDNACÍ KUPÓN

ANO, chci si předplatit/obnovit předplatné *Amerických Listů*. Příkladám ☐ personal check nebo ☐ money order, vystavený na Typnits Company v hodnotě ☐ \$45 (USA), ☐ \$55 (Kanada), ☐ \$60 (zámoří) jako předplatné na jeden rok. Předplatitelé starší 65 let si mohou odečíst 10%. Vyplněný kupon a předplatné pošle na Typnits Co., 26 Gruber Drive, Glen Cove, NY 11542. PROSÍME, PIŠTE ČITELNĚ!

Jméno (Mr Mrs Ms) _____

Adresa _____

Stát a zip code _____

Telefon (_____) _____

Dar mimo předplatné _____ Podpis _____

Prosíme o jméno a adresu možného odběratele, kterému bez závazku pošleme zdarma ukázkové číslo _____

KOCÁB: Radikáli majú dobrých právnikov

Rocker MICHAEL KOCÁB prišiel na Slovensko oslaviť 20. výročie pádu komunizmu a na koncerte na Devine sám zahrál. Extrémistické prejavy, proti ktorým bojuje ako politik, sú podľa neho danou za slobodu.

■ Uplynulo 20 rokov od pádu komunizmu. Je vzrastajúci extrémizmus produktom novej alebo starej éry?

„To je záležitosť, ktorá v ľuďoch vždy drialala. Ak to totalitný systém neumožní, ako to umožnil Hitlerov alebo boševický v Rusku, ale už nie toľko ten normalizačný u nás, nemá šancu sa prejavíť. Polícia to zlikviduje okamžite. Strach pred totalitou mocou prevýšil xenofóbiu vnútri nás a všetci si pripadáme na jednej lodi.“

■ Za komunizmu rasistické prejavy existovali, ale boli potlačované?

„Až tak neexistovali. Keď ste pod jedným veľkým totalitným jarmom, sústreďujete sa na iné problémy. Existovali na miestach, kde sa stretávali Rómovia s bielymi, tam bolo občas pnutie. Teraz v demokracii je priestor, aby došlo k artikulácii myšlienok. To je daň za slobodu.“

■ Od jesene sa v Česku pravidelne konajú protirasistické pochody, pribudli aj útoky na Rómov. Ako si vysvetľujete, že sa to objavilo práve v posledných rokoch?

„Nevyzerá to tak, že vzostup extrémizmu je v poslednom čase taký jednoznačný. V priebehu minulých 10-15 rokov máme asi 30 rasových vražd. V uplynulých dvoch rokoch nič. Vtedy to boli ojedinelé útoky, spontánne prejavy, ktorým spoločnosť nevenovala toľko pozornosti. S nástupom ekonomickej krízy a chvilkou pred tým, sa začali tie strany inštitucionalizovať.“

■ Myslite si Dálnickú stranu?

„Dálnická strana, Národná strana, štruktúra. A tiež synergie v bývalom Uhorsku. Slovensko ten impulz určite nedalo, ale Maďarsko áno. Tam dochádza k obrovskému rozmachu. Už majú rovnosť, pochoduju, majú vlajky. To ešte u nás nie je. To je naozaj čistý vzor SA. Zároveň však treba povedať, že som vo svojej funkcii do toho vniesol veľa svetla. Tým, že som na to neustále upozorňoval, viac sa o tom hovorí, viac sa straší, ako je akútna pravda. To je šialene nafúknuté. Tam pride 50 nejakých chlapcov, o ktorých by som len s rozpakmi povedal, že sú to skutoční neonacisti, keď sú to také trúby. Je tam pár lídrov, ktorí sa profilujú ako neonacisti.“

■ Je to len mediálna bublina?

„Áno, ale je dobré, že sa o tom hovorí. V poslednom čase to však prestala byť mediálna bublina.“

■ Nakoľko ide o profesionalizáciu extrémistov a radikalizáciu spoločnosti a nakoľko zlyhávajú inštitúcie a politici? Sú označení argumentáciu vlády za zákaz Dálnickej strany za nedostatočnú, reklamy extrémistov sa pred eurovoľbami dostali do českých verejných médií.

„V každom prípade extrémisti, špeciálne Dálnická a Národná strana, spolupracujú s dobrými právnikmi. Nachádzajú medzery, ako vyhovieť existujúcemu zákonodarstvu a napriek tomu sa presadiť. Predtým im veľmi výdatne – ale to sa už zlepšilo na náš zásah – pomáhali médiá. Nepriamo im robili veľkú reklamu. Čo sa týka elit, dá sa to rozdeliť. Intelektuálne elity zlyhávajú, ale to je sprievodným javom ponovembrového vývoja. Málo sa k tomu vyjadrujú. Ja som teraz urobil SOPRAN – Stály odborný panel proti násiliu, kde sa sústreďujú ľudia od Václava Havla cez všetkých, ktorí nejakým filozofickým, teologickým, sociologickým, psychologickým spôsobom môžu k tomu prispieť.“

■ Aby to verejne odsúdili?

„Aby sa k tomu vyjadrili. Nemusia to odsudzovať – to je staromódny spôsob. Ten odsudok by tam mal byť inteligentne obsiahnutý, ale nejde o masáž.“

■ Odsudzujú politici útoky dostatočne razantne?

„Dostatočne som dohodou všetkých politických strán, činiteľov, občanov o spoločnom postupe stran proti rasizmu a extrémizmu. Podpísala to aj KSČM. Rad poslancov a senátorov. Nerozpakujú sa to verejne pranierovať, ani urobiť kroky. Rad ministerstiev a zvlášť ich nižšie štruktúry nie sú dostatočne aktívne.“

■ Spravilo sa niečo pre to, aby sa pred jesennými voľbami opäť nedostala reklama extrémistov do českých médií?

„Ja ako člen vlády som okamžite napomenul našu televíziu. Povedal som, že len z našej benevolencie si uvedomujeme, že im to nedošlo, že mali pocit, že sú viazaní volebným zákonom a zabudli na Trestný poriadok, čo je nadradená norma. Takže ich nebudeme žalovať. Ale mohli sme ich pokojne zažalovať. Oni si to uvedomili a už sa to nestane. Veľmi aktívny je minister vnútra Martin Pecina.“

■ Ten pripravuje nový návrh na zákaz Dálnickej strany.

„Je to jeho iniciatíva, ale spoločne to predložíme.“

■ Na Slovensku s oneskorením kopírujeme český trend – napríklad pochody. Čo z českej stratégie boja proti extrémizmu sa vám osvedčilo?

„Okrem toho, že sa stále snažia zviditeľňovať, došlo k významnému útlmu. Bol útok vo Vítkove (Rómov tam v apríli napadli zápalnými fľašami – pozn. red.), ktorý bol práve odhalený. Podieľali sa na ňom extrémisti naviazaní priamo na Tomáša Vandasu, šéfa Dálnickej strany. Bude sa to riešiť exemplárne – až 12 rokov odňatia slobody.“

■ Súhlasíte s tvrdými zásahmi polície?

„Tlak polície by nemal prerásť v ten, na ktorý sme boli zvyknutí v období totality. Žiadne preventívne akcie typu nočné zabýkanie muzikantov. Nahradíť ich malý teror globálnejšou štátnou represiou by som považoval za vybijanie klinu klinom. Musíme byť veľmi opatrní, konkrétne proti konkrétnym činom. Posielame tam ľudí, ktorí to monitorujú a nakrúcajú a len čo zistíme, že prekračujú zákony, začínajú otvorene hajlovať alebo dokonca prechádzajú do útoku, tak je čas na tvrdý zásah polície.“

■ Ak budú teda pochody pokračovať, stáť ich nemôže obmedziť?

„Ja som urobil taký drobný zásah do zhromažďovacieho práva. Obec a mestá mali tri dni na to, aby akciu zakázali. A v prípade, že (extrémisti) to podali v piatok, mali na (zákaz) tri kalendárne dni. (Radnice) neboli schopné (akciu zakázať). Ale my sme z troch kalendárnych dní urobili pracovné. Ak nejaký neznámy subjekt deklaruje akciu, tak vyzúčhávať. Preventívne zakazovať je riskantný podnik, pretože vedie k obmedzeniu slobody, ktoré sme si po roku 1989 vybudovali. Treba to riešiť demokratickým spôsobom.“

■ Je dôležité riešiť aj problém, na ktorý radikáli poukazujú. Čo si myslíte o segregovaných internátnych školách (ktoré nedávno pre slovenských Rómov navrhoval vicepremiér Dušan Čaplovič)?

„Veľmi výrazne vystupujeme proti akejkoľvek segregácii. Máme zakotvený princíp totálnej asimilácie. Problém je, že často bieli rodičia dávajú zo zmiešaných tried svoje deti preč. Ale ak by sa segregácia objavila ako zámer väčšinovej spoločnosti, je úplne neprijateľná.“

■ A čo si myslíte o internátnych školách na Slovensku?

„Vy máte trochu inú situáciu ako my. My nemáme osady. Máme chudobnejšie mestské štvrte. Ale odnímanie detí Rómom kritizujeme. Špeciálne etnická skupina Rómov je vynikajúca vo vzťahu k deťom a starým ľuďom. Mohli by sme sa od nich učiť. Keď na to majú, perfektne sa starajú o deti. Milujú svoje deti. To sú naši Rómovia. Nemám však skúsenosť s osadami.“

■ Konzultujete nejako so slovenskou

MICHAEL KOCÁB 55)

Český minister pre ľudské práva a menšiny

Za komunizmu založil rockovú skupinu Pražský výběr, ktorá sa pohybovala na hranici undergroundovej a oficiálnej scény.

Skutočnej politike však priučil až v novembri 1989, prispel k odsunu sovietskych vojsk z Československa.

Od hudby a podnikania sa k českej politike vrátil až tento rok v januári.

Zelení si ho vybrali za ministra pre ľudské práva a menšiny.

vládou veci ohľadom Rómov a boja proti extrémizmu?

„Chcel by som. Zatiaľ ale nemáme s pánom Čaplovičom kontakty. Stále sa na to chystáme, ale nedošlo k tomu. Dá sa to trochu ospravedlniť tým, že som nestihal.“

■ Prejavil pán Čaplovič záujem?

„Boli tam snahy sa stretnúť, ale nedošlo k tomu. Asi nebol čas.“

■ Ako sa vám ako jedinému podarilo prežiť marcový pád vlády?

„Neviem o tom viac ako vy. Došlo tam k takej dohode a ja sa môžem len domnievať prečo. Jeden z dôvodov je, že je to téma, do ktorej sa nikomu nechce, nesmierne komplikovaná. Vždy si vyslúžite len a len kritiku. Ak kauzy neexistujú, tak ich jednoducho vyfabrikujú.“

■ Kto?

„Médiá.“

■ Ktoré?

„To sa tak nedá povedať. Média u nás sú spovrchne, aj tie mainstreamové. Idú po kauze, snažia sa vytvárať problémy a vrážajú klíny tam, kde nevyhnutne nemusia byť. Nevie, ako to máte u vás na Slovensku, ale u nás sa jedná o partiu zlovočnikov.“

■ Koncert na Devine, na ktorom budete vystupovať, oslavuje 20. rokov od pádu komunizmu. (Koncert sa medzi tým už konal.) Pre vás to je však aj 20 rokov, odkedy ste vstúpili do politiky. Čo vás vtedy k tomu priviedlo?

„To nebola otázka môjho rozhodnutia. Jednoducho vždy len nejaká náhoda, osud, vždy ma niekto vyzve. Vtedy pred 20 rokmi som bol jazzový, rockový muzikant a neprihádzalo do úvahy vôbec sa do toho nejako zamotať. Ale osud chcel, že som vtedy na festivale Děčinská kotva vyhlásil, že každý národ má takú vládu, akú si zasluhuje. A to počul Ladislav Adamec (v rokoch 1988 – 1989 predseda federálnej vlády). To ma vtiahlo do víru udalostí. Keď som učiteli šancu, dali sme dokopy výzvu Most (ktorá v roku 1989 sprostredkovala rozhovory medzi disidentmi a komunistami – pozn. red.).“

■ A váš návrat do politiky?

„Ani teraz to nebol plán. Oslovil ma šéf Strany zelených Martin Bursík

a dal mi ponuku (na kreslo ministra pre ľudské práva). Odmietnuť takú ponuku je ťažké. Najprv som povedal: Nie, ďakujem.“

■ Vyhovovala vám tá agenda?

„Veď práve, ja som v tej dobe o tom nevedel veľa. Hoci som bol v prostredí ľudských práv celý život. Otec (evanjelický farár a signatár Charty 77) to robil naplno, matka psychologička tiež. A ja ako poradca Václava Havla, ktorý mal výlietku ľudských práv ako ústredný motív. To bol vôbec ústredný motív disentu, ako českého, tak slovenského. Ak dostanete ponuku od týchto ľudí – pretože Bursík tam tiež patrí – tak chvilu váhate. Mám pocit, že som sa rozhodol, že to je ponuka, ktorá sa neodmieta. Zasadol som do vlády Mirka Topolánka a išiel som do toho naplno. U mňa je výhoda, že nie som skorumpovateľný, vydierateľný, nie som členom žiadnej strany, nesnažím sa o politickú kariéru, nechystám sa nikam kandidovať, mám svoje zamestnanie, mám dostatok peňazí na život. Ja to naozaj robím pre tú vec. Tým pádom ma nemôže nikto tlačiť. Išiel som do tých problémov naplno a vyslúžil som si nesmierne komplikácie.“

■ Strana zelených sa možno nedostane do parlamentu. Ak po voľbách nedostanete ponuku zostať ministrom, budete chcieť zostať v politike, alebo sa vrátite už naplno k hudbe a podnikaniu?

„Za normálnych okolností by som už ďalšiu ponuku na tento post neprijal. Vzhľadom na to, že som ťažkým spôsobom ostreľovaná figura, bolo by zadosťučinením, keby ma chceli aj do tretej vlády. Tak možno z týchto dôvodov by som o tom premýšľal. Rozhodne nepatrím medzi tých, čo by sa tam nejak o ňu drali. Ja by som chcel vlastne robiť muziku. Toto je výzva. Prípadomnenie je keď sa potápa loď a niekto vám dá ponuku ísť hrať do baru, na dobrý kšeft. Tak išli by ste, nie? Ale potápa sa loď. Keď sa ale na vás s dôverou obráti nejaké spoločenstvo, naznačí vám, že máte schopnosti veci riešiť, tak sa to ťažko odmieta.“

PAVOL SZALAI, SME, 24. 8. 2009

Situace Romů v ČR se v něčem zlepšila

Situace Romů v Česku v oblasti dodržování lidských práv zaznamenala v posledních letech do jisté míry pozitivní vývoj. V některých bodech je ale nadále znepokojivá. uvedla Rada Evropy. Podle oficiálních údajů sice klesl v zemi počet násilných činů motivovaných rasovou nesnášlivostí, ale ty, které byly spáchány, vzbuzují obavy, že česká justice a policie ne vždy zajišťují obětem dostatečnou ochranu. Podobné znepokojení vyvolávají případy policejních excesů vůči rasovým menšinám.

Existuje nicméně návrh zákona o inspekci bezpečnostních sil, který má nad nimi zajistit vládní dohled. Jestliže v právní oblasti nastal pokrok v boji proti rasismu, právní prostředky na ochranu proti diskriminaci nejsou podle dokumentu stále dostatečné.

Evropská komise proti rasismu a netoleranci (ECRI), která jako orgán RE tuto zprávu vypracovala, dále pochválila i nejvyšší české politiku, že odsoudila projevy extrémismu a hrozili tvrdým opatřením proti neonacistickým skupinám. Na druhou stranu podle ní někteří politici z protiromských nálad dokázali těžit politický kapitál a znepokojivá je existence politické strany s podporou extrémní pravice, která je opět aktivnější, i šíření protiromských nálad v tisku a na internetu.

Zradil Vatikán Romy?

Romové v ČR jsou zklamáni tím, že se jich katolická církev i její hlava papež Benedikt XVI., který byl na oficiální návštěvě Česka, nezastal proti nátlaku ze strany neonacistů. Katolická církev podle nich přehlídla neonacistické a nacionalistické aktivity zaměřené proti Romům.

Hnutí se na papeže obrátilo již na jaře a chtělo po něm, aby otevřel diskusi o postavení Romů v Evropě. Začátkem září požádalo i o audienci u papeže při jeho současné návštěvě, ale odpověď byla zamítavá.

„Za normálnych okolností by som už ďalšiu ponuku na tento post neprijal.“ tvrdí v rozhovore pre SME zakladateľ rockovej skupiny Pražský výběr a český minister pre ľudské práva a menšiny Michael Kocáb.

Zo slovenských regiónov

Pestovatelia hrozna vraj majú veľké problémy, čo s úrodou

BRATISLAVA. Pestovatelia hrozna majú veľké problémy, čo s úrodou. Veľmi ťažko sa konkuruje, keď za cenu kila hrozna je možné doviesť zo zahraničia už hotový liter vína, aj keď nižšej kvality. Slovenský trh ponúka najmä cudzie vína, pričom prevažuje ponuka podľa ceny. V najlacnejšom segmente nemajú šancu slovenskí vinári presadiť, pretože slovenské víno patrí vo svete k tomu lepšiemu a zďaleka nie k tomu najlacnejšiemu.

Dôvodom dumpingových cien

je aj skutočnosť, že v Európe je určitý nadbytok vína, predovšetkým v tej najlacnejšej cenovej kategórii. Nadbytok vína sa potom dováža a predáva za cenu prebytkov. Týmto lacným vinom je z trhu vytlačané kvalitné domáce slovenské víno. (lasr)

Stavbou roka 2009 sa môže pochváliť Banská Bystrica

BANSKÁ BYSTRICA. Dávno neplatí, že v urbanisticko-architektonických súťažiach či anketách musí „povinne“ zvíťaziť stavba v Bratislave. Čoraz viac sa rozvíjajú aj iné regióny Slovenska. Dôka-

Stavba roka 2009: Obchodno-administratívne centrum Trosky v Banskej Bystrici.

Z ekonomického sveta

Vláda schválila návrh štátneho rozpočtu na budúci rok. Príjmy štátneho rozpočtu by mali v budúcom roku dosiahnuť 12,53 miliardy eur a výdavky 16,28 miliardy eur. Rozpočet prekročil nezvyčajne vysokým deficitom 3,75 miliardy eur, čo je 5,5 percenta hrubého domáceho produktu a v prepočte takmer 113 miliárd korún. Pre porovnanie, je to zhruba o tri miliardy viac ako štyri rozpočtové deficity z rokov 2005 až 2008 dokopy. Rozpočet ešte musí schváliť Národná rada SR.

Slovenská záručná a rozvojová banka už má k dispozícii financie z úverovej linky Európskej investičnej banky vo výške 50 mil. eur. Banka tak môže začať s poskytovaním nového typu úveru pre malé a stredných podnikateľov. Úver je určený na financovanie investičných zámerov aj prevádzkových potrieb podnikateľov s maximálne 250 zamestnancami, splatnosť úveru je až 10 rokov. Úroková sadzba je oproti štandardu znížená ešte o 0,2 %.

Výkon slovenskej ekonomiky v tomto roku klesne oveľa viac, ako sa pôvodne očakávalo, a to o 4,7%. Uviedol to Medzinárodný menový fond vo svojej revidovanej prognóze. Vyhliadky slovenskej ekonomiky sa teda zhoršili. Ešte v apríli totiž fond predpovedal, že hrubý domáci produkt sa zníži o 2,1%. Po prudkom poklese by však malo prísť aj rýchle oživenie. Už na budúci rok by mal HDP Slovenska podľa MMF vzrásť o 3,7% namiesto pôvodne odhadovaných 1,9%.

Schodok štátneho rozpočtu Slovenska sa ku koncu septembra zvýšil na 1,36 miliardy eur, a o viac

ako tretinu tak presiahol pôvodne plánovaný deficit na tento rok. Závere augusta bol rozpočet v minuse 1,21 miliardy eur, v júli v septembri pritom skončil ešte v prebytku 4,32 miliardy Sk. Vypĺňa to z údajov, ktoré zverejnilo ministerstvo financií. Po vypuknutí hospodárskej krízy klesli štátne príjmy, výdavky naopak vláda neobmedzila. Príjmy rozpočtu za tri štvrtiny roka medziročne klesli o asi desatinu na 7,25 miliardy eur. Výdavky naopak vzrástli o zhruba deväť percent na 8,61 miliardy eur.

Na rok 2009 pôvodne zákon o štátnom rozpočte predpokladal príjmy rozpočtu 13,12 miliardy eur a výdavky 14,13 miliardy eur. V uplynulých dvoch však vláda prehodnotila výšku príjmov a navrhla ich znížiť na 11 miliárd eur. Po novom tak počítá s celoročným schodkom štátneho rozpočtu 3,13 miliardy eur. Vývoj štátneho rozpočtu najviac ovplyvňuje hospodárenie verejných financií. Vláda pôvodne naplánovala na tento rok verejný schodok na úrovni 2,08% hrubého domáceho produktu, najnovšie ho odhaduje na 6,3 percenta výkonu ekonomiky.

Potápajúca sa Všeobecná zdravotná poisťovňa si môže načas vydychnúť. Vláda jej odklepila injekciu 65 miliónov eur formou zvýšenia základného imania. Okrem toho si pripíše k dobru aj ďalších takmer 38 miliónov, ktoré jej „do vena“ prinesie Spoločná zdravotná poisťovňa, z vlastného imania. Vláda už totiž odklepila postup zlučovania oboch štátnych poisťovní. Zlučená Všeobecná zdravotná poisťovňa bude od budúceho roku pokrývať až 68% trhu so zdravotným poistením.

zom sú výsledky jubilejného, 15. ročníka celoštátnej verejnej neanonymnej súťaže Stavba roka.

Hlavnú cenu z podujatia, ktoré každoročne organizuje Združenie pre rozvoj slovenskej architektúry a stavebníctva ABF Slovakia, si odnieslo nové obchodno-administratívne centrum Trosky v Banskej Bystrici. Stavebný súbor autorského kolektívu architekta Mariána Šovčíka a zhotoviteľskej firmy Hornex vybrala 7členná medzinárodná odborná porota spomedzi troch nominovaných stavieb. (Pravda)

Národný park Malá Fatra, ďalší odsúdený na zánik?

V platnom zákone SR sa píše, že národný park je rozsiahlejšie územie, spravidla s výmerou nad 1000 ha, prevažne s ekosystémami podstatne nezmenenými ľudskou činnosťou alebo v jedinečnej a prirodzenej krajinej štruktúre, tvoriace nadregionálne biocentrá a najvýznamnejšie prírodné dedičstvo, v ktorom je ochrana prírody nadradená nad ostatné činnosti. Realita je však celkom iná.

V jadre Národného parku Malá Fatra sa 27. septembra konali preteky na horských bicykloch, a čo je smutné, povolil ich samotný národný park. Bola to hlučná akcia, spojená s enormnou návštevnosťou. Zjazdovadlo sa trasou zo Snilovského sedla k dolnej stanici lanovky. Trasa bola vedena chodníkom, ktorý je silno zerodovaný, v miestach, kde v minulosti nesmel turista ani len šliapnuť mimo chodníka. Akcia bola spravidla nadmerným hlukom, aj za použitia megafónu, čo určite neprospeje ľahšej zveri, pripravujúcej sa na zázimovanie.

Podobné akcie sú však, žiaľ, len jedným z problémov, a ktorými sa musí príroda národného parku vyrovnávať. Čierne stavby rastú ako huby po daždi, povolí sa stavby v najcennejších lokalitách a všetko sa deje cieľene, bez varovania, s ohrovnými následkami na tomto cennom území, ktoré patrí biodiverzitou medzi špičku Slovenska. Všetky tieto procesy sú rozsiahle a nezvratné.

V národných parkoch Európy je takéto barbarstvo voči prírode nepripustné a za porušenie zákona sú veľké pokuty. Na Slovensku je aj toto inak. (Pravda)

Dostanu zamestnanci PPS Detva konečne svoje peniaze?

BRATISLAVA. Bývalí zamestnanci skrachovaných strojární PPS Detva Holding majú po siedmich rokoch konečne dostať nevyplatené mzdy a odstupné. Rozhodol o tom Najvyšší súd. Mzdy budú vyplatené z výťažku z predaja spoločnosti.

„Spadol nám všetkým kameň zo srdca, že túto etapu života budeme môcť konečne uzavrieť,“ povedal predseda podnikových odborov St. Lupták. Dodal, že sa zmieri aj s tým, že vrátená sunia nebude zahŕňať žiadne sankcie zo sedemročného omeškania. (ik)

Česko-Slovenská Asociácia
v Bostone
poriada

Dáždniková Zlatica

v sobotu, 17. októbra.

Blížšie informácie na
www.czskboston.com

V USA zomrela slávna slovenská agentka z Druhej svetovej vojny

LOS ANGELES. Mária Gulovičová (Maria Gulovich Liu), Američanka slovenského pôvodu, ktorá počas Slovenského národného povstania na sklonku druhej svetovej vojny zachránila pred nacistami niekoľkých židov a neskôr aj amerických a britských tajných agentov, zomrela vo veku 87 rokov vo svojom dome v meste Port Hueneme v americkom štáte Kalifornia. Informoval o tom denník Los Angeles Times.

Mária Gulovičová pochádzala z Litmanovej, vyštudovala gréckokatolícky učiteľský inštitút v Prešove a po jeho absolvovaní začala v roku 1940 učiť v obci Jarabina v neskôr v Hriňovej. Bolo to v čase, keď už rok bola pri moci vláda Jozefa Tisa kolaborujúca s nacistami.

Dramatické udalosti okolo Gulovičovej sa začali odvíjať od roku 1944, keď u seba ukrývala ženu a deti rodinného židovského priateľa. Neskôr začala spolupracovať s odbojom a plniť rôzne povstalecké úlohy, pri ktorých využí-

vala svoj šarm a znalosť piatich jazykov, vrátane plynulej nemčiny. Keď s povstalcami musela ujsť do hôr, zoznámila sa s členmi misie Úradu strategických služieb (Office of Strategic Services, OSS) USA, ktorí prilietali od 17. septembra 1944 na Slovensko s cieľom pomáhať veleniu Povstania.

V decembri 1944 nemecké jednotky Edelweiss zajali všetkých členov misie OSS okrem dvoch. Tých spolu s dvoma britskými agentmi pomohla previesť až do rumunských hôr práve Mária Gulovičová. Ostatných 15 zajatých členov misie OSS bolo v januári 1945 popravených v koncentračnom tábore Mauthausen.

Mária Gulovičová na sklonku vojny emigrovala do USA a stala sa americkou občiankou. Za statočnosť a obetavosť ju v r. 1946 odmenili vysokým americkým štátnym vyznamenaním. O jej živote vyšli v USA dve knihy, jedna z nich s názvom Druhá svetová vojna: Tragédia OSS na Slovensku vyšla aj po slovensky. (tasr, kr)

Mária Gulovičová vpravo, vedľa Allena Dullesa, budúceho šéfa CIA.

Ocenění osobností za šíření renomé Česka ve světě

Ministr zahraničí Jan Kohout v Černinském paláci předal ceny za šíření dobrého jména země v zahraničí. Tradiční cenu Grahas Agit letos získává 12 lidí a jedna organizace – papežská kolej Nepomucenum. Mezi laureáty tento rok nechybí například krajan Ladislav Matějka z USA, novinář a bohémista a profesor na michiganské univerzitě, či lumocník a mecenáš českých interpretů vážné hudby Geoffrey Piper z Lucemburska.

Cenu ministr zahraničí uděluje od roku 1997. V minulosti ji dostal např. spisovatel Josef Škvorecký, bývalá americká ministryně zahraničí a česká rodučka Madeleine Albrightová, režisér Miloš Forman či Petr a Věra Biskovi, vydavatelé krajaňských novin v USA. ČTK

Den odchodu sovětských vojsk z ČR bude významným dnem

Třicátý červen by se mohl stát Dnem odchodu okupačních armád z území někdejšího Československa, tedy významným dnem. Připomínal by okamžiky před 18 lety, kdy opustil republiku poslední sovětský voják. Uzákonit to navrhla Strana zelených, sněmovna její návrh v prvním čtení podpořila. Novelu zákona o státních svátcích projedná sněmovna kulturní výbor.

Poslanec a bývalý předseda Strany zelených Martin Bursík při obhajobě novely uvedl, že 30. červen 1991 má v sobě významnou symboliku, neboť odchodem sovětských vojsk „se nezávislost Českosloven-

ska stala opět realitou a přestali jsme být jedním ze satelitních států sovětského impéria“. Podotkl, že významný den zůstane pracovním, takže dopad novely na státní rozpočet bude nulový. Pokud parlament novelu schválí, počet významných českých dnů se tím zvýší na devět.

Další ocenění Havla v Berlíně

Bývalý český prezident Václav Havel v Berlíně obdržel ocenění Quadriga. Občanské sdružení Werkstatt Deutschland je uděluje osobnostem, které projeví občanskou odvahu nebo svým působením prokázaly průkopnického ducha.

Ocenění si z Berlína odvázejí také například bývalý sovětský prezident Michail Gorbacov a předseda Evropské komise José Manuel Barroso. Prestížní ocenění se uděluje vždy v Den německé jednoty. Od znovusjednocení Německa uplynulo přesně 19 let a 9. listopadu uplyne 20 let od pádu Berlínského zdi.

„Ceny si vážím, vím, kdo ji dostal v minulých letech. Ocitám se v dobré společnosti.“ řekl Havel. Český exprezident ve své děkovné řeči upozornil, že ještě nikdy nedostal nějaké ocenění současné s Gorbacovem, a vyjádřil radost nad tím, že se tomu tak stalo.

V minulosti se stali majiteli sošky koňského čtyřspřeží například ukrajinský prezident Viktor Juščenko, izraelský ministr zahraničí Šimon Peres, bývalý kancléř Helmut Kohl, afghánský prezident Hamid Karzai a v roce 2004 jako první Čech ředitel humanitární organizace Člověk v tísni Šimon Pánek.

Francouzi a Mnichov

MILAN HAUNER

Román Mnichovský příznak se mi podařilo přečíst již o rok dříve nežli byl přeložen do češtiny. Jeho autorem je francouzský novinář Georges-Marc Benamou, který dokázal několikrát vyprovokovat francouzskou literární veřejnost svými fiktivními scénami a zejména svou intimní monografií posledních měsíců vlády presidenta Mitteranda (*Le dernier Mitterand*, 2005). Pro svůj poslední román si Benamou vybral francouzského politika Edouarda Daladierho (1884-1970), kterého český čtenář zná v souvislosti s mnichovskou konferencí z konce září 1938. Daladier byl jedním ze čtyř politiků, vedle Chamberlaina, Hitlera a Mussoliniho, kteří zpečetili osud první československé republiky. Odsouhlasili mezi sebou, aby jedna třetina území svrchovaného státu s německou většinou byla odstoupena Hitlerovi, který hrozil válkou pokud mu nebude vyhověno. Byl to počátek rozpadu Československa – v té době už jediného demokratického státu ve střední Evropě – který byl dovršen o šest měsíců později německou okupací Prahy.

Představa, že tato problematická postava snad vydrží na půdě dramatické konference v Mnichově nějaké tajemství, mne zaujala. Byl jsem připraven nechat se strhnout románovou formou mnichovského dramatu. Snažil jsem se. Ale nestihlo mne to.

Autor postavil fábulu na imaginárním interview mezi americkou novinářkou a stárnoucím, leč ještě třicet let po Mnichovu žijícím Daladierem-příznakem. Přesnější řečeno, interview probíhá v létě 1968, tedy v době, kdy se nad Československem stahovala hrozba nové invaze. Bylo snad skrytým cílem autora použít historický exkurs mnichovské konference jako výchovnou lekci v předvečer nové invaze? Sotva. Autorem události roku 1968 nezajímají.

Jakou roli by býval mohl Daladier v Mnichově sehrát? V čem může románopisec osvětlit určitý moment historického rozhodování, kam se historik pro nedostatek písemné a jiné evidence už nemůže vydat. Benamou nechává např. Daladierho během letu z Paříže do Mnichova vstřebat tajný materiál o Hitlerovi, včetně sexuální deviaci německého fyreera, který mu připravila jeho zpravodajská služba. Pomůže mu tato nová informace v nastávajícím jednání s Hitlerem? Spíše naopak. Všichni účastníci konference později došli k tomu, že byl Daladier v Mnichově neobyčejně deprimován, neschopný energicky vystoupit proti Hitlerovi. Nedokázal si najít ani chvíli času klidu aby si mohl například promluvit s Chamberlainem o tom, jak společně postupovat před Hitlerem. Připadal si jako myš v pasti.

Proč tedy nepráskl dveřmi, chtěl-li honorovat slavnostní závazek Francie, že pomůže Československu v případě německého ohrožení? Ve skutečnosti během celé konference legendární „Býk z Vaucuse“ (podle departamentu, z kterého pocházel) zůstával němý. Důvod byl nasnadě. Jelikož neuměl ani anglicky, ani německy, mohl jen sledovat překlad německého tlumočníka Paula Schmidta, který se ale více věnoval

Chamberlainovi, nebo se spoléhal na zprostředkování Mussoliniho, ochotného impresariáka tohoto velkého představení, který ovládal všechny tři jazyky, ale který mu byl zduše protivný.

Román trpí zřetelnou nevyvážeností. Zatímco portrét Daladierho se zdá značně přetvářený, o to nedotčenější zůstává skica Chamberlaina. Ten oživně jen na stránkách intimních dopisů své sestře Idě, které se zakládají na existující deníkové korespondenci mezi Nevillem a jeho dvěma sestrami, publikované až dlouho po válce v době, kdy Benamou musel psát svůj román. Benamou měl jistě vynikající čich, že je s notnou dávkou vlastní imaginace, jak sám v doslovu přiznává, začlenil do své knihy.

Pokud se týče Hitlerova zevnějšku, je redukován na karikaturu připomínající spíše tuláka Chaplina nežli skutečného vítěze dne a metlu Evropy. Hitler si chce podržet oči vidně psychologickou kontrolou od samého začátku konference. Proto zahajuje tou nejhrubší salvou namířenou na nepřítomného prezidenta Edvarda Beneše, jehož nepřátelská politika ho prý donutila, aby trval na vojenské okupaci československých pohraničních oblastí s německou většinou (Sudety). Ačkoliv Československo vyhlásilo všeobecnou mobilizaci už před týdnem, Hitler pokrytecky naznačil, že pokud budou splněny jeho požadavky, Německo nebude mobilizovat. Pokud by mu ale nebylo vyhověno, německé jednotky začnou nejpozději 1. října obsazovat sudetské okrese. Pokud by došlo k válce, bude to Benešovou vinou – ne Hitlerovou.

Zdálo se, že Chamberlain a Daladier svým mlčením přijali Hitlerovu perversní logiku. Během Hitlerovy dlouhé tirády ani Chamberlain ani

Daladier nepozvednou hlas. Benamou dobře pochopil, že demagog Hitlerova typu potřebuje bezbranný terč, do kterého se může beztrápně střelovat: Beneše jako negativní terč a sudetské Němce jako sentimentální kulisu. Hitler tu zopakoval nejúčinnější věty ze svého projevu ve Sportovním paláci 26. září (a nikoli 12. září v Norimberku, jak chybně píše autor). Napadá Beneše jako symbol prohanosti, aniž by se Chamberlain a Daladier odvážili ho zastat. Jak by mohli. Mají výmluvu. Nerozumí Hitlerovi ani slovo.

Daladier v autorově podání osciluje mezi dvěma extrémy. Chce vzdorovat celému světu. Je navztekkaný na Chamberlaina, který s ním nechce komunikovat a na-prosto podbývá Hitlerovi. Je to spíše kvůli němu, když po Hitlerově anti-benešovské tirádě a po Chamberlainově formálnímu souhlasu, že je třeba dovolit sudetským Němcům „návrat do reichu“ aby se udržel mír v Evropě, Daladier náhle vstane a bez okolků prohlásí, že se vrací do Francie, protože pochopil, třebaže se mu nedostalo adekvátního překladu, že Hitlerovým záměrem je úplná anexa a tím zničení Československa.

Podle mne tu Benamou správně zdramatizoval klíčový moment Mnichova. Daladier v tomto okamžiku mohl zvratit Hitlerův plán. Nejen Daladier fiktivní, ale i Daladier historický, neboť v jeho pozůstalosti se našel rozhlasový projev pro případ války, který si připravil v noci z 27. na 28. září, s nedvojsmyslnou výzvou Francouzům aby „konali svou povinnost“. Tento projev však Daladier nikdy nepronesl.

Pokud se týče Hitlera samotného, ačkoliv byl k tomu vnitřně jistě připraven již delší dobu, ten dosud veřejně neoznámil své rozhodnutí Československo zcela zničit. To se stane zřejmě až o šest měsíců později. Prozatím se spokojí s okupací sudetských území osídlených německou většinou. To byl též deklarovaný cíl mnichovské konference.

V ten okamžik ale Benamou také opouští fikci a vrací se k historickému Daladierovi, který po krátkém vnitřním boji se nechá Mussolinim opět usadit do křesla. Ten ho naléhavě ujišťuje, že kancléř byl špatně pochopen a že jeho emocionální projev vůbec neznamená vyřknutí definitivního ortelu nad budoucností Československa. Poté, co Hitler dramaticky prohlásí, že nechce ani jednoho Čecha, že má zájem jen o Němce, Daladier opět upadá do pasivity, ze které ho na chvíli vysvobodí zviřilá Hermann Göring, druhá osoba v nacistické mocenské hierarchii. O čem se asi oba veteráni světové války bavili? O hrůzách války a nutnosti ji předejít? Má tento pietní odkaz na paciřismus, který přirozeně cynický Göring nikterak nesdílel, vysvětlit Daladierův skutečný postoj?

Byla tu ještě katastrofální nepřipravenost francouzského letectva. Právě na tyto nedostatky se dovo-lával Daladier po návratu z Mnichova v rozhovoru s československým vyslancem v Paříži, Štefanem Osuským. Nechvil se snad Hitler, že se svými šesti tisíci letadly, z toho dvěma tisíci bombardéry, dokáže srovnat se zemí Prahu a ostatní města, ještě než Francie vůbec stačí mobilizovat? A Hitler nelenil, aby na druhý den v Mnichově naservíroval Daladierovi před mapou nepřijemná fakta, proč se žádná pomoc Československu nedala čekat od sovětského letectva, jehož bombardéry ani neměly potřebný dolet ze sovětského území do Německa a na zpět, a kvůli chybějící infrastruktuře nemohly být rozmístěny v Československu.

Po podepsání mnichovské dohody zleva: Neville Chamberlain, Edouard Daladier, Adolf Hitler, Benito Mussolini.

Jak doplatila Francie na svůj appeasement, který byl ve skutečnosti diktován její strategickou paralizací? Gen. Faucher, poslední náčelník francouzské vojenské mise v Praze, zachránil čest Francie svou předčasnou rezignací, když varoval svého nadřízeného gen. Gamelina, v dopise z 22. září 1938, slovy jednoho českého přítele na adresu Francie: Opusťte-li Československo „kdo vám zaručí, že jednoho dne nebudou proti vám namířena děla vyrobená ve Škodovce“. A skutečně, o půl rok později se Hitler zmocní československé výzbroje, která postačí pro vybavení čtyřiceti divízií, a v roce 1940 v tažení proti Francii budou tři nové pancéřové divize vyzbrojeny československými tanky.

Benamou napsal román o Daladierovi historickém i fiktivním. Československé perspektivě, ztotožněné téměř výhradně se jménem Beneše, věnoval necelé 4 (slovy čtyři) stránky. Škoda, že nevyužil paměti dvou československých diplomatů, kteří zastupovali pražskou vládu v Mnichově.

BENAMOU, Georges-Marc: Mnichovský příznak. Praha – Litomyšl. Paseka, 2008. 242 stran. Z francouzštiny přeložila Zuzana Tomanová. Původní vydání: BENAMOU, Georges-Marc: Le fantôme de Munich: Roman. Paris, Flammarion 2007.

Dohoda mezi Německem, Spojeným královstvím, Francií a Itálií, které se sešly v Mnichově 29. září 1938

Německo, Spojené království, Francie a Itálie se se zjeletem k dohodě o odstoupení sudetoněmeckého území, které bylo v podstatě dosaženo, shodly na těchto podmínkách a způsobech tohoto odstoupení a na opatřeních, která je třeba pro to učinit a prohlásili, že podle této dohody je každý jednotlivě odpovědný za kroky, které je třeba učinit, aby bylo zajištěno její provedení.

1. Vyklizování začne 1. října.
2. Spojené království, Francie a Itálie se shodují v tom, že vyklizení bude provedeno do 10. října, a to bez ničení jakýchkoli existujících zařízení a že československá vláda je odpovědná za to, že vyklizení bude provedeno bez poškození uvedených zařízení.
3. Blíží okolností vyklizení určí mezinárodní výbor, složený ze zástupců Německa, Spojeného království, Francie, Itálie a Československa.
4. Obsazování převážně německých území německými oddíly započne po etapách 1. října. Čtyři úseky, označené na přiložené mapě, obsadí německé oddíly v tomto pořadí: úsek označený I 1. a 2. října, úsek označený II 2. a 3. října, úsek označený III 3. a 4. října, úsek označený IV 6. a 7. října. Výše uvedený mezinárodní výbor vymezí bez odkladu zbývající území převážně německého charakteru a německé oddíly je obsadí do 10. října.
5. Mezinárodní výbor, uvedený v § 3, určí území, v nichž má být provedeno lidové hlasování. Tato území budou až do skončení lidového hlasování obsazena mezinárodními jednotkami. Tyž výbor určí způsob, jakým se má lidové hlasování provést, přičemž bude vycházet ze způsobu hlasování v Sarsku. Výbor rovněž stanoví den, kdy se lidové hlasování bude konat; tento den však nesmí přesáhnout konec listopadu.
6. Konečné vymezení hranic provede mezinárodní výbor. Tento výbor je oprávněn doporučit číselnou mocnostem – Německu, Spojenému království, Francii a Itálii – ve výjimečných případech menší odchylky od přísné etnografického stanovení pásem, jež mají být převedena bez lidového hlasování.
7. Pro přisídlení do odstoupených území a pro vystěhování z nich bude zavedeno opční právo. Opce musí být provedena během šesti měsíců ode dne uzavření této dohody. Německo-československý výbor určí podrobnosti opce, uváží způsob, jak usnadnit výměnu obyvatelstva, a vyjasní základní otázky, které z této výměny vzniknou.
8. Československá vláda propustí ve lhůtě čtyř týdnů ode dne uzavření této dohody sudetské Němce, kteří si toto propuštění přejí, ze svých vojenských a policejních jednotek. V téže lhůtě propustí československá vláda sudetoněmecké vězně, kteří si odpoukávají tresty odněti svobody za politické a trestné činy.

Mnichov, 29. září 1938.

Britský ministerský předseda Neville Chamberlain po návratu z mnichovské konference prohlásil britskému lidu „I secured peace for our time“.

Sportovní legendy

ZÁVOD
UŽ JEN
VE DVOJSKIFU -
SE SYNEM

JIŘÍ JAKOUBEK

Loučící se veslař Václav Chalupa získal poslední medaili na sedmnácti letech staré lodi, nyní hodlá vrátit rodině, o co ji šidil.

RAČICE – Vyslo mu to náramně. Na mistrovství světa v Poznani rozhodným způsobem urval stříbrnou medaili na dvojce s Jakubem Makovičkou a kormidelníkem Oldřichem Hejduškem. Závěr kariéry jako hrom, konečně mohou nastat všední dny.

„Tedy mám dovolenou, ale ještě jsem se nezastavil,“ říká Václav Chalupa (41), slavný sběratel medaili, kolem něhož se prostíraly generace veslařů a on často jako jediný třímá prapor tohoto sportu v Česku. Jak dovolenou tráví? Absolvuje rozhovory s novináři, ráno vstává s patnáctiletým synem Václavem a doprovází jej na vlak do Prahy, kde ratolest zahájila studium na střední odborné škole. A hlídá ročního Ondřeje, když manželka Alice potřebuje něco zařídit nebo si prostě odpočinout.

■ *Takhle jste si život po veslařské kariéře představoval?*

Asi ano, i když to není legrace. Nedávno jsme se dozvěděli, že škola bude Vašíkovi začínat ne v osm, ale v sedm. Takže namísto na vlak v 6:20 s ním budu vstávat na ten v 5:20. Ale jsem táta, tudíž se čím, to jsem vždycky chtěl.

■ *Medaile je krásná tečka za kariérou, ale to vás ani s odstupem několika dní nemrzí, že je zase „jen“ stříbrná?*

Ani trochu! Vždyť ještě před měsícem jsme snili, že prodal se do šestilenného finále na dvojce bez kormidelníka by byla fantazie. Teprve potom Kuba zjistil, že finále dvojky „s“ bude až v neděli, zatímco dvojky „bez“ v sobotu, což se dá zvládnout. A jelikož jde o neolympijskou disciplínu, nemuselo by tam být tolik lodí. To se potvrdilo, bylo jich osm. Proč to nezkusit?

■ *Co vašemu plánu říká trenér Petr Blecha?*

Napřed o tom nechtěl ani slyšet, tvrdil, že jde o úplně jiné veslování, šéftrenér reprezentace Přemek Panuška taky. Nechali se přemluvit, až když jsem připomněl, že tahle sezona je moje poslední.

■ *Museli jste přemluvat i jednadesátiletého kormidelníka Oldřicha Hejduška?*

Kdepak, je to profík. Během své dovolené za námi přijel na závěrečnou přípravu na Slapy, jeho paní se koupala a on se staral o loď i o nás. Ale trenér měl pravdu. První trénink jsme jeli proti skláři Ondrovi Synkovi a připadalo nám, že loď nejede. Oldřových šedesát kilo navíc bylo znát. Proti Ondrovi jsme se ale drželi tak, že trenér i Olda byli nadšení a přemlouvali nás, abychom v Poznani jeli jen tuhle disciplínu.

■ *Proč jste je neposlechli?*

Tahle šance se sice ukázala jako velká, ale s Kubou jsme dva roky pracovali na dvojce „bez“ a utéct od toho nám připadalo jako sra-bárna. Takže jsme zkusili obě disciplíny. Co na tom, že na téhle dvojce jsme jeli finále B? O den později jsme si spravili náladu. Ještě před

týdnem jsem netušil, že konec kariéry budu mít tak hezký.

■ *Smiřil jste se s tím, že stříbrné medaile jsou vám souzené?*

Asi ano. Vypadá to jako stříbrné prokletí, ale není ani trochu nepřijemné.

■ *Být váš otec naživu, co by vám po této medaili řekl?*

Nejspíš ty chlape, ty máš teda kliku! On totiž jezdil celou kariéru na dvojce s kormidelníkem, byl na dvou olympiádách a v Tokiu v roce 1964 skončili pátí, zatímco já do stejné lodi usedl tři týdny před šampionátem a hned mám medaili... Jako bych ho slyšel!

Parádní tečka. Václav Chalupa v Poznani pozoruhodným způsobem přerušil osm let trvající šňůru bez medaili z dvojce kormidlované rovněž nestárnoucím Oldřichem Hejduškem a s partákem Jakubem Makovičkou (vpravo) získali stříbro.

■ *Tedy vám nastaly takzvané všední dny – už víte, co budete dělat příští týden?*

Novinářské rozhovory už asi skončí, takže se budu starat o rodinu. A pak musím do Berouna. Tam, jak se dvojka s kormidelníkem už moc nejede, jsme ji nemohli sehnat. Nejlepší jsme našli až v Berouně, půjčili nám ji, je sedmáct let stará. Teď tam budou slavit výročí veslařského klubu a pozvali mě – chtěl jsem tu loď pojmenovat po mně! Takže nemůžu chybět.

■ *Nebojíte se, že vás brzy může ovládnout pocit prázdnoty?*

Ne, myslím, že ne. Kolem rodiny a domku je co dělat. A 3. října pořádám v Jindřichově Hradci Chalupa Cup, kolem toho bude taky frmol. Z velkých jmen asi nikdo nepřiđe, ale pro naše veslaře to bude určitě hezké.

■ *Dlouho jste nevěděli, čím byste se po veslařské kariéře zabýval. Už máte jasno?*

Chci opravovat veslařské lodě, prostor budu mít v pražské loděnici ČVK. Kdysi jsem se sice vyučil opravářem zemědělských strojů, v tomhle oboru mi ale už dávno ujel vlak a lodím, doufám, rozumím.

■ *Uzavření kariéry jste oznámil*

před odjezdem do Poznane. Jak dlouho už jste měl jasno?

Trenér Blecha, Kuba Makovička a ostatní veslaři to věděli od začátku léta, my jsme si to s Alicí řekli dřív. Vlastně už loni, když mi po osmém místě naší dvojky „bez“ napsala do Pekingu e-mail, že ještě rok mého veslování zvládne.

■ *Nezálutujete časem, že jste definitivně vystoupil na břeh?*

Za rok bude mistrovství světa na Novém Zélandě, což je lákavé, nicméně je to daleko a asi tam pojedou jen lodě s velkou šancí na úspěch. Odcházet se mi nechce, jenže když to vezmu objektivně, tak můj život byl takový sobecký. Doma se všechno podřizovalo veslování, ale teď, když má Ondraš rok a čtvrt, cítím, že Alice taky potřebuje čas na vydechnutí.

■ *Riká se, že jste neznitelný, ale mohou být jednou z příčin vašeho loučení i nějaké bolístky, které jste už nechtěl překonávat?*

Kolikrát už se mi nechtělo na trénink, není to jako kdysi. Občas jsem se taky ráno probudil a cítil, že tělo je v horším stavu, než když jsem šel spát. Ale hlavní věc je jiná – začalo mi vadit, že utíkám od rodiny, víc a víc jsem cítil, že i o víkendech mám být doma. Dosud to

zim a kde vyrůstala i Alice. Jen tam musíme najít práci

■ *Souvisí jméno mladšího syna s tím, že vašim nástupcem na skifu je Ondřej Synček?*

Ondra je hodně dobrý nástupce. Jména se dávají třeba podle dědečků, zpěváků, herců, ale on mi byl a je poměrně blízký, známe se i mimo veslování. Tak proč ne?

■ *Jste už v pokročilém veslařském věku, ale mezinárodní federace FISA vás na svých internetových stránkách pořád uvádí jako Václava Chalupu juniora. Váš starší syn už*

vesluje – co si FISA počne, pokud Václav začne za pár let závodit na regatách jako Václav Chalupa III.?

Vůbec netuším. Ale tohle je předčasné. Vaškovi je patnáct a je to normální kluk, kterého veslování baví. Je to ve hvězdách, nikam ho nelačím. Ale je pravda, že Vašek má sen, že spolu jednou usedneme do dvojky a zkusíme to na nějakých závodech.

■ *Co mu na to říkáte?*

Co bych říkal, že se budu snažit nezblouznout, abychom spolu nějaký závod skutečně zajeli. L.V.

Legendy, které se rozloučily s parádou

JAN ŽELEZNÝ – Slavný oštěpař ohlásil předem, že sezona v roce 2006 bude jeho poslední. Na mistrovství Evropy v Göteborgu pak tehdy čtyřicetiletý světový rekordman, trojnásobný olympijský vítěz a trojnásobný mistr světa získal bronzovou medaili, první po pětileté medailové odmlce.

RAY BOURQUE – Pětinásobný nejlepší obránce NHL strávil 21 sezon v dresu Bostonu a v závěru kariéry požádal o výměnu do klubu, kde bude mít větší šanci vyhrát Stanley Cup. V roce 2001, ve druhé sezoně v týmu Colorado, se mu to podařilo. Poprvé v životě, ve čtyřiceti letech.

KATEŘINA NEUMANNOVÁ – Slavná běžkyně na lyžích po olympijském triumfu v Turíně 2006 ohlásila rozloučení až po světovém šampionátu v Saporu 2007. Rozlučka ji vyšla parádně, vítězstvím na trati 10 km volně.

STEFFI NERIKUSOVÁ – Sedmatřicetiletá německá oštěpačka ve své poslední sezoně na mistrovství světa v Berlíně zaskočila soupeřky, včetně Barbory Špotákové, prvním pokusem 67,30 m. Zádna závodnice už údajně mistrny Evropy z Göteborgu 2006 a majitelku stříbrné medaile z olympiády v Aténách neprehodila.

PETR BRÍZA – Brankář hokejové Sparty v roce 2006 řekl, že po sezoně skončí a stane se generálním manažerem klubu. Tak v jedenačtyřiceti letech učinil, ale ještě předtím pomohl Spartě k titulu, když mj. v rozhodujícím finále se Slavii vychytal nulu.

VÁCLAV CHALUPA – Po dvaceti třech letech závodění na skifu má na své bilanci 6 stříbrných a 3 bronzové medaile. Svoji kariéru nečekávaně završil stříbrnou medailí ve dvojce s kormidelníkem v letošním mistrovství světa v Poznani.

Zo sveta kultúry

Trnavské Divadlo Jána Palárika rozbieha sezónu rozprávkou. V nedeľu 4. októbra uviedlo v premiére rozprávkový komédiu Adelkina cesta za šťastím. Jej autorom i režisérom je bývalý herec a divadelník Ladislav Kočan, ktorý svoju tvorbu často zameriava predovšetkým na deti a mládež. Príbeh Adelky rozpráva o srote, ktorá nemá ľahký život, lebo slúži boháčom, ktorí myslia len na peniaze. Adelka pociťuje smútok a samotu, jej život však zmení stretnutie s malým permonikom.

Do GUnaGU zavítali Dileri. Tvorcovia tohto bratislavského divadla sa chytli motta „všetko je na predaj“ a dali dokopy čiernu komédiu zo súčasnosti. Uviedli ju v premiére v nedeľu 4. októbra. Autorom hry a režisérom je Viliam Klimáček. Jeho cieľom bolo priblížiť životy ľudí v hraničných emočných situáciách. Spolu s dílerkou, ktorá predáva erotické pomôcky, dámou vydávajúcou sa za mŕtvu matku, televíznym humoristom a ďalšími existenciami sa podujal naservirovať divákovi zábavu aj s trochu čierneho humoru. V hlavných úlohách sa predstavili: Roman Pomajbo, Viktor Horján, Renáta Ryníková, Zuzana Šebová a Darina Arahámová.

Rybárik Kráľovský bol v bratislavskom štúdiu L+S avizovaný už minulú sezónu. Pre zdravotné problémy herca Milana Kňažku mal premiéru až 3. októbra. Hru napísal bývalý dôstojník britskej armády a neskôr slávny anglický herec sfachtického pôvodu William Douglas Home. Odkrýva v nej

stretnutie úspešného spisovateľa so svojou láskou po štyridsiatich rokoch. Rybárik kráľovský patrí medzi najlepšie konverzačné hry, ktoré boli napísané po druhej svetovej vojne. V režii Vladimíra Strniska sa v hlavných úlohách predstavili hereckí bardi Milan Lasica, Milan Kňažka a Emília Vášáryová.

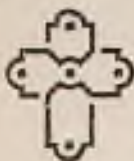
Zádušné, hlboko preduchovené a bezstarostne veselé, nabité emóciami i nečakanými zvrtnutiami, také sú chasidské piesne. Z doterajších vystúpení sa to dnešné asi najviac vydarilo, usmieva sa po koncerte v Levoči bratislavský rabín a džezový klavirista Baruch Myers, otec trinástich detí a nápadu premiesť staré židovské piesne na koncertné pódium. Sprevádzali ho skvelí spoluhráči, violoncelista Jozef Lupták, huslista Miloš Valent a akordeonista Boris Lenko. Koncert Chasidských piesní priniesli do Levoče organizátori Levočského fóra, ktoré vzniklo pred tromi rokmi ako pokus o hľadanie porozumenia a tolerancie.

Laureátkou štvrtého ročníka ceny Anasoft litera, dotovanej sumou 10-tisíc eur, sa stala **Alta Vášová** za knihu *Ostrov nepamäti* z vydavateľstva F. R. & G. Porota zdôraznila, že kniha je vyzretým zhrnutím autobiografickej línie tvorby Alty Vášovej. Súčasne ocenila, že autorka stridená analytického odstupu a naliehavosti osobnej výpovede vnáša do autobiografických žánrov, rozvíjajúcich Šikulom, Siobodom a Kadlečíkom, bohatú dokumentárnu evokáciu a ženskú citlivosť bez sentimentu a zahľadenia do seba.

Velcí Češi, kteří změnili Česko

ČESKÝ
ATEISMUS
A BIBLE

HYNEK FAJMON

Je to zvláštní paradox. České země jsou více než tisíc let součástí evropské křesťanské civilizace, ale Češi se od svého dědictví systematicky odvracejí. Když v roce 1989 padl komunistický systém, mnozí očekávali návrat k těmto tradicím. Ten se ale nekonal. Naopak. Česká společnost svou viru ztrácí ještě rychleji. První prezident Tomáš Garrigue Masaryk byl posledním státníkem, který se hlásil k náboženství.

Podle mezinárodních statistik se Češi stali na konci druhého tisíciletí jedním z nejateističtějších národů v Evropě i ve světě. Podobně skeptický poměr k náboženství má pouze postsovětské Bělorusko. U tohoto státu se to dá vysvětlit tím, že přes něj za Velké vlastenecké války dvakrát přešla fronta a republika s nejsilnějším partyzánským hnutím na okupovaném území Sovětského svazu byla prakticky srovnána se zemí.

Proč se stali ateisté z Čechů? To je mnohem složitější otázka, na niž není jednoznačná odpověď. Je to důsledek odsunu Němců? Je to výsledek éry prudké modernizace a české viry ve vědu a pokrok v 19. století? Jakou roli sehrál spor mezi katolíky a protestanty v 17. století? Všechny tyto momenty nějak k dnešní náboženské vlažnosti přispěly.

Nenáboženské elity

Naprosto klíčový význam měl a má postoj českých elit ke křesťanství. Posledním českým politikem, který se jeho poselstvím otevřeně hlásil, byl T. G. Masaryk. Jeho pojetí křesťanství v Československu však nenašlo příliš velkou odezvu. Dokázal sice inspirovat vznik Církve československé husitské, která měla ve svých nejlepších dobách více než milion věřících, ale dlouho to nevydrželo.

Jan Blahoslav přeložil bibli do češtiny a nazval ji podle místa, kde byla vytištěna Biblí králickou.

Podstatnější je, že od počátku 20. století se do popředí českého veřejného života dostávaly elity, jež byly sekulární a ateistické. A nejen to. Ony otevřeně útočily na křesťanství a záměrně je zesměšňovaly a podbířovaly. Komunistický ateismus měl v Čechách lehkou práci. Půda pro něj byla připravena dávno před rokem 1989.

Prezident Edvard Beneš byl již vůči křesťanství více podstatně chladnější než TGM, čemuž se nelze divit. Byl to přece jen socialista a pokrokář. Po něm už následovali prezidentů komunističtí. Klement Gottwald si po svém zvolení sice nechal ve Svatovítské katedrále sloužit Te Deum, ale krátce poté zahájil brutální útok na církevní hodnostáře i na řádové věřící. Kurs státem sponzorovaného ateismu trval až do roku 1989.

Prezident Zápotocký se pokusil úplně zrušit vánoce jako oslavu narození Ježíše Krista a dosadit na jeho místo dědu Mráze ze Sovětského svazu. Tohoto cíle se nakonec dosáhnout nepodařilo. Češi sice už tehdy byli velmi ateističtí a sekulární, ale „ježíška“ si vzít nenechali.

V šedesátých letech 20. století potom vznikl jakýsi kompromis mezi státem a církví, který s mluvenými obměnami trval až do roku 1989. Režim církve jakž takž toleroval, protože se chtěl vyhnout mezinárodní kritice. Každému neposlušnému knězi nebo laráči současně odmítl státní souhlas k výkonu funkce. Řádové věřící trestal tím, že jejich děti nedoporučoval na studia.

Víra nevydržela

Po převratu se situace změnila. Státní dohled nad církvími skončil a svoboda vyznání byla obnovena v plném rozsahu. Způsob financování však zůstal stejný jako za vlády KSČ. Církev začala usilovat o návrat majetku a značnou část se jim podařilo získat zpět. Určité procento stále zůstalo v rukách státu a nachází se v jakémsi zvláštním režimu. Řešení tohoto sporu je v nedohlednu stejně jako kompromis ohledně katedrály svatého Víta na Pražském hradě.

Přesto křesťanská víra v Česku nevydržela. Ke katolické církvi se dnes hlásí kolem 2,5 milionu lidí,

k Církvi československé husitské kolem 200.000 lidí a k Českobratrské církvi evangelické zhruba stejný počet. Kromě těchto největších církví je v Česku ještě celá řada dalších menších enit a náboženských společností. Počty jsou v řádu tisíců nebo maximálně desítek tisíc lidí. Celkově tak v české populaci čítají 10,4 milionu lidí najdeme zhruba tři milióny lidí, kteří se hlásí k víře. I mezi těmito lidmi jsou ovšem velké rozdíly. Většina z nich se neúčastní pravidelných bohoslužeb, ale kostel navštěvuje spíše příležitostně při největších svátcích.

Evropský problém

Všeobecný úpadek křesťanské víry v České republice se odehrává na pozadí celoevropské sekularizace. Některé evropské národy tomuto náporu brání. Patří mezi ně Poláci a Irové, pro něž je křesťanství důležitou součástí jejich uvažování, například o politice. Povšimneme si, jak jsou za soustavné kritizování evropskými elitami

T. G. Masaryk byl jediným českým prezidentem, který se otevřeně hlásil k poselství křesťanství.

V Česku i ve velké části Evropy je naopak považováno za normální přesvědčení, že moderní člověk je ateista a víra je považována za cosi zpozdilého, moderního, neracionálního a neevropského. Pokud je někdo křesťanem, tak si má svou víru prožívat v soukromí a netahat ji do veřejného prostoru. Ostatně příklad italského politika Roka Buttigliona, kterému nebylo z důvodu jeho veřejné zastávání katolické víry umožněno stát se eurokomisařem, by měl být dostatečným varováním. Zkrátka Češi žijí již nyní v Evropě, jež se dá z křesťanského hlediska označit za pohanskou.

V mimoevropském prostoru je situace radikálně odlišná. Obě Ameriky, Afrika, Asie i Austrálie jsou svědadly, kde křesťanství a jiná náboženství získávají stále nové přívržence. V těchto světadlech je normální věřit v Boha a nenormální je to, co považuje za „svaté“ sekulární Evropan. Počet katolíků již překročil jednu miliardu, a pokud k nim připočítáme věřící dalších křesťanských církví, tak se dostaneme nad 1,5 miliardy lidí, kteří se dnes k tomuto směru hlásí.

Překlad bible

Stojaté vody českého sekulárního rybníka nedávno rozčeřil nový překlad bible. Skupina mladých teologů a lingvistů z protestantského prostředí v čele s Alexandrem Flekem se rozhodla přeložit základní knihu křesťanství do současné češtiny. Původně ji chtěli nazvat Nová bible králická, ale nakonec dostala název Bible – překlad 21. století.

Tímto názvem chtěli demonstrovat, že je to bible určená českým čtenářům ve 21. století. Kniha je na českém trhu pár týdnů a její náklad

50.000 výtisků je již téměř rozebrán, takže se připravuje dotisk.

Co tato skutečnost říká o dnešní době? Nevím. Každopádně je to zajímavé. Kdo jsou ti lidé, kteří si nový překlad bible kupují? A z jakého důvodu? Pokud se podíváme zpět do českých dějin, možná najdeme na řadu otázek překvapivé odpovědi. Češi jsou totiž jedni z nejpilnějších překladatelů bible.

Starý zákon je psán hebrejsky nebo aramejsky a Nový zákon starověkou řečtinou. Tyto jazyky jsou již řadu staletí mrtvé a kromě expertů je nikdo nepoužívá. Bible byla v západním světě nejprve přeložena do latiny, jež ve starověku a potom ve středověku plnila funkci dnešní angličtiny. Tento jazyk vzdělanců se v běžné komunikaci mezi lidmi přestal používat také proto, že bible začala být překládána do národních jazyků.

Obtížný překlad

Bibli se někdy říká „kniha knih“. Nejen proto, že je pro křesťany knihou nejdůležitější, ale i z toho důvodu, že je to vlastně soubor původně samostatných částí. Asi každý si vzpomene na dvě základní části bible, jímž je Starý a Nový zákon. Ty se ale dále dělí na jednotlivé kapitoly, které byly původně autonomními texty.

Dějiny bible jsou těsně spjaty s klíčovými momenty židovské a křesťanské civilizace a jsou přímo spojeny i s dějinami českými. Když se naši předkové v 9. století připojili ke křesťanství, tak se v západní církvi mluvilo latinsky. Byla tady sice i epizoda se staroslověnskou přenesenou Cyrilem a Metodějem, ale netrvala dlouho. Vzdělání Češi čili biblí v latině, a to dlouho do středověku. Oficiální církevní linie totiž nebyla nakloněna tomu, aby bible byla přeložena do národních jazyků a promlouvala k lidem řečí, již rozumějí.

Husitství

Reformační hnutí bylo vedeno myšlenkami přiblížit biblí lidem a to znamenalo mít možnost ji číst ve srozumitelné řeči. Překlady částí bible do češtiny sice existovaly, ale jednalo se o překlady z latiny. Teprve Jednota bratrská a její bohoslovci v čele s Janem Blahoslavem

Napomůže cesta papeže k řešení smlouvy s ČR?

Vatikán doufal, že návštěva papeže Benedikta XVI. v Česku vytvoří atmosféru, která později napomůže vyřešit problém stále neratifikované česko-vatikánské smlouvy o postavení katolické církve. S papežem do Česka přijel mimo jiné státní sekretář, kardinál Tarcisio Bertone, který v úvodu třídenní návštěvy se sešel s premiérem úřednické vlády Janem Fischerem.

Otázku vyjednané smlouvy, kterou v roce 2003 zamítla česká Poslanecká sněmovna, Bertone otevřel, ovšem neprojednával ji detailně. Vatikán dosud dával najevo, že znění smlouvy považuje za dojednané a nevidí důvod na něm něco měnit, tudíž by český parlament a prezident měly smlouvu ratifikovat v její současné podobě.

Česko-vatikánskou smlouvu česká vláda a zástupci katolické církve vyjednali už na konci devadesátých let dvacátého století, ovšem dokument v Česku neratifikoval parlament, tudíž nevedl v platnost jako mezinárodní smlouva. Dohoda podle dřívějších informací upravuje vztah mezi českým státem a římskokatolickou a řeckokatolickou církví, neřeší financování církve. Týká se hlavně působení v kultuře, školství, zdravotnictví, sociální ob-

a jeho záky a následovníky se pustili do díla do té doby nevidaného. Přeložili celou bibli do češtiny, a navíc tento překlad, nazvaný podle místa, kde byla vytištěna, Biblí králickou, přeložili přímo z původních starověkých jazyků. Učinili tak v letech 1577-1594 a dali Čechům jako jednomu z prvních evropských národů možnost číst celý text bible ve vlastním jazyku. Položili tak pevný základ nejen pro znalost biblického poselství v celých generacích, ale také pro český jazyk.

Překladatelé Bible králické našli v českém prostředí mnohé následovníky. Patřili mezi ně i jezuité, kteří pořídili v 17. století vlastní překlad tzv. Svatováclavské bible. Tento text žije především v katolické církvi dodnes. Další, modernější překlad přineslo až 20. století v podobě českého ekumenického překladu z let 1961-1979. Cenné bylo i to, že se na tomto překladu podíleli teologové ze všech hlavních u nás působících křesťanských církví.

Zatím posledním překladem je již zmíněná Bible – překlad 21. století. Zajímavé je, že vznikl mimo jakékoliv oficiální církevní struktury. Také z tohoto důvodu se mu nedostalo oficiálního „požehnání“. Mimo okruh Jednoty bratrské to zpočátku neměla jednoduché ani Bible králická a její význam to nijak nesnižuje. Spíše naopak. REFLEX

Titulní strana Bible králické.

European Meat Market

Fresh Prime Meats

Beef, pork, lamb, veal & natural poultry
Home style smoked sausages, salamis and cold cuts

www.europeanmeatmarket.com

U.P.S. Delivery

Jozsef & Annamaria Hirs

Phone 201-251-2800

Fax 201-251-2806

235 Rock Road

Glen Rock, NJ 07452

Krajanská kronika

OSUD
MI
NEPŘÁL

MILENA ŠTRÁFELDOVÁ

Pani Irena Šimonová-Vlachová žije od roku 1968 v Holandsku a do Česka přijíždí jen dvakrát do roka. Ačkoliv letos oslaví osmdesátku, je to stále vitální, hovorná a čilá dáma s plány do budoucna. Těžko uvěřit, že ji komunistický režim v roce 1949 odsoudil na pětadvacet let žaláře. Byla také jednou z mála politických vězeňkyň, které se pokusily o útěk. Z vězení se dostala až po jedenácti letech.

„Já jsem byla přece jenom mladá. Když mne zatkl, tak mi bylo devatenáct.“ vzpomíná na dobu před šedesáti lety pani Irena Šimonová-Vlachová. Narodila se na Moravě a do Prahy přišla v roce 1945. Chtěla tu dokončit střední školu, získat maturitu a pak studovat dějiny umění. Musela se však také učit, pracovala proto jako sekretářka v hotelu Flora. Po večerech studovala na Lidové univerzitě a přitom chodila i na přednášky Růženy Vackové.

„S Růženkou Vackovou jsem se pak taky setkala ve vězení. Ta tenkrát přednášela na Karlově univerzitě dějiny umění a byla velice populární. Jak jsem ji poznala, tak to byla nejen od pohledu, ale i jinak, jako člověk, nesmírně krásná žena.“

Tehdejší přítel Ireny Vlachové byl hned po únoru 1948 varován, že mu hrozí zatčení, a utekl za hranice. Slibil ale, že pro Irenu pošle převaděče, aby se i ona dostala na Západ. To se podařilo zjara r. 1949, převaděč ale dovedl dívku jen do šumavských lesů a tam ji nechal.

„Já jsem tedy šla sama, pouhé. Najednou jsem slyšela hlasy a psy. Pochopitelně se vyprávěly takové zkazky, co ti psi dokážou udělat. Tak jsem se tam schovala do křoví a dodneška se divím, že mne ti psi nevyčechali. Tak tím pádem jsem to přežila. Ale sotva jsem z toho houští vyšla, tak jsem se začala propadat. Přišla jsem do nějakého bahníka. To jsem se dozvěděla až po-

tom, že na Šumavě je spousta míst, kde se člověk opravdu může propadnout do bahna! Ale já jsem se z toho dostala...“

Ale jen nakrátko. Irena v té době byla stále ještě na československém území, nedaleko Nýrska. Rozhodla se proto, že se vrátí vlakem do Prahy a později se o přechod pokusí znovu. Už ve vlaku ji ale zatkl dva estébáci. Ocitla se v klatovském vězení, odkud ji později eskortovali do Prahy. Poprvé si s ní v Bartolomějské ulici nevěděli rady a jako „pouhou“ utečárku ji vrátili zpátky do Klatov. Za tři týdny se už ale situace změnila a při novém výslechu v Praze dostala první facku. Policie už totiž začala věřit, že nešlo jen o pokus o útěk. Irenina přítelkyně, která pracovala v komunistického šéfa Advokátní komory, se totiž už po únoru 1948 dostala k seznamu advokátů. Ti červeně podržení měli být uvězněni. Obě dívky je chtěly varovat.

„My jsme s Libuší psaly po nocích anonymní dopisy těm, co byli červeně podržení, co je čeká. Byly jsme vlastně naivní. To mi došlo až potom. Oni si taky nemohli být jisti, že je to skutečné varování, že to třeba není provokace od StB. Tak to zanesli na StB a oni už začali tušit, že se tam něco děje. A první, co bylo – zatklí Libuši.“

A nastaly výslechy a bití. Irena Šimonová-Vlachová je později zaznamenala v knize Svědectví, ve které Ludmila Votočková zachytíla příbě-

hy tří desítek poúnorových politických vězňů.

„K mému prvnímu výslechu mne vzali na Zelený čtvrtek. Zpět mne přivezli na Bílou sobotu. Moc si z těch Velikonoc nepamatuju. Všechno začalo tím, že jsem dole v hale Pankráců musela projít spalírem zmlácených mužů. V Bartolomějské mne pak posadili za stůl a jeden z vyšších seděl vedle mne a gumíčkou s olověnými kuličkami mne cvrkal do obličeje. Pak mi dali znovu hadr na oči a někdo mne odvedl. Zařvala mne, že se musím svléknout. Když jsem se k tomu neměla, tak ze mne ty šaty strhali a zabalili mě do mokré, páchnoucí deky, hodili mě na dřevěnou lavici a začali mě

Irena Vlachová v roce 1947

mlátit. Omdlela jsem. Několikrát mě polili vodou. Když jsem se trochu probudila, poručili mi kleknout na židli a mlátit mě do chodidel. Potom pustili gramofon a jeden ke mně přišel a začal se mnou tančit. Nemohla jsem na těch rozbolavělých nohou vůbec vstát, a tak jsem několikrát upadla. Oni se smáli, že první mysleli, že jsem lepší tanečnice. Pak zase nic nevím... Tam vládl nějaký Pešek. A já jsem i na toho Peška i na toho vyslyšáčiho potom podala trestní oznámení, hned po sametové revoluci. A ačkoliv oba byli tenkrát ještě na živu, tak se nic nestalo. Prostě nikdo to nezajímalo.“

Za vlastizrady byla odsouzena na

čtvrt století do „pevného žaláře“. Dříve ale, nežli se dostala do ženské věznice v Pardubicích, měla pracovat v cihelně. V té době vážila sotva pětadvacet kilogramů.

„To byla strašně těžká práce. Nakopat tu hlinu, naložit ji na vozík a dovézt ji k takovému výtahu. A to bylo životu nebezpečné. To se muselo vytlačit, skočit na takový řetěz, aby se zakiml, a honem utéct. Jinak by vás to rozdrtilo.“

Tady se ale Irena setkala s další vězenkyní. Aničkou, a obě dívky se pokusily o útěk. V létě 1950 měly namířeno do Berlína, kde právě probíhalo mezinárodní setkání mladých lidí se jim podařilo proklouznout do západní části Berlína. Čekalo je ale několik set kilometrů. Občas je někdo svezl, sly většinou v noci, přespávaly v lese. Na útěku byly celkem jedenáct dní, došly až do Plavna. Stačilo přejít dálnici, za kterou bylo západoněmecké město Hof.

„Ale sotva jsme na tu dálnici vstoupily – to byl moment – tak nás obklopila policie.“

Za pokus o útěk dostala Irena další tři roky. V pardubické věznici pak ale měla příležitost poznat řadu spoluvězeňkyň, se kterými ji dodnes spojuje přátelství. Poslouchala tu i tajně přednášky profesorky Růženy Vackové.

„My jsme ji všechny milovaly. To byla hrdinka. Ta nám tolik dala! Ona samozřejmě hodně riskovala. Musely jsme hledat ty momenty, a i když jsme s Růženkou chtěly mít někde sezení, aby nám mohla něco před-

nášet, tak se našlo dost lidí, kteří to hlásili.“

Z vězení byla Irena Šimonová Vlachová propuštěna na tzv. velkou amnestii v roce 1960. Dlouho však mohla pracovat jen manuálně. Štěstí dohlížela na to, aby dostávala jen nejpodradnější práci. Policie se ji přitom snažila získat, aby se spojila se svým dávným přítelem, který celá léta pracoval ve Svobodné Evropě. Jakoukoli spolupráci ale odmítla.

Koncem 60. let se politické poměry trochu uvolnily a bývalá vězenkyně tak v roce 1968 v Karlových Varech založila pobočku Klubu angažovaných nestraníků, byla i členkou K 231. Její manžel, houslista a koncertní mistr Josef Šimon, vyhrál v roce 1968 konkurz do holandského orchestru. Odjel tam právě v roce 1968...
RADIO PRAHA

Kompenzace lidem, kteří
přišli za totality o práci

Lidé, kteří z politických důvodů přišli o práci v době komunismu, by se mohli dočkat odškodnění. Sněmovna ČR v prvním čtení podpořila poslanecký návrh zákona, podle něhož by tyto poškození mohli mít nárok až na 2500 korun měsíčně.

O příspěvek k důchodu by si mohl požádat člověk, který přišel o práci v době od 25. února 1948 do 1. ledna 1990 z důvodu politické perzekuce. Podmínkou je ověření opisem osvědčení o mimosoudních rehabilitacích. Na příspěvek budou mít nárok také vdovy po lidech postoupených minulým režimem.

Z ekonomického světa

Průmyslová výroba v ČR letos v červenci meziročně klesla o 18,2% po červnovém poklesu o 11,8%. Červenový propad zároveň kopíruje nepříznivý výsledek průmyslu v Německu, kde se výroba v meziměsíčním srovnání překvapivě snížila. Podle analytika Raiffeisenbank tuzemský průmysl díky vysokému podílu výroby automobilů a příbuzných komponentů významně těžil ze šrotového v okolí zemích.

Schodek agrárního zahraničního obchodu za prvních sedm měsíců roku se v ČR prohloubil o více než 3,5 miliardy na 17,23 miliardy korun. Za celý loňský rok byl agrární zahraniční obchod ve schodku přes 23 miliard korun, což byl nejlepší výsledek za sedm let. Celkem se ze země vyvezlo zemědělských produktů, potravin, nápojů či tabákových výrobků za 60,28 miliardy korun, což bylo přibližně o 652 milionů méně než před rokem. Dovezeno bylo zboží za 77,52 miliardy, zhruba o 2,7 miliardy více než loni.

Celkové maloobchodní tržby v červenci meziročně klesly o 4,9%, stejně jako v předchozím měsíci. Tržby v maloobchodě klesly již padesáté za sebou. Největší podíl na meziročním poklesu měl opět prodej motorových vozidel a nepotravinářského zboží. Tržby včet-

ně maloobchodního prodeje pohonných hmot, avšak bez prodeje aut a jejich oprav, byly v červenci nižší o desetinu procenta. Tržby za prodej a opravy motorových vozidel se meziročně bez očištění snížily o 15,4 procenta.

České dráhy přestanou v prosinci po třech letech posílat pendolino do Bratislavy. Omezení bude i na lince do Vídně, kde se sníží frekvence ze dvou párů denně na jeden. Uvolnění soupravy dráhy nasadí na linku Praha-Ostava. Za zmínou stojí požadavky rakouských železnic.

Ze sklárny Kavalier Sázava odejde do dvou měsíců čtvrtina z tisícovek zaměstnanců. Podnik, který jako jediný ze zkrachovalé skupiny Bohemia Crystalex Trading (BCT) nepřerušil výrobu, čeká ale i rozšíření výrobního sortimentu. Problém největšího zaměstnavatele regionu zatím život ve městě s necelými 4000 obyvateli nepoznamenaly. Novým majitelem Skláren Kavalier se stala společnost Ojgar ovládaná průmyslovým holdingem Otakara Motky. Razantní zásah do výrobního programu, který tvoří technické, takzvané domácké sklo a trubky, nepředpokládá.

Společnost Ahold, která má v Česku 226 supermarketů a 56 hyper-

marketů Albert, na podzim zmenší plochu 11 největších hypermarketů až o polovinu. Zatímco nyní se jejich plocha pohybuje od 8000 do 10,000 metrů čtverečních, tak od listopadu by i největší hypermarkety Albert měly zabírat nejvýše 5000 metrů čtverečních.

Výnosy pražských hotelů na jeden připravený pokoj jsou letos v září kvůli krizi o 45% nižší než loni ve stejném období. Za nižšími tržbami je odliv hostů ze zahraničí a pokles cen. Někteří hoteliéři hovoří o nejhorší sezoně za posledních 20 let. Za uplynulé pololetí přijelo do ČR 2,7 milionu turistů ze zahraničí, což je meziročně o 12% méně, v Praze úbytek činí 11%.

Konsorcium firem Unimex-Travel Service nabídlo českému státu za zhruba 92% akcií Českých aerolinií miliardu korun. Vláda by měla rozhodnout do dvou až tří týdnů, zda nabídku přijme. Unimex si ale klade jednu podmínku, nabídka platí pouze pro případ, že v okamžiku převzetí akcí bude hodnota vlastního jmění ČSA alespoň nulová. Ažak výše vlastního kapitálu ČSA klesla na konci letošního června do minsu v řádech stovek milionů korun. Konsorcium je jediným zájemcem, který v privatizaci Českých aerolinií zbyl.

DVORAK AMERICAN HERITAGE ASSOCIATION

ANNOUNCING DAHA'S FALL 2009 EVENTS

Bohuslav Martinu Remembered

Friday, October 23rd at 7:30 PM.

DAHA, in cooperation with students from the Mannes School of Music, will commemorate the 50th anniversary of Czech composer Bohuslav Martinu's death. The program of chamber compositions will be introduced by Ales Brezina, Director of the Martinu Institute in Prague and a noted film composer.

Holiday Festivities

Friday, December 18th at 7:30 PM.

Join us for a holiday caroling party and viewing of the Dvorak Room. See the newly restored plaster statue of Dvorak by sculptor Ivan Mestrovic, donated to DAHA by the Manhattan School of Music, and an accompanying exhibit curated by design historian Majda Kallab Whitaker. All are invited to join in singing traditional Czech Christmas carols with Laura Goldberg on the violin and Michael Beckerman at the piano!

All events take place at the newly-restored Bohemian National Hall.
321 East 73rd Street, New York City.

Reserve tickets at events@dvoraknyc.org
For each event, pay at door \$20 general admission
\$10 students, seniors and Czech Center Club members.

Až naplno vybuchne lisabonská bomba

JIŘÍ PEHE

V říjnu vybuchne v české kotlíně politická meganalož, pokud Irové schválí v druhém referendu Lisabonskou smlouvu a polský prezident Kaczyński ji vzápětí, jak slíbil, podepíše. Česká republika tak zůstane poslední zemí Unie, v níž nebude proces ratifikace dokončen.

K menšímu výbuchu, který předznamenává věci příští, došlo již 29. září, když expremiér a šéf občanských demokratů Mirek Topolánek prohlásil po setkání s šéfem Evropské komise José Barrosem, že Česku kvůli průtahům s LS hrozí ztrata eurokomisaře, a spojil s dokončením ratifikace svoji politickou budoucnost. Jakkoliv to může být jen další krok v Topolánkově možná již naplánovaném odchodu z politiky, není mu proč nevěřit. Že nechce není odpovědnost za izolaci, do které se řítíme.

EU se na Čechy zlobí právem. Prezident Václav Klaus už několik měsíců odmítá ratifikovat dokument, který mu ústavními většinami doporučily k ratifikaci obě komory českého parlamentu. Zablokování LS prezidentem deseti miliony země poté, co bude dokument schválen v šestadvaceti zemích, čítajících dohromady téměř půlmiliardy obyvatel, nemůže zůstat bez odezvy. Tlak, aby Česko v takovém případě nemělo eurokomisaře, bude ještě tou nejméně nepřijemnou sankcí.

Českému politiku je ovšem neúnosné nejen z pohledu EU, ale i z hlediska české ústavnosti.

Prezident, jenž neustále mluví o suverenitě, nejenže veřejnosti tajil, že se na něj v létě obrátil s prosbou o zdržování ratifikace předák britských konzervativců David Cameron, ale oficiálně zdůvodňuje své olálení i čekáním na rozhodnutí v jiné zemi (Irsku). Též chce pryč počkat, až Ústavní soud rozhodne o žádosti skupinky senátorů za ODS, zda je Lisabon v souladu s ústavou.

Senátoři o svém záměru ovšem celé měsíce jen mluvili, přičemž nebylo jasné, zda žádost o přezkum vůbec dokáže řádně zformulovat poté, co ÚS už vloni rozhodl poměrem 15:0, že relevantní části LS neodporují ústavě.

Topolánek se na poslední chvíli pokusil rebely v ODS od jejich úmyslu odradit, ale ti ho nevyšly. Žádost podali jen několik hodin po jeho apelu. Jeli-kož máme co do činění s cílenou obstrukcí, která si bere celou EU jako rukojmí, parlament by měl jednat.

Tim nejmenším by mělo být přijetí usnesení vyzývajícího prezidenta ke slibu, že smlouvu okamžitě ratifikuje, pokud ÚS opět neshledá rozpory mezi LS a ústavou. Pokud odmítne, měl by být vyzván, aby zvažil svoji abdikaci, zůstane-li samojediný v rozporu s vůlí zbytku Unie i českého parlamentu. Naneštěstí Klaus není Václav Havel, který v roce 1992 abdikoval na funkci československého prezidenta, neboť nechce nést odpovědnost za rozpad federace, jemuž nedokázal zabránit.

Pokud si parlament nebude schopen vynutit ratifikaci (v nej-
krajnějším případě třeba i s pomo-

ci ústavního řízení o velezradě, jak už navrhli někteří zákonodárci), měli bychom začít vážně zvažovat vystoupení z EU. Země, jež nedokáže respektovat konsensus a pravidla téměř půlmiliardového demokratického společenství, nemá v takovém společenství co dělat. Se všemi důsledky, které to pro ni může mít.

Právo, 30.9.2009

Další úvahy, eseje a polemiky politologa Dr. Jiřího Pehe naleznete na www.pehe.cz

Irové řekli „ano“ pro LS

Dokončení ze strany 1

senátorů lisabonská smlouva opět čeká na posouzení Ústavním soudem a do jeho rozhodnutí nesmí ratifikační proces pokračovat. Klaus by podle předsedy lidovců měl vyzvat autory podání, aby ho stáhli. „Všechny relevantní otázky soud zodpověděl už loni, nyní je to jen kverulanství,“ míní Svoboda. Nej-jednodušším řešením by bylo stáhnutí podání podle místopředsedy ČSSD Lubomíra Zaořálka. „Obávám se ale, že to tak nebude. Bude na Ústavním soudu, aby věc posoudil co nejdříve,“ řekl.

Návrh, aby stížnost stáhli, senátoři odmítali. Jejich zástupce Jiří Oberfalzer (ODS) řekl, že podání ani po irském „ano“ lisabonské smlouvy neshledá. „Nepodáváli jsme ho kvůli Irsku, ale Česku,“ uvedl. V návrhu senátorů požadují nejen posouzení souladu lisabonské smlouvy s českým ústavním pořádkem, ale také stejné posouzení maastrichtské smlouvy a římských smluv. Tyto dokumenty tvoří základní právní pilíře evropského společenství. Senátorům se na smlouvě nelíbí přenos dalších pravomocí státu na EU. Žádost o přezkoumání se vztahuje k celé smlouvě, protože už loni ÚS provaloval na popud Senátu její nekontroverznější pasáže. Rozpor s českým ústavním pořádkem neshledal. Soud by měl nyní podle Oberfalzera jasně říci, zda by EU byla po přijetí smlouvy stále ještě mezinárodní organizací, nebo jakýmsi superstátem.

Poděpsání smlouvy v Irsku obrátí pozornost na Klaus, řekl Brá-
dy. šéf londýnského Střediska pro evropskou reformu. „A bude to bolestivé v tom smyslu, že to ukáže světu chaotický stav české politiky, konkrétně, že mezi prezidentem a exekutivou je rozpor ve vedení zahraniční politiky.“

Vo Venezuele zastrelili slovenského podnikateľa

V nesprávný čas na nesprávnom mieste, aj tak sa dá opísať osud mladého Slováka, ktorého zabili na ostrove Margarita vo Venezuele. Zastrelili ho s ďalšími tromi osobami pri atentáte na vojenského sudcu. Informovala o tom televízia Markiza.

Podľa televízie Slováka pochádzal z bratislavskej mestskej časti Devínska Nová Ves a do Venezuely prišiel pred siedmimi rokmi preto, aby sa vyhol trestu na Slovensku. Pred siedmimi rokmi sa zaplietol do bitky v Mlynskej doline a za ublíženie na zdraví bol odsúdený na dva roky. Na výkon trestu nenastúpil, ale utiekol do Venezuely. S ďalšími kamarátmi si chcel otvoriť vo Venezuele reštauráciu. Získal aj venezuelské štátne občianstvo. Informácie o jeho smrti potvrdilo Ministerstvo zahraničných vecí SR. (smie)

Predpláťte si Americké listy

Z policajného zápisníka

Zadržali medzinárodného hľadaného Čecha

Polícia zadržala v okrese Bylča českého občana, na ktorého súd v Ostrave vydal za útok na verejného činiteľa, ublíženie na zdraví a vydieranie európsky zatýkací rozkaz. Muž z Ostravy v Česku údajne zaútočil na policajtov. Pri Bytči sa ukrýval na chate. Počas jej prehliadky policajti našli dlhú guľovú zbraň so 40 nábojmi a zásobníkom. Čecha preto obvinili aj z nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami, za čo by mu súd mohol vymerať až osem rokov väzenia. (čtk)

Našli zastreleného Čecha

Telo zastreleného muža našli hubári na Záhorí. Podľa polície ide o 44-ročného Čecha s trvalým pobytom v Španielsku. Policajný hovorca Ľuboš Homola informoval, že prípad vyšetrujú ako vraždu. Tá sa podľa neho mohla stať krátko pred nájdením tela. Zavraždeného Petra Husarika našli v chatovej oblasti Tomky pri obci Lakšárska Nová Ves. (čtk)

Pracovníci okradli firmu o tovar za 160 000 eur

Polícia obvinila štvoricu skladníkov a vodičov, ktorí podľa nej okradli firmu na výrobu športových potrieb o tovar v hodnote takmer 160 000 eur (4,8 milióna korún). Zloději, dvaja skladníci a dvaja vodiči, využili stáhanie skladu do nových priestorov a vybraný značkový tovar nakladali do rôznych nákladných áut. Časť tovaru tak už do nového skladu nepreviezli. Mužom hrozí väzenie desať až 15 rokov. (Pravda)

V lebke z Peru našli dva kilogramy kokainu

Polícia zadržala začiatkom augusta poštovú zásielku z Peru, v ktorej sa nachádzali takmer dva kilogramy kokainu v hodnote 470 000 eur (14,16 milióna Sk). Droga bola ukrytá v živicovej lebke. Vyšetrovatel obvinil adresáta zásielky, 42-ročného muža zo Staréj Turej, z drogového trestnej činnosti. Mužovi, ktorý je vo väzbe, hrozí až doživotie. Experti vybrali kokain z lebky týždeň. Lebku museli schladit' na minus 170 stupňov, rozdrviť ju na jemný prach a potom ďalej extrahovať čistý kokain. Z kokainu by sa dalo podľa polície vyrobiť minimálne 23 000 dávok drogy. (čtk)

Polícia obvinila deväť úžerníkov z osady na Spiši

Polícia obvinila deväť úžerníkov z osady Vilčúria v Spišskej Novej Vsi. Všetci pochádzajú z jednej rodiny a podľa polície spôsobili škodu za 11 442 eur (vyšie 340 000 korún). V osade urobili policajti raziu a domovú prehliadku, zadržali pri nej troch ľudí, ostatných vyšetrujú na slobode. V prípade dokázania viny im hrozí väzenie päť až 12 rokov. Úžernícka rodina sa nezákonne obohacovala od začiatku roku 2006. Úžerníci najčastejšie požíčujú iným obyvateľom rímskych osád peniaze, prípadne im predávajú potraviny či iný tovar. K požíčanej sume však pripočítavajú neprimerane vysoké úroky. (Pravda)

Zadržali 8 kilogramov heroínu

Osem kilogramov dômyselne ukrytého heroínu v hodnote minimálne 1,35 milióna eur zadržala Národná protidrogová jednotka na jednej z petržalských čerpačiek. Pri akcii zadržali štyri osoby. Skupinu Slovákov, ktorí dovážali heroín zo zahraničia, sledovali vyše troch mesiacov. Zo zadržaného množstva by sa dalo vyrobiť minimálne 135 tisíc dávok. Drogy našli v priestore v strešnom čalúnení osobného auta až za pomoci špeciálneho prístroja určeného na vyhľadávanie ukrytých vo vozidlách. Okrem toho zaistili krátku zbraň s tlmivcou, strelivo, digitálnu váhu, falošný cestovný pas a bicykly kryštálický prások. Obvinení je zatiaľ 42-ročný kuriér, sťahajú sa vo väzbe. (Pravda)

Velebil Hitlera, obvinili ho

Z podpory a propagácie fašizmu obvinili policajti 56-ročného Petra z Krompach. Na Rázusovej ulici v Krompachoch verejne vulgárne nadával prítomným osobám, narážal na ich vzhľad a pôvod a vyhrožoval sa im. Asi sedemkrát za sebou začal hovoriť slovanmi Heil Hitler a Smrt' cigánom. Následne sa 23-ročnému mužovi z Krompach vyhrážal, že pokiaľ sa neodstiahne z domu, tak celú rodinu pozabije a postrieľa ako psov. Obvinení sa takto správal už dlhší čas, aj v minulosti už po mužovi bezdôvodne strieľal z nezistennej strelnéj zbrane a vyhrožoval sa mu zabitím sekerou. Pri incidente nebol nikto zranený. Obvineného stiahajú na slobodu a hrozí mu až trojnásobné väzenie. (Pravda)

Ze soudní síně

Pozor na pražské bankomaty

Pravděpodobně zahraniční gang montuje na bankomaty v Praze nový typ zařízení, které kopíruje platební karty a zároveň PIN. Podle kriminalisty Michala Hlnáta už zloději s pomocí zařízení zkopírovali nejméně desítky platebních karet a vybrali peníze klientům po celém světě. „Prozatím si vybírali výhradně bankomaty umístěné přímo u bank – ať už uvnitř, nebo venku – ty jsou totiž důvěryhodnější, protože jsou většinou sledovány kamerou,“ řekl Hlnát. Pachatelům však nevadí, že jsou filmováni, protože se pro čtečku nemusi vrátit, neboť dala jim jsou posílána online.

Policisté srazili chodce

Policejní automobil srazil při pronásledování ujetého vozů v Krnově na Bruntálsku na přechodu dva chodce, jeden na místě zemřel, další utrpěl vážná zranění. Policisté se zapnutým majákem a sirenou pronásledovali vůz BMW rychlostí, kdy se již nemohli nebezpečně vyhnout. V posledních pěti letech při nehodách policisté usmrtili nejméně pět lidí.

Přestřelka ve Zlíně

V Batoově krajské nemocnici ve Zlíně zemřel jeden z mužů, kteri byli postřeleni bývalým zaměstnancem narky Graspo. Druhý z postřelených, spolunajatel společnosti, je stále ve vážném stavu. V tiskárně strílel pětadvacetiletý muž, který byl podle firmy propuštěn z důvodu opakovaného hrubého porušování pracovního kázně. Z legálně držené zbraně zasáhl nejprve spolunajatele společnosti a poté

dalšího člena vedení. Následně se střelil sám, zranění po několika hodinách podlehl.

Šest let pro Minaříka

Olomoucký vrchní soud v odvolacím řízení zpřisnil trest bývalému agentovi komunistické Státní bezpečnosti (StB) Pavlu Minaříkovi za podvod na šest let vězení. Brněnský krajský soud mu v březnu uložil trest 4,5 roku. Dnešní rozsudek je pravomocný, bývalý agent musí nastoupit do výkonu trestu, napsal server Aktuálně.cz. Podle obžaloby vyvezl Minařík na Ukrajinu bezcenná optická vlákna, která předtím pojistil na desítky milionů. Za hranicemi nechali jeho lidé náklad shořet a vše nastrojili jako autohavárii.

Kauza Čunek

Při vyšetřování údajné korupce někdejšího předsedy KDU-ČSL a bývalého vicepremiéra Jiřího Čunka byl porušen zákon. V době, kdy bylo s Čunkem zahájeno trestní řízení, scházel řádný dozorový státní zástupce. Rozhodl o tom Nejvyšší soud (NS). Rozsudek má jen akademický význam, na samotnou kauzu vliv nemá. Čunkovo stíhání bylo již zastaveno a případ uzavřen. S žádostí o přezkoumání okolností trestního řízení se na soud obrátila ministryně spravedlnosti Daniela Kovářová. Ve své stížnosti, adresované soudu, uvedla, že zákon mohl být porušen ve prospěch i v neprospěch Čunka. NS ji dal za pravdu. Projednaná stížnost se týkala také šéfa vsetínského úřadu II&B Real Petra Horthy, jenž měl údajně Čunkovi dát půl milionu korun za pomoc při privatizaci bytů ve Vsetíně.

ČESKÉ A SLOVENSKÉ VIDEO KAZETY — BEST QUALITY — V BARVĚ

Nabízíme 30 různých VHS video kazet, cena \$20 za kus
DOBŘÍ VOJÁK ŠVEJK - APON 5551/55518 - hraje R. Hrušínský, 2 VHS

OPERY NA VHS KAZETÁCH

B. Smetana: Prodaná nevěsta o 3 dějstvích \$25
A. Dvořák: Rusalka o 3 dějstvích \$25

České a Slovenské audio kazety. Cena \$5 za kus

Nové kopmakt disky:

Nejpopulárnější písně - Budvarka APON-2524

Polky Valčíky APON-2547

Moravanka APON-2515

Cena \$12.99 za kus.

Polky, valčíky, lidovky,

populární písně,

čardáše, národní písně a tance.

Pište nebo volejte pro katalog.

Provádíme převody z evropského

na americký video systém a naopak

60 až 90 min. \$25 kazeta - \$5 poštovné

APON MUSIC AND VIDEO, INC.

P. O. Box 3082, LIC, NY 11103, USA

Tel. (718) 721-5599

Sloužíme krajanům přes 40 let — www.aponrecords.com

Cesty světem

Na dva dny v Pártyslavě

Nevíte, kde Pártyslava leží? Přece na skok od Česka. Pártyslava je totiž přezdívka, kterou si vysloužilo slovenské hlavní město.

On totiž průměrný věk Bratislavanů je 35 let. Ve městě žije 425 tisíc obyvatel a 70 tisíc z nich jsou studenti, takže tohle město miluje večírky, oslavy a pařby. Najdete tady taky spoustu krámků s oblečením pro mladé a všude potkáte mladé rozesmáté tváře.

Škoda jen, že další přezdívka, kterou Bratislava měla před pár lety, už neplatí – říkalo se jí prý v rakouských sousedů Grátislava. Ekonomika ovšem udělala kolotoč, a Slovákům se dnes vyplácí jet na velký nákup do Rakouska. Ale nebojte se, váš výlet se neprodáží. Jen se musíte vybavit eury.

Pro ilustraci – třeba v aquaparku Galandia v Galantě, kam se Bratislavčané jezdí koupat a projet na toboganech, zaplatíte za kávu 1 euro, vstupné je 5 euro za 3 hodiny pro dospělého.

A když už jsme na chvíli utekli z Bratislavy ven, ještě tady zůstaňme. Určitě aspoň na odpoledne se vyplácí projet region kolem Svatého Juru, zvláště pokud jste milní.

Vino a husacinka

Ocitli jste se totiž na Malokarpatské vinné cestě, která vede 55 kilometrů přes 15 tisíc hektarů vinic. Zvláště doporučeníhodné jsou prý odrůdy Rulanské šedé, Muškát a Chardonnay a také Frankovka. Právě ta získala výhodu od Marie Terezie, protože za ni vinaři nemuseli platit cla. Ona byla totiž císarvna nějaká churavá a farář z Rače

ji poslal soudek frankovky a pak se mocnářka zázračně uzdravila. Říká se, že právě tahle odrůda také podporuje plodnost. U císarvny, která měla šestnáct dětí, to evidentně fungovalo.

Když budete pít, nezapomeňte si přilíknout. „Chuťové pohárky se cinknutím připraví,“ vysvětluje vinařka Renka při ochutnávce v paláci kaštili ve Svatém Juru. Jmenem prý dal městu rytíř Jiří, který zabíjel místního draka. Ten pochopitelně žádal k obědu panny, a Jiří s tím skoncoval. Ulehčil si to tím, že dal do kašny, kam chodil drak pít, místo vody nalít víno. Drak se zřískal a bylo s ním hned lepší pořízení.

Dejte si taky pozor, až budete ochutnávat. A určité si objednejte husacinku, tedy pečenou husičku se zelím a lokšemi – plackami z bramborového těsta. Zdejší kraj je jimi proslulý, zvláště obec Slovenský Grob. Na podzim se tu sní patnáct tisíc hus a půl milionu lokší.

Co stojí za vidění

Ale zpátky do města. Co byste měli vidět? Tak asi hrad, ačkoli se zrovna opravuje. Ale protože byla Bratislava po staletí hlavním městem Uherska, je to na místě. Od roku 1563 do 1830 tu bylo korunovaných 11 králů a 8 královských manželek.

Centrem je ale spíš Staré město. Nejvýstavnějším chrámem je korunní Dom sv. Martina, hlavní

náměstí se jmenuje Jasně – hlavní. Laká k posezení u fontány nebo pod slunečníkem v kavárně.

Než si sednete, prohlédněte si Starou radnici. Kdybyste toužili vidět, kde sídlí slovenský prezident, dojdete na Hodžovo náměstí, kde nepřehlédnete palác Antona Graslakoviche. A chcete-li něco mimořádného, dojdete k památníku slavného rabína Chatama Sófera (1762 až 1869) před vyústěním tunelu na nábreží. Tam přicházejí tisíce lidí z celého světa a přinášejí kamínky a na čívro složený papírek s prosbou. A kdybyste už vážně nevěděli co, můžete si zajet katanarancem do Vídně – jezdí tam Twin City Liner pětkrát denně a cesta po vodě trvá hodinu.

A jaký suvenýr z Bratislavy? Přivést si můžete víno nebo keramiku, specifickou modranskou majoliku.

Den odchodu sovětských vojsk z ČR bude významným dnem

Titčatý červen by se mohl stát Dnem odchodu okupačních armád z území někdejšího Československa, tedy významným dnem. Připomínal by okamžiky před 18 lety, kdy opustil republiku poslední sovětský voják. Uzákonit to navrhl Strana zelených, sněmovna její návrh v prvním čtení podpořila. Před dalším schvalováním novelu zákona o státních svátcích projedná sněmovní kulturní výbor.

Poslanec a bývalý předseda Strany zelených Martin Bursík při obhajobě novely uvedl, že 30. červen 1991 má v sobě významnou symboliku, neboť odchodem sovětských vojsk „se nezávislost Československa stala opět realitou a přestali jsme být jedním ze satelitních států sovětského impéria“. Podotkl, že významný den zůstane pracovním, takže dopad novely na státní rozpočet bude nulový. Pokud parlament novelu schválí, počet významných českých dnů se tím zvýší na devět.

Ze zápisníku

✓ NAŠEL SE HEYDRICHŮV MERCEDES

Hradecký podnikatel našel ve stodole nedaleko Hradce Králové mercedes, v němž v roce 1942 s největší pravděpodobností seděl zastupující říšský protektor Reinhard Heydrich, když na něj spáchali českoslovenští parašutisté atentát. „Opravené sedačky dříve ještě k expertize kriminalistickému ústavu. Pokud se potvrdí, že třeba koňské žíně jsou místy spečené střepinami bomby, pak už nelze pochybovat, že jde o Heydrichovo auto,“ řekl ředitel Vojenského historického ústavu Aleš Knižek. Hradecký podnikatel Mercedes 320B začal opravovat. Postupně nacházel stále více stop, které dokazují, že nevyšel jen tak „obyčejný“ historický automobil, ale ten, v němž byl smrtelně zraněn Heydrich. „Zprvu jsem desetiletí starým opravám nevěnoval pozornost. Pak mne zaujalo, že se soustřeďuji k pravému zadnímu kolu,“ řekl muž. Mercedes pak prozkoumali i historici a podle nich je téměř jisté, že jde o auto, v němž seděl Heydrich.

✓ NOVÁ BRÁNA DO VESMÍRU

Na 200 lidí přišlo do planetária v pražské Stromovce vyzkoušet nový digitální systém, skutečnou bránu do vesmíru. Kamery řízené dvanácti výkonnými počítači mohou na kopuli největšího sálu o průměru 23 metrů proniknout pohled z kteréhokoli známého místa ve vesmíru na jakékoliv vesmírné objekty a to v kterémkoli čase. Při cestách vesmírnými dálkami podní sálem výkřiky nadšení. Dopolodní představení bylo určeno především pro děti. Ty ale mají o počítačích mnohdy větší znalosti než dospělí, řekl inženýr Jan Šifner, který návštěvníky novým systémem provází. „Překvapivé bylo, že i malé špunty zajímalo, jak to počítá a jak to ty hvězdy zobrazuje,“ uvedl. Návštěvníci se zajímali i o to, kolik nový systém stal peněz. Neměli připomínky k ceně 24,5 milionu korun. Někteří říkali, že magistrát dal peníze konečně na něco rozumného.

✓ V LIBERCI CHTĚJÍ ZACHRÁNIT PRVNÍ TRAMVAJ

Vrak tramvaje, která pamatuje spuštění první elektrické dráhy v roce 1897 v Liberci, se dal po dlouhé době znovu do pohybu. Vůz, vyrobený za Rakouska-Uherska ve Štýrském Hradci, se ale neobjevil na kolejích. Hlemydím tenpeni se šinul po pražských k brance u domu v liberecké čtvrti Růžodol. S pomocí zvedáků ho přesunovala parta z Boveraclubu, který opravuje historické tramvaje. Torzo tramvaje poputuje do dílen, kde z něj udělají pravděpodobně repliku původního vozu z roku 1897. Vůz původně jezdil jako elektrický, později jako vlečný. Vešlo se do něj 16 sedících pasážerů a patřily k němu dvě plošiny pro šest a sedm stojících. Na torzu tramvaje už plošiny chybí.

✓ PRVNÍ JIHOČESKÉ HODY – JIHODY

Na výlovy rybníků a rybí speciality, zvěřinové hody a posvícenské veselice zvou Jihočeši od svátku svatého Václava až do konce listopadu. Jihočeské hody, neboli Jihody, se letos konají poprvé a mají se stát tradicí. Společná propagace místních podzimních slavností, spojených s dohřím jídlem a pitím, by v kraji mohla přispět k prodloužení turistické sezony. Hody se budou konat na mnoha místech. Zúčastní se jich asi čtyři desítky podnikatelů, včetně restaurátů, obce a regiony. V hodovém kalendáři lze najít tradiční oblíbené oslavy, ale chystají se také novinky – například velká Kapr sushi party na česko-budějovickém náměstí. V prvních říjnových dnech mohou lidé navštívit například chebičské Slavnosti plodů, kde se soutěží o letošní nejlepší jablko, ovocný destilát a ovocnou dobrotu. V Českých Budějovicích mohou později ochutnat speciality z čerstvých ryb při akci Výlov v Masných krámech. Do další z česko-budějovických restaurací mohou zajít třeba na kulajdu a na škabanky. Součástí Jihočeských hodů bude Gastrofest v Českých Budějovicích, ale také biolohe, svatomartinská posvícení a týden rybních specialit v Hluboké nad Vltavou. Před adventem budou slavnosti ukončeny svatoprokopským posvícením. Podrobný program bude uveden na www.jiznicechy.cz/jihody.

✓ PAPEŽSKÁ KOTVA NADĚJE

Dvanáctimetrová papežská kotva, která jako křesťanský symbol naděje vevodila areálu v Brně, v němž Benedikt XVI. sloužil mši pro 120.000 věřících, zdobí přístaviště u Brněnské přehrady. Kotva se stala symbolem bohoslužby a nyní je velkou atrakcí tohoto rekreačního areálu.

✓ KUČAŘI OSLAVILI SVŮJ SVÁTEK

Šéfkuchaři z celé České republiky vařili pro všechny labužníky, milné jazyčky a hladové pocestné na pražském Staroměstském náměstí. Přípravou specialit v centru města oslavili Mezinárodní den kuchařů. Letošní léta Mezinárodního dne kuchařů byla Tradiční česká kuchyně v 21. století. Asociace kuchařů a cukrářů také vyhlásila nový ročník soutěže Kuchař roku.

✓ ČESKO JE RÁJEM ROZHLEDEN

Říká se, že když se lidem v Česku daří, staví rozhledny. Po letech stagnace se rozhledny v poslední době opět vrátily na výsluní, řada z nich se dočkala rekonstrukce a především vznikly desítky nových vyhlídkových staveb. Podle znalce a autora řady knih o rozhlednách Jana Nouzy jsou české rozhledny „jak v evropském, tak i ve světovém kontextu raritou“. V současnosti řada rozhleden slaví století existence. Jednou z nich je i dlouho „zapomenutá“ rozhledna na Zelené hoře u Chebu, známá též jako Bismarckova věž, která století oslavila letos 3. října. Nejvíce vyhlídkových staveb bylo vybudováno na přelomu 19. a 20. století v souvislosti s průmyslovým rozvojem a především nebyvalým rozmachem spolkové činnosti. V budování rozhleden se činily hlavně horské spolky, do dnes je tak „rájem“ rozhleden horský pás od Jizerských hor přes Děčínsko po Krušné hory a západočeské lázně.

**DARUJTE AMERICKÉ LISTY,
VHODNÝ DÁREK PRO KAŽDOU PŘÍLEŽITOST!**
Objednávací kupon je na páté straně vpravo dole.

Slovenské hlavní město, které si vysloužilo přezdívku Pártyslava.

Vaříme pro Vás

RYBA NA PLACKÁCH

1/2 kg mořské ryby (nejlépe losos nebo filé z jiné ryby), 8 středně velkých syrových brambor, sůl, pepř, citronová šťáva, olej, směr koření (např. tymián, bazalka, oregano), trochu hladké mouky na obalení ryby.

Rybu nakrájíme na špalíčky, osolíme, opepříme, pokapeme citronem a necháme chvíli odležet. Brambory oloupeme a na hrubém struhadle nastrouháme na nudličky. Vodu, kterou brambory pustily, vymačkáme. Na rozpálený olej v pánvičce klademe lžící nastrouhané brambory a tvoříme tenké placičky. Smažíme je z obou stran dozlatova. Při smažení brambory pustí škrob, takže se placičky nerozpadnou. Hotové placičky osolíme a posypeme špetkou koření. Než placičky dosmažíme, rozehřejeme v pánvi olej, rybu poprášíme moukou a zvolna smažíme po obou stranách dozla-

tova. Na talířích pak rybu s placičkami obložíme čerstvou zeleninou a ozdobíme petrželkou.

oprávněný distributor českých filmů a TV seriálů nabízí pokračování oblíbeného programu s populárním Miroslavem Donutem v hlavní roli na jednotlivých DVD

3+1 S M. DONUTEM -
OTCOVÉ A SYNOVÉ

Komedialní triptych s premií na téma Otcové a synové. Miroslav Donut se v nich objeví jednou jako rozířný profesor Horn, potom jako nesnesitelný podnikatel Bauer a nakonec jako trestající otec i trestaný syn v jedné osobě Mendel.

V režii F. Filipa dále hrají L. Kostelka, T. Medvecká, L. Vychodilová, M. Maděřík, E. Holubová, V. Postránecký, J. Molavcová, L. Vondráčková, M. Šplechtová a další.

3+1 S M. DONUTEM -
OTCOVÉ A DCERY

Tři komedie s premií na téma Otcové a dcery. V úsměvných moralitách režiséra Zdeňka Švarce zosobňuje Miroslav Donut různé typy současných mužů zapletených do pracovních i generačních konfliktů.

Vyžádejte si bližší informace.
Podporuje legální obchod!

VIDEO EL CANADA, LTD

583 William St., London, ONT., Canada N6A 3E8

Tel: (519) 434-9939

E-mail: video.el@videocanada.com

www.videocanada.com

Malý oznamovateľ

➤ **Prodám** blízko priehrady Svätá Mara v Liptove na Slovensku les a pole. Zn: 4130/13-19/09.

➤ **Prodám** za výbornou cenu prosperujúci autodilno na nemecká vozidla, 19 let v provozu v San Diego, California. Zdravotní důvody, odchod do penze. E-mail: Sotka1@msn.com, nebo volejte: (760) 630-0420 day, (760) 731-7454. Zn: 4062/19/09.

➤ **Family Adult Home/Nursing Home for Czechs and Slovaks in Seattle-Kenmore, WA.** Tiché lesní, parkové prostředí nad Lake Washington. Decentní péče, zdravá strava, piano, sauna, masáže, wireless internet, cable TV. Companion available. Czech and Slovak speaking. Contact (206) 227-1506. e-mail: xjob@aol.com Zn: 4116/9-19/09.

➤ **Kind, warm hearted and gentle** Czech speaking person needed to care for elderly Czech lady - flexible

times. Please reply to: Milan A. SeGall, DDS, 11 Fifth Ave., NY 10003, Tel: 212-979-0020, e-mail: MilanSeGallDDS@msn.com. Zn: 4095/19/09.

➤ **Čechoameričanka**, zdravotní sestra v důchodu, nabízí péči o starší osobu. Spolehlivá, čestná, má doporučení. Rozumné požadavky. NY nebo CT pouze. Volejte: 203 283-9838. Zn: 4131/14-19/09.

➤ **Vdova 66** — mám ráda turistiku, ale ne sama, hledám kamaráda nebo kamarádku. Ve dvou je to lepší. Orange County, South California. Zn: 4124/19/09.

➤ **Jiřina Fuchsová: KRYL.** Vychází k 15. výročí jeho smrti 3. 3. 1994 a k 20. výročí Sametové revoluce 17. 11. 1989. 100 výtisků, řada fotografií, 140 stran. Cena: \$50, nebo Kč 1000 na adrese J. Fuchs, P. O. Box 66453, Los Angeles, CA 90066. Zn: 4123/11-19/09.

Inzeráty v MALEM OZNAMOVATELI stojí \$10 za prvních 20 slov, \$15 za dvoji otisknutí. Každé další slovo stojí \$1. Chcete-li celý inzerát vytištěný tučně, připočítejte 50% celkové částky.

Odpovídateli na inzerát, zašlete Vaši odpověď do ozámkované obálky označené jménem inzerátu a jeho značkou (vytištěnou tučně) a pošlete v další obálce do naší redakce. Například v prvním inzerátu v tomto čísle by to bylo: **Prodám, Zn: 4130/13-19/09.** O další informace volejte redakci (516) 674-9438.

Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí, Bratislava

Predsedníčka Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí na konferencii v Bruseli

Zľava: Maroš Šefčovič, Ján Figel, Jozef Kardinál Tomko a Vilma Privarová

Na základe pozvania veľvyslanca Slovenskej republiky pri Európskej únii p. Maroša Šefčoviča a Slovenskej katolíckej misie v Bruseli sa predsedníčka Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí Vilma Privarová zúčastnila na konferencii Identita – Slovensko – Európa, ktorá sa na podo Stáleho zastúpenia Slovenskej republiky pri Európskej únii konala dňa 9. 9. 2009. Prednášateľmi na konferencii boli Jeho eminencia Jozef kardinál Tomko, emeritný prefekt Kongregácie pre evanjelizáciu národov, Ján Figel, člen Európskej komisie pre vzdelávanie, odbornú prípravu a kultúru a predsedníčka Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí.

Vilma Privarová sa vo svojej prednáške dotkla témy udržiavania národnej identity Slovákov vo svete, informovala o plnení úloh Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí a o jeho prioritách do budúcnosti vyplývajúcich z vládnou prijatou koncepcie starostlivosti Slovenskej republiky o Slovákov žijúcich v zahraničí do roku 2015, ako aj o súčasnej migrácii v jej priamej väzbe na Európsku úniu, ktorá je v súčasnosti vystavená jednému z najväčších testov –

ako sa dokáže postaviť výzve prisťahovalectva.

Na konferencii, ktorú moderoval veľvyslanec SR pri Európskej únii M. Šefčovič, sa zúčastnil veľvyslanec SR v Belgicku Peter Sopko a zamestnanci všetkých troch slovenských zastúpení v Belgicku, zástupcovia Domu slovenských regiónov v Bruseli, slovenskí europoslanci, Slováci – zamestnanci európskych inštitúcií pracujúci v Bruseli, predstavitelia slovenských katolíckych misií z viacerých krajín a široké kresťanské spoločenstvo.

Po skončení konferencie sa uskutočnila slávnostná svätá omša, ktorú celebraval otec kardinál Jozef Tomko spolu s dôstojnými pápmi fariami, ktorí vedú slovenské katolícke misie v Belgicku, Francúzsku, Nemecku a v USA.

Na záver svätej omše si predstaviteľ slovenskej komunity a Slováci žijúci v Belgicku uctili predsedníčku Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí verejným podávaním jej osobne a úradu za všetku pomoc, ktorú sa im dostáva zo Slovenskej republiky prostredníctvom obetavej práce, ústretovosti a podpory zo strany Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí.

Dvorak American Heritage Assoc., New York

Bohuslav Martinu Remembered

Friday, October 23rd at 7:30 pm in Bohemian National Hall, 321 East 73rd Street, New York City.

The Dvorak American Heritage Association (DAHA) commemorates the 50th anniversary of Czech composer Bohuslav Martinu's death. Featuring students from the Mannes School of Music, the program of chamber compositions will be introduced by Ales Brezina, Director of the Martinu Institute in Prague.

Pay at door \$20 general admission/\$10 students, seniors and Czech Center Club members.

Masarykův klub, Boston

U příležitosti výročí vzniku

První Československé Republiky Masarykův Klub v Bostonu zve členy a přátele na neděli, 25. října, 2009, ve 14:00 hodin ve First Parish Church, 349 Boston Post Road, Weston, MA 02493 ke slavnostnímu posezení. Parkování kolem kostela.

Na programu jsou státní hymny, klavírní skladby B. Martinu v přednesu M. Davisové, proslov M. Elišky Žigové, generální konzulky České republiky v NYC, na téma *Dvacetileté výročí Listopadové Revoluce 1989*, diskuze a společenská hodinka

Česká škola v Astorii, Queens hledá

učitele/učitelky češtiny.

Nabízíme mimoškolní výuku českého jazyka dětem od 5-14 let. Úspěšní kandidáti budou mluvit plynule česky, budou mít zkušenosti se vzdáváním dětí, schopnost pracovat v silně kolaborativním prostředí, a zájem o podporu českého kulturního vzdělání.

Nastup možný od září 2009.

Požadované: vysokoškolské vzdělání a americké pracovní povolení. Pedagogický směr a česká a/nebo americká aprobace jsou upřednostňovány, ale nejsou podmínkou.

Zájemci zašlete životopis na jméno pi. Blanka Sylvester, na adresu blankaks@aol.com.

Česká a Slovenská škola v Astorii, Queens hledá

učitele/učitelku hudby.

Práce spočívá v přípravě dětí na veřejná vystoupení. Úspěšní kandidáti budou mít pedagogickou zkušenost s dětmi od 5 do 13 let, a budou hrát na klavír. Pedagogické vzdělání v hudebním oboru není podmínkou. Americké pracovní povolení nutné.

Zájemci zašlete životopis na jméno pi. Blanka Sylvester na adresu blankaks@aol.com.

AMERICAN-CZECHOSLOVAK FARMERS' CLUB

23 Hankins Rd., Hightstown, New Jersey 08520

srdčně zve na

DOŽÍNKY S DOMÁCÍ ZABLJAČKOU A TANCEM

Dne: 24. října 2009

Začátek: 7:30 pm

Vstupné:

předprodej \$30, u dveří \$35
dětí do 14 let zdarma

Reservace:

volejte Olgu 609 771-6736

Další informace: www.skclubnj.com

CZECH CENTER

ČESKÉ CENTRUM

České centrum New York zve na

KONCERT

Petr Maceček a Poetica Musica – Memories of Prague

11. října, 19 hodin, České centrum New York

Významný český houslista Petr Maceček zahraje společně s komorním orchestrem Poetica Musica. Zahrají hudbu Dvořáka, Brahmsa, Martinů a Beethovena.

Výstava a filmy

14.-16. října, České centrum New York

Prezentace nadcházejícího 50. Mezinárodního filmového festivalu pro děti a mládež.

Prohlášení filmů: Středa 14. 10., 19 hodin – *Cesta do pravěku*

Čtvrtek 15. 10., 19 hodin – *Vynález zkázy*

Pátek 16. 10., 20 hodin – *Baron Prášil*

Výstava představující dílo světově známého filmového režiséra Karla Zemana bude otevřena do 30. října.

DIVADLO

Bruncvík a jeho lev

Pátek, 16. října, 18:30 hodin, České centrum New York

Představení divadla Minor. Příběh hrůzství a lásky. Prožije spoustu dobrodružství, zachrání lva, který ho provází světem, odolá svůdnici Africe a získá meč, který na povel stíná hlavy. Neváhá ho pro svou svobodu použít. Při návratu do vlasti zjistí, že sedm let minulo a jeho krásná Neoménie slaví svatbu...

Hrdinský středověký příběh, který se poprvé objevil zhruba ve 14. století, je známý ze Starých pověstí českých Aloise Jiráska.

Inscenace vznikla v rámci mezinárodního divadelního projektu „Kulturní alchymie“, za podpory fondu Evropské unie Culture 2000.

České centrum je otevřeno:

Galerie: Pondělí-Pátek 10:00-17:00, Čtvrtek 10:00-19:00

Office: Úterý-Pátek 10:00-17:00, Čtvrtek 10:00-19:00

Join our Czech Center Club!!!

České centrum nabízí svým příznivcům možnost stát se členy Klubu Českého centra. Více informací o Klubu na www.czechcenter.com

Pro více informací kontaktujte:

České centrum New York, 321 East 73rd Street, New York, NY 10028

Kontakt: tel. 646 422-3399 • info@czechcenter.com • www.czechcenter.com

Embassy of the Czech Republic, Washington, DC

Poetica Musica Rekindles the Magic of Classical Music

The Embassy of the Czech Republic presents the romanticism and beauty of classical music as delivered by Poetica Musica's trio: Petr Maceček (violin), Marika Antonia Garcia (piano), and Eleanor Valkenberg (soprano) on October 13, 2009 at 7:30 pm.

The trio will perform the works of international geniuses including Antonin Dvorak's Sonatina in G Major, Johannes Brahms' Sonata No. 2

in A Major, Opus 100, Bohuslav Martinu's Songs on One Page, and Ludwig van Beethoven's Violin Sonata No. 9 in A Major "Kreutzer".

Poetica Musica last performed at the Czech Embassy in 2006, where they received rousing applause for their enchanting rendition of pieces by Czech music legends.

Admission is \$20.

Reservation & more information: czech_events@yahoo.com.

Czech Heritage Partnership Spillville, Iowa

in cooperation with Luther College of Music and Green Lake, Wis. Festival of Music proudly presents

Dvorák

Sights, Sounds, Spillville!

devoted to Antonin Dvorak and his time in Spillville, Iowa during the summer of 1893. Come, spend an entire day in Spillville enjoying history, museums, fantastic music and authentic Czech food, starting with 9 am Guided Tour of St. Wenceslaus Church and ending with 7 pm traditional Czech Dinner, accompanied by Eastern European Folk Music. Great concert is at 4:30 pm.

For advance ticket purchase, include check payable to Czech Heritage Partnership and mail to: Czech Heritage Partnership, PO Box 31, Spillville, IA 52168.

For information call: 563-562-3594 or 319-235-9412.

A REMINDER

SVU NY is presenting Michael Veznik's slide show *Entering a Mayan World*. Friday, October 9, at 7 pm at the Bohemian National Hall, 321 E. 73rd Street, NYC, between 1st and 2nd Ave.

The Czech and Slovak Heritage Assoc.

presents

The Twenty-third Annual Czech and Slovak Festival

on Sunday, October 25, 2009 at 45 Association Hall, 2501 Putty Hill Avenue, Baltimore, 12 noon to 6 pm. Rain or shine.

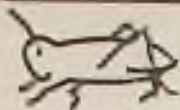
Pork and sauerkraut dinner, hot dogs, beer, soft drinks, pastries, coffee. Vendors, exhibits, fellowship. Dancing, music by Joy. Admission \$5.

For more information visit our website www.czslha.org or call 410-662-6094, 410-243-1710.

Předplatě si Americké listy

Objednávací kupon na páté straně vpravo dole

Nezapomenutelné osudy

PROKLETÉ
ŠTĚSTÍ

V bezmezném opojení zlatem zničili lovci štěstí impérium muže. Jemuž se říká kalifornský císař.

Zlato v American River – s tímto výkřikem si statisíce lidí spojily svůj sen o štěstí. Pro Johna Suttera však znamenal osobní katastrofu. Tento rodilý Švýcar si po čitankové kariéře, kdy začínal jako „umývač nádobí“, díky značné pili a velkému štěstí vybudoval v novém světě vlastní malé impérium. Obrovský majetek mu dokonce vynesl jakýsi neoficiální titul „kalifornský císař“.

Sutterův osud se však náhle zvrhl: James Marshall, jeden ze řemeslníků, který pro něho pracoval, objevil jednoho dne u vodní pily na American River zlato. Sutter správně tušil, co by zpráva o nález zlata v Kalifornii způsobila: přes jeho pozemky a statky by se jako povodeň přehnala horda chamtivých zlatokopů. Pokusil se tedy udělat všechno pro to, aby nález utulal. Jenže svůdný lesk zlata měl příliš velkou moc: někteří ze Sutterových dělníků ji nedokázali odolat a vyměnili u kupce v osadě Coloma zlaté valouny za zboží. Tento obchodně zdatný muž uvažoval stejně jako Sutter. Také on už přímo viděl, jak se do tohoto kraje valí houfy zlatokopů – a zavěšil velký zisk. Všichni tyto rytíři štěstí si přece budou muset koupit různé nářadí, které ke své práci potřebují, a on tak může roztočit na plné obrátky obchod.

Nuget, které si u něho dělníci vyměnili, nasypal do láhve, odjel do San Franciska a tam rozšířil zprávu o senačních nálezech zlata v American River. Svě tvrzení dokládal lahvi s kousky zlata. Úspěch tohoto reklamního triku, na sebe nedal dlouho čekat – zlatokopové vyrazili!

Útek do Nového světa

Po určitou dobu svého života přitahoval Sutter štěstí i smůlu stejnou měrou. Jeho předkové založili v Bádensku a v Alsasku papírny a tiskárny a z mladého muže, který se narodil 15. února 1803, se tak stal v rámci rodinné tradice podnikatel. Sutterova kariéra neprobíhala nijak zvlášť úspěšně: jeho firma zkrachovala a úřady začaly majitele sáhat, protože jej podezřívaly z jakýchkoli podvodných machinací. Mladý muž tedy narychlo sbalil kufr a utekl se zbytkem kapitálu, který se ještě nestačil rozkutálet, do krajiny, kam na něho ruka zákona z jeho vlasti nemohla dosáhnout – do Nového světa.

Kalifornie byla pro Suttera ideálním útočištěm, protože platila v teh-

dejší době za takřka nedosažitelnou oblast: od moderní civilizace Spojených států ve východní části severoamerického kontinentu ji dělilo téměř 3000 kilometrů obtížně prostupných prérí a hor. Cesta vnitrozemím byla navíc krajně nebezpečná, protože indiánské kmeny z těchto končin se k projiždějícím osadníkům chovaly nepřátelsky. A tak ti, kdo se tehdy chtěli dostat do Kalifornie, dávali přednost loďm. Jeliťkož však ještě neexistoval Panamský průplav, vlekla se taková plavba nekonečně dlouho a cestující se mohli pokládat za šťastlivce, když nepadli za obět bouřím zúčim kolem mysu Horn.

Sutter patřil k těm, kdo měl štěstí, a v roce 1839 doplul k cíli. Kalifornie tehdy nebyla nic jiného než protáhlý pruh pobřeží, kde žili převážně španělsky mluvící osadníci. V roce 1821 získalo Mexiko nezávislost a Kalifornie se stala jednou z provincií nově vzniklého státu. Hned za pobřežním pásem však žili Indiáni a přesně tam se Sutter vydal. S guvernerovým povolením si v údolí řeky Sacramento, přibližně sto kilometrů východně od dnešního San Franciska, vyhledal hezký kus země a jednoduše se ji zmocnil. Indiáni byli ze svých území po krvavých bojích vyhnáni silou zbraní.

Tim začal Sutterův život osadníka, jehož náplní bylo zpočátku kladení pastí, obchod s kožšinami ulovené zvíře a chov dobytka. V údolích vykácel lesy, aby tak získal volné prostory pro pastviny.

Sutterovi se v podnikání výborně dařilo: jeho panství New Helvetia zaujímalo v roce 1845 rozlohu 593 kilometrů čtverečních, tedy téměř 60.000 hektarů. A na těchto rozlehlých pozemcích se páslo 12.000 kusů hovězího dobytka, 2000 koní a 10.000 ovcí, což byly stavy, o nichž se sedlákům v Sutterově rodné zemi nikdy ani nesnilo.

Pro někoho radost,
pro jiného bolest

Tak velká farma ovšem vyžadovala dobré zaměstnance, řemeslníky a další přidružené provozy. V roce 1847 postavil tesař a truhlář James Marshall na zakázku pro Suttera na American River vodní pilu, která měla zabezpečit rostoucí potřebu dřeva na Sutterových farmách. Dne 24. ledna 1848 Marshall sestoupil dolů k řece, protože v sou-

men. Ve vodě v odtokové strouze zahlédl zvláštní třpyt: James Marshall našel kus zlata.

Vypočítavý výstup majitele krámků z Colony v ulicích San Franciska přímo fatálním způsobem zasáhl do vývoje tohoto mladého, rozvíjejícího se města: spousta jeho občanů nechalo rázem všechno ležet ladem a vydala se do Sacramento. Mnoho obchodů muselo zavřít, protože jim odešli zaměstnanci, školy najednou trpěly nedostatkem učitelů, námořníci opustili své lodi a úprkem zamířili společně s dezertujícími vojáky k American River, aby tam zkusili své štěstí.

Pokladna kupce z Colomy se rychle plnila: jeho obchody skvěle kvetly. Zato přes Sutterovy pozemky se převalila dychtivá horda, za níž zůstaly zničené pastviny a pobitý dobytek. Lidé opojení zlatem se málo starali o to, zda má na tuto půdu někdo vlastnická práva.

James Marshall, který objevil u vodní pily na American River zlato.

Rychlostí blesku se šířily stále nové fámy a vábily do Sacramento další dobrodruhy. Jeden zlatokop tvrdil, že jediným rýpnutím do země vykopal hotové jmění v podobě patnácti kilogramů zlatých valounů, další pry našel zlato dokonce při jídelce, v rybě, kterou si uvařil v hrnci. Ale jen někteří zlatokopové skutečně zbohatli. Většina z nich našla vůbec nic, leckterí svůj nález zase velmi rychle prohráli v kostkách či kartách. K bohatství si naopak dopomohli ti, kteří si vůbec nemuseli špinit ruce: obchodníci, jako byl ten první zlatý posel z Colomy.

A protože všichni začali jen hledat zlato a nikdo nechtěl obdělávat pole, všeobecně vzrostly ceny. Jedno vejce stálo dolar, cenu starých novin vyšroubovali hokynáři až na lichvářských deset dolarů za výtluk a finančníci si za půjčení hotovosti účtovali pětiprocentní úrok za týden!

Obrovské nálezy zlata

✓ V roce 1851 bylo nalezeno zlato v Austrálii, roku 1880 v Rhodesii a koncem 19. století na Sibiři.

✓ V letech 1875-76 vyvolala vojenská expedice pod velením G. A. Custerova do hor Black Hills v Jižní Dakotě (USA) nebyvalou záplavu zlatokopů, vypukla další zlatá horečka. To vedlo ke konfliktům s Indiány a také k proslulé porážce u Little Bighornu v roce 1876.

✓ K velkým nálezům zlata došlo na řece Yukon roku 1886 a v Klondiku na Aljašce v roce 1896. Omámení člověka zlatem a frustraci při jeho neúspěšném hledání popsal působivě Jack London ve svém dobrodružném románu Bílý den (Burning Daylight).

Zlatá horečka

Úplná hysterie zavládla mezi lidmi toužícími po zlatě, když americký prezident James Polk informoval 5. prosince 1848 o kalifornských nálezech zlata v Kongresu. O území, které svým povýšením na „ráj zlatokopů“ podstatně získalo na přitažlivost, vedly Spojené státy od roku 1846 válku s Mexikem. USA dosáhly nakonec vítězství a v roce 1850 byla Kalifornie začleněna jako jedenatřicátý stát do americké federace. Po slovech amerického prezidenta ze závěru roku 1848 se dala do pohybu nová lavina lovců štěstí ze všech konců Spojených států. Nastala zlatá horečka, jejímiž protagonisty byli zlatokopové zvaní devětačtyřicátníci, protože přišli do Kalifornie za zlatem v roce 1849.

Také z této další vlny skutečně zbohatli jen málokterí, protože neměli zkrátka dost peněz na to, aby zlato dobývali opravdu rentabilně. Velké peníze nahromadili majitelé devětačtyřicátníci, protože přišli do Kalifornie za zlatem v roce 1849. A během zlaté horečky založili své malé hospodářské impérium někteří skromní vynálezci: Němec Levi Strauss vynalezl pro tvrdou práci zlatokopů odolné kalhoty a na svých dílnách vydával celé jmění. John Stetson si nejdříve podomácku zhotovil klobouk se širokou krepou, který mu chránil hlavu

před žhnoucím kalifornským sluncem, a pak si začal na živobytí vydělávat výrobou kovbojských klobouků.

Zato na zlatokopy trdly doléhaly nejen jejich neúspěchy. Nedosta- tečné hygienické podmínky vedly na mnoha místech k epidemii cholery. Není divu, když si uvědomíme, že jen v provinčním hnízdě San Franciska vzrostl počet obyvatel do roku 1852 na sto tisíc osob. Také násilné zločiny byly tehdy na denním pořádku, zákony platily jen velmi omezeně, vždyť nebyl téměř nikdo, kdo by prosazoval jejich dodržování.

Jak nabyt, tak pozbyl

Když se to vezme kolem a kolem, měl John Sutter dokonce štěstí v neštěstí, vždyť ze všeho vyvázl alespoň životem a přišel pouze o část svého majetku. Se zřetou způsobenou svezotným vyvlastněním se však nechtěl v žádném případě smířit. O své vlastnictví bojoval v šestnácti soudních procesech, ovšem nárok na plné odškodnění mu byl zamítnut. Zatímco v Kalifornii bylo nalezeno zlato v hodnotě několika set milionů dolarů, odbyl Kongres Suttera v roce 1876 částkou 50.000 dolarů. O čtyři roky později zahojily „kalifornský císař“ v hlavním městě Washingtonu zemřel.

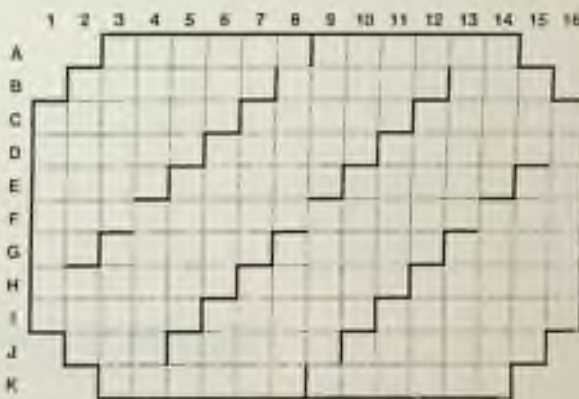
READER'S DIGEST VÝBĚR

Americké listy jsou v New Yorku k dostání v:

Restaurant Zlatá Praha, 28-48 31 Street, Astoria • Bohemian Hall and Park, 29-19 24 Ave, Astoria • Slovak-Czech Varieties, 10-59 Jackson Ave, L. I. C. a v Chicagu v české restauraci Vlasta, 7-16 West Belmont Ave.

Pro volnou chvíli

Kašpar hrabě Šternberk (1761-1838) – jeden z nejvýznamnějších českých přírodovědců na přelomu 18. a 19. století. Specializoval se na botaniku, geologii a paleontologii. Shromáždil rozsáhlé a neocenitelné (tajenka), nerostů a herbářových položek, které se staly základem sbírek Národního muzea v Praze, které založil.

VODOROVNĚ: A. Herna: duševní otřes. - B. Měděnka: hnědý kůň; a sice. - C. Opora; začátek závodu; legrace. - D. Ústní hláska: drždžto dveři; australský vačnatce. - E. Přesný přesyp: vézení; snížení ceny; značka statampéru. - F. Tajenka. - G. Osobní zájmeno: pravidla; otisk; indiánská zbraň. - H. Soudní předsedce: pohybová ústrojí; sladkovodní ryba. - I. Mohutný ještěr: podnebí; blůzy. - J. Stupeň vyspělosti v džudu: ženské jméno; milostné plotky. - K. Německa: výbrus drahého kamene.

SVISLE: 1. Krytý varhanní hlas. - 2. Rubání: ovocná zahrada. - 3. Dočasné zmenšení plochy plachty při větru: neochotně. - 4. Husarský kabát: ženské jméno. - 5. Skladisté sypkých hmot: přední část těla hmyzu; chemická značka erbia. - 6. Dietlova hrdinka: kožšina jehňat: na kterém místě. - 7. Tumáš: část žaludku pře-

žvýkavců: závazek. - 8. Obtiskovací obrázek: družina. - 9. Křídlo budovy: kozácký velitel. - 10. Cizokrajný zpěvný pták: druh pryskyřice: předložka. - 11. Zámezi v kopané: poniluvy; slavnostní roucho (kněžné). - 12. Vzorec nitrátu uranu; rouška: kloudné. - 13. Hromadně: umělecký tanec. - 14. Zidka nad římsou: kostel v Praze na Hradčanech. - 15. Osobu zájmeno: křemíkovodíky. - 16. Jižní ovoce.

Pomůcka: akron, navěta, rara.

Vylúštění tajenky z č. 18:

Sutterův mlýn v údolí řeky Sacramento je místem, kde James Marshall našel doslova „kámen úrazu“, který vyvolal zlatou horečku v Kalifornii.

Kamil Vacek a Tomáš Řepka ze Sparty v zápase proti FC Kodaň 0:1.

Pražská „S“ v pohárové Evropě vyhořela

Na český fotbal je v současnosti smutný pohled. Reprezentace je na pokraji vyřazení z účasti na MS a kluby dělají v pohárové Evropě doslova ostudu. Grandiózním debaklem 1:5 skončil duel Evropské ligy mezi pražskou Slavií a francouzským Lille, posramocenou reputaci si nevylepšila ani Sparta, která v Kodani podlehla místnímu FC 0:1.

Když hlasatel oznámil poloprázdnému Edeně před úvodním hvízdem výsledek z Kodaně, sektor slávisťských fanoušků vybuchl nadšením. Rivalita s nenáviděnou Spartou je zkrátka věčná. To však ještě sešívání

netušili, že pro smích budou v pohárové Evropě především oni. Přitom jejich zápas s francouzským Olympiqueem Lille začal velmi nadějně. V páté minutě se po střetu s brankářem Ludovicem Butellem v pokutovém území poroučel k zemi Zdeněk Šenkýř a nařízenou penaltu s přehledem proměnil Tunis ve slávisťských službách Tijani Belaid. Jak se později ukázalo, byla to jediná radost červenobílých v celém zápase. Střelec gólu nebyl po výsledném debaklu pochopitelně příliš spokojený.

„Moje dojmy jsou hořké. Hráli jsme dobře 1. poločas, byli agresivní a měli šance. Bohužel po změně stran jsme rychle inkasovali. Výsledek neodpovídá průběhu zápasu. Druhý a třetí gól nás zlomily a my už poté neměli morálku to otočit. Je to opravdová škoda, takový výsledek jsme si však nezasloužili.“

Rozhodující zlom v utkání nastal hned na začátku druhé půle. Po slalomové exhibici excelentního dribléra Edena Hazarda a jeho následném centru si srazil míč do vlastní sítě slávisťský kapitán Marek Suchý. On sám však stále věřil v obrát.

„Z mého pohledu to byla nešťastná situace. Samozřejmě to může utkání ovlivnit, ale pořád to bylo 1:1 a tak jsme měli o co hrát. Já jsem věřil, že můžeme tři body získat, ale potom se to v průběhu druhé půle otočilo.“

Slávisté po hodině hry fyzicky odpadli a Francouzi naplno rozehráli svůj pekelný marš. Vítěznou branku vstřelil v 71. minutě střídající Pierre-Alain Frau a v posledních pěti minutách postupně přidali tři hřebíky do červenobílé rakve Gervinho, Arnaud Souquet a znovu Gervinho. Debakl 1:5 se Suchému komentoval těžko.

„Je to kruté, nevím přesně minuty, kdy na konci padaly góly, ale prakticky

co akce, to jsme inkasovali. Soupeři nás trestali a v tu chvíli bych ty pocity na hřišti nikomu nepřál.“

Narozdíl od hráčů zasluží velkou poklonu domácí diváci. Ti se nad strážidelné skóre povznegli a svěřence Karla Jarolíma vyprovodili do kabin potleskem i skandováním „navždy s vámi“ a „derby vyhraje“.

ČESKÝ ROZHLAS 7, RADIO PRAHA

Český hokej

02 hokejová liga

Českým hokejem hýbe možnost obnovení odborů – extraligový hokej se bouří proti vysokým pokutám. Do čela odborů by se mohl postavit Dominik Hašek – právě v jeho klubu. Pardubicích, problémy eskalovaly jako první. Se zřízením odborů souhlasí i Martin Straka, hráč Plzně, který je zároveň majitelem klubu.

A v 11. kole extraligy se dočkal vítězství nováček, Kometa Brno. Odnesl to Liberec, který prohrál popáté v řadě.

7. kolo: Slavia – Plzeň 4:3, Liberec – Litvínov 3:1, K. Vary – Třinec 3:1, Vítkovice – Brno 2:1, Boleslav – Kladno 5:0, Zlín – Sparta 2:3.

8. kolo: Slavia – Brno 6:4, Sparta – K. Vary 4:3, Kladno – Pardubice 6:0, Budějovice – Vítkovice 4:3, Litvínov – Boleslav 1:2, Plzeň – Zlín 3:4, Třinec – Liberec 6:3.

9. kolo: Boleslav – Budějovice 2:1, K. Vary – Litvínov 2:3, Vítkovice – Slavia 3:2, Pardubice – Brno 6:3, Zlín – Kladno 2:1, Liberec – Plzeň 2:4, Sparta – Třinec 2:5.

10. kolo: Slavia – Pardubice 2:5, Brno – Zlín 1:4, Litvínov – Sparta 6:5, Kladno – Liberec 5:3, Budějovice – K. Vary 4:3, Vítkovice – Boleslav 3:0, Plzeň – Třinec 3:4.

11. kolo: Sparta – Kladno 8:1, K. Vary – Plzeň 7:0, Boleslav – Brno 6:1, Zlín – Budějovice 5:2, Třinec – Litvínov 6:2, Liberec – Slavia 2:5, Pardubice – Vítkovice 3:2.

12. kolo: Budějovice – Sparta 2:3, Pardubice – Boleslav 4:2, Kladno – Třinec 1:2, Plzeň – Litvínov 4:5, Brno – Liberec 7:2, Slavia – Zlín 4:1.

Tahulka hokejové 02 extraligy

	Z	V	R	P	Skóre	Body
1. Vítkovice	11	9	0	2	37:16	25
2. Třinec	12	8	0	4	41:29	24
3. Zlín	12	8	0	4	34:27	23
4. Pardubice	11	7	0	4	39:31	21
5. Slavia	12	7	0	5	44:40	21
6. Sparta	12	7	0	5	40:33	20
7. C. Budějovice	11	6	0	5	36:30	20
8. M. Boleslav	12	7	0	5	32:24	19
9. Plzeň	12	5	0	7	31:39	18
10. Kladno	12	5	0	7	33:42	14
11. Liberec	12	4	0	8	31:43	13
12. Karlovy Vary	11	4	0	7	34:34	12
13. Litvínov	12	4	0	8	31:48	12
14. Brno	12	1	0	11	25:51	4

Vyprovokovaný kapitán-obránce týmu Boston Bruins Zdeno Chára se na lade aj pobije.

ČESKÝ PRÁVNÍK

Jakékoliv právní problémy v amerických státních a federálních úřadech a soudcích kdekoli, včetně občanství, imigrace a legalizování. Advokátní pomoc v ČR a SR.

V. PECHOTA, Jr. Esq.

225 West 34th Street
18th Floor, Suite 1800
New York, NY 10122

(212) 268-4969

Rozumíme Český i Slovenský

Telegraficky

Zdeněk Štybar vstoupil skvěle do nové cyklokrosové sezony, v belgickém Neerpeltu jej porazil pouze úřadující mistr světa Niels Albert. Poté vyhrál úvodní pohár Českého poháru v rodném Stříbře. V závodě Světového poháru v Trevisu skončil Štybar druhý, opět za Albertem.

Kandidátem na Cenu Fair play je orientační běžec Michal Smola. Na mistrovství světa v Maďarsku společně s dvěma závodníky z Francie a Norska zachránili život těžce zraněnému Švédovi, který si propíchnul stehno silnou větví. Kdyby Smola pokračoval v závodě, Češi by získali zlato.

Už 61. ročník slavného plochodrážního závodu Zlatá přilba v Pardubicích vyhrál Polák Rune Holta. Nejlepší českým závodníkem byl devátý Matěj Kůs.

Mistrem Evropy v závodech tahačů se stal opět David Vřecký s vozem Burryra.

Hokejista Jaromír Jágr jedná v ruském Omsku o prodloužení smlouvy. V příští sezoně by měl brát osm milionů dolarů.

Na mistrovství světa v silniční cyklistice v Mendrisiu v časovce František Raboň obsadil 19. místo. V závodech s hromadným startem Roman Kreuziger po pádu nedokončil.

Volejbalistky Česka na mistrovství Evropy v Katovicích podlehly Slovensku 2:3, Azerbajdžán porazily 3:2, s Německem a Itálií shodně prohrály 0:3.

České fotbalové kluby hrají i nadále trapnou roli v Evropské lize: Sparta prohrála v Kodani s týmem FC 0:1, Slavia doma podlehla Lille 1:5.

V severoamerické NHL bude v nové sezoně hrát nejvíce hokejistů z Česka za Floridu (Vokoun, Frolik, Olesz, Dvořák, Kreps, další dva, Salák, Repík, asi budou ve farmářském týmu). Pět Čechů je ve Phoenixu (Michálek, Průcha, Hanzal, Vrbata a Robert Lang, kterému je už 39 let).

Čeští plochodrážní jezdci Aleš Dryml, Lukáš Dryml a Matěj Kůs se stali mistry Evropy v závodech dvojic.

Taneční pár krasobruslařů Lucie Myslivečková, Matěj Novák si vybojoval účast na olympiádě ve Vancouveru.

Hokejista Rostislav Klesla podepsal s týmem Columbusu čtyřletý kontrakt, který mu vynes 205 milionů korun.

Daniela Hantuchová sa učila so „Sugi“

Držitelka najdlhšej šnúry v počte účasti na grandslamových turnajoch bez prerušenia (62 turnajov) Japonka Ai Sugijamová sa na turnaji Pan Pacific Open v Tokiu oficiálne rozlúčila so športovou kariérou. Ťakovnú reč predniesla okrem odchádzajúcej tenistky aj jej dlhoročná deblová partnerka Daniela Hantuchová. Vyzdvihla v nej Sugijamovej športové, ale najmä ľudské kvality: „Ukázala si mi, ako sa správať k ľuďom, k fanúšikom, k médiám.“

Daniela so Sugi spolu tri razy vyhrali turnaj, dva razy postúpili aj do finále grandslamu (Roland Garros 2006, Australian Open 2009), ale ani raz nevyhrali. Napokon v Tokiu nevyhrali – podľahli rusko-italianskemu páru Klebanovová, Schiavoneová 4:6. 2:6. Daniela Sugi darovala na pamiatku tri veľké zarámované fotografie z ich spoločnej kariery.

Motocyklový závodník Lukáš Šembera (16), účastník senálu mistrovstvá sveta silničných motocyklov, se těžce zranil při exhibici na malých motocyklech v Brně. Po poranění páté je ochrnutý, ale bojuje o návrat do normálního života. Zanedlouho se těžce zranil motokrosová Michael Špaček, je v umělém spánku.

Bývalá nejlepší česká běžkyně na lyžích Kateřina Neumannová, která ztratila sympatie, když se nechala nominovat do čela předluženého světového šampionátu v Liberci, pracuje na ministerstvu obrany jako referentka. Má na starosti armádní sportovce.

Tradiční turnaj čtyřech krajín vo futsale v maďarskom Debrecíne v jeho siedmom ročníku dostal nového víťaza – po doterajších víťazoch Česku a Poľsku sa ukázali ako najlepší Slováci pod vedením nového trénera Richarda Bača. Vo finále porazili Maďarsko na penaltách 5:4, v riadnom čase skončil zápas 1:1.

Do záverečného turnaja ME v Poľsku v D-skupine vstúpili slovenské volejbalistky nečakaným víťazstvom nad Českom 3:2. V poslednom zápase po prehre so Srbskom 3:0 skončilo v skupine štvrté a ďalej nepostúpilo.

V Orechovej Potóni neďaleko Dunajskej Stredy vznikol na 85 hektároch 5,992 km dlhý motoristický okruh. Po komplexnom dobudovaní bude mať trať všetky parametre, potrebné na organizovanie špičkových svetových pretekov, aj F1. Slovakia-ring sa však najskôr musí prostredníctvom športovej diplomacie dostať do zoznamu prestížnych súťaží.

Vitazmi 86. ročníka Medzinarodného maratónu mieru v Košiciach – najstaršieho v Európe – sa stali Keenan Jacob Chesire Kipkorir (2:10:59) a Ukrajinka Olena Burkovská (2:30:50). Tá zároveň prekonalá dvadsaťročný rekord Česky Aleny Peterkovej a odniesla si 10,000 eur.

Slovenský hokej

Hokejová extraliga

6. kolo: Liptovský Mikuláš – Skalica 3:4 pp, Zvolen – Slovan 0:5, Poprad – Martin 2:5, Slovensko 20 – Košice 3:6, Spišská Nová Ves – Žilina 6:3.

7. kolo: Martin – Liptovský Mikuláš 8:3, Žilina – Slovensko 20 9:1, Slovan – Skalica 4:2, Nitra – Spišská Nová Ves 4:2, Trenčín – Banská Bystrica 2:3 pp a sn, Košice – Poprad 3:2.

8. kolo: Liptovský Mikuláš – Košice 4:2, Spišská Nová Ves – Trenčín 4:2, Zvolen – Skalica 1:2, Slovensko 20 – Nitra 2:4, Slovan – Martin 4:0.

9. kolo: Košice – Slovan 2:3, Martin – Zvolen 2:1 pp, Banská Bystrica – Spišská Nová Ves 3:2, Nitra – Poprad 2:1 sn, Žilina – Liptovský Mikuláš 2:1 sn, Trenčín – Slovensko 20 6:3.

Tahulka Corgoň Superligy

	Z	V	R	P	Skóre	Body
1. Slovan	8	7	0	0	130:12	21
2. Martin	9	5	1	0	133:25	18
3. Skalica	8	5	1	0	27:20	17
4. B. Bystrica	8	3	0	1	23:21	16
5. Nitra	8	4	1	0	24:18	14
6. Spiš.N.Ves	9	4	1	0	43:29	14
7. Žilina	8	2	3	0	26:22	12
8. Košice	9	4	0	0	58:26	12
9. Poprad	8	3	0	2	22:23	11
10. Trenčín	8	3	0	1	24:26	10
11. Zvolen	8	2	0	3	30:26	9
12. L. Mikuláš	8	2	0	2	20:33	8
13. SR 20	9	0	0	0	18:47	0

Český fotbal

Gambrinus fotbalová liga

Fotbalisté Sparty Praha oplatili Slavii loňskou domácí porážku a v 270. pražském derby na jejím hřišti vyhráli 1:0. Dohrávku 10. kola první ligy rozhodl útočník Bony Wilfried, naopak tlačící Slavia několik velmi dobrých šancí nevyužila, Belaid pouze nastřílel břevno. Sparta se tak dočkala první výhry na hřišti soupeře v této sezoně. Naopak Slavia poprvé doma prohrála. čtk

Do české fotbalové ligy se nečekaně vrátil po angažmá v tureckém Manisasporu a belgickém Westerlo Lukáš Zelenka. Jeho belgický klub si už nemohl dovolit jeho vysoký plat a proto se dohodli na ukončení smlouvy. Zelenka se nevrátil do Sparty, ale rozhodl se obléci dres Slovácka.

Nenávistná atmosféra rámovala zápas Bohemians Praha (Střížkov) versus Bohemians 1905. Oba kluby se soudí název Bohemians a na Strahově hlasitě vřely emoce. Samotný fotbal měl mizernou úroveň a zápas skončil 0:0.

Dohrávky: Brno – Sparta 1:1, Slavia – Ostrava 3:1.

9. kolo: Boleslav – Brno 0:0, Příbram – Budějovice 3:1, Kladno – Bohemians 3:2, Olomouc – Jablonec 0:1, Bohemians 1905 – Slavia 1:1, Liberec – Slovácko 2:0, Ostrava – Teplice 2:2, Sparta – Plzeň 0:0.

10. kolo: Bohemians – Bohemians 1905 0:0, Jablonec – Boleslav 1:0, Budějovice – Kladno 0:0, Teplice – Liberec 2:0, Slovácko – Ostrava 0:2, Plzeň – Olomouc 1:0, Brno – Příbram 2:1.

Tahulka Corgoň Superligy

	Z	V	R	P	Skóre	Body
1. Jablonec	10	7	2	1	13:8	23
2. Teplice	10	6	4	0	19:8	22
3. Sparta	10	4	6	0	9:3	18
4. Ostrava	10	5	3	2	13:10	18
5. Plzeň	10	5	2	3	12:10	17
6. Slavia	10	4	4	2	14:9	16
7. Brno	10	4	4	2	10:7	16
8. Příbram	10	4	2	4	11:10	14
9. Boleslav	10	3	3	4	13:10	12
10. Bohem. 1905	10	2	5	3	5:5	11
11. Liberec	10	3	2	5	13:15	11
12. Kladno	10	3	2	5	9:14	11
13. Olomouc	10	1	4	5	8:12	7
14. Slovácko	10	2	1	7	8:16	7
15. Bohemians	10	2	1	7	7:17	7
16. Budějovice	10	1	3	6	5:15	6

Slovenský futbal

Corgoň futbalová superliga

11. kolo: Nitra – Slovan 0:1, Banská Bystrica – Žilina 1:0, Dubnica – Košice 1:0, Prešov – Ružomberok 1:0, Petržalka – Senica 1:2, Dunajská Streda – Trnava 2:1.

12. kolo: Senica – Slovan Bratislava 0:2, Banská Bystrica – Trnava 1:0, Tatran Prešov – Petržalka 2:0, Nitra – Žilina 0:1, Dubnica – Ružomberok 1:2, Dunajská Streda – Košice 1:1.

Tahulka Corgoň Superligy

	Z	V	R	P	Skóre	Body
1. Slovan	11	8	2	1	21:7	26
2. Žilina	12	8	1	3	14:6	25
3. B. Bystrica	12	6	4	2	14:9	22
4. Nitra	12	6	3	3	11:6	21
5. Senica	12	5	2	5	11:18	17
6. Trnava	12	5	1	6	16:15	16
7. Prešov	12	5	1	6	11:11	16
8. D. Streda	11	4	2	5	11:12	14
9. Ružomberok	12	3	3	6	11:16	12
10. Petržalka	12	3	3	6	7:13	12
11. Dubnica	12	2	4	6	9:14	10
12. Košice	12	2	2	8	10:19	8